

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel projektu ustawy

Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, zwany dalej „projektem ustawy”, ma na celu dostosowanie polskiego porządku prawnego do *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (wersja przekształcona)* (Dz. Urz. UE L 132 z 21.05.2016, str. 21), zwanej dalej „dyrektywą 2016/801/UE”. Wskazana wyżej dyrektywa zastępuje dwie obowiązujące dotychczas dyrektywy: dyrektywę Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie (Dz. Urz. UE L 375 z 23.12.2004, str. 12, z późn. zm.), zwaną dalej „dyrektywą 2004/114/WE”, oraz dyrektywę Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz. Urz. UE L 289 z 03.11.2005, str. 15, z późn. zm.), zwaną dalej „dyrektywą 2005/71/WE”.

Art. 2 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE nakłada na państwa członkowskie Unii Europejskiej obowiązek przyjęcia rozwiązań prawnych dotyczących wjazdu i pobytu cudzoziemców w celu prowadzenia badań naukowych, odbywania studiów, szkoleń oraz udziału w wolontariacie w ramach programu wolontariatu europejskiego. W zakresie regulacji dotyczących przyjmowania młodzieży szkolnej uczestniczącej w wymianie szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia pracy w charakterze *au pair*, państwom członkowskim pozostawiono wybór czy chcą dostosować swoje przepisy krajowe do uregulowań dyrektywy 2016/801/UE. Podobnie zasady przyjmowania wolontariuszy uczestniczących w wolontariacie innym niż wolontariat europejski nie podlegają obowiązkowemu wdrożeniu. Projektodawca zdecydował się na to, aby w przedmiotowym projekcie znalazły się regulacje dotyczące grup cudzoziemców objętych obligatoryjnym wdrożeniem dyrektywy 2016/801/UE, tj. studentów, naukowców, stażystów oraz

wolontariuszy uczestniczących w wolontariacie w ramach programu wolontariatu europejskiego.

Wdrożenie do polskiego krajowego porządku prawnego przepisów dyrektywy 2016/801/UE wymaga następujących zmian w ustawie o cudzoziemcach:

- w dziale I – Przepisy ogólne – konieczne jest wprowadzenie nowych definicji pozwalających na wdrożenie przepisów dyrektywy 2016/801/UE, jak również zmiana niektórych definicji, które aktualnie pozostają w bezpośrednim związku z tym wdrożeniem; w szczególności konieczna była zmiana brzmienia definicji „mobilności” (art. 2 pkt 7a) na takie, które pozwoli również objąć nią rodzaje mobilności cudzoziemców uregulowane w dyrektywie 2016/801/UE, jak również dodanie nowych definicji obejmujących poszczególne rodzaje tej mobilności,
- w dziale II – Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców – konieczna jest zmiana obecnie obowiązującego (od dnia 12 lutego 2018 r.) art. 22 ust. 1 pkt 8a, który przewiduje zadanie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców polegające na pełnieniu funkcji krajowego punktu kontaktowego na potrzeby korzystania przez cudzoziemców z mobilności – dla celów dokonanego już wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (Dz. Urz. UE L 157 z 27.05.2014, str. 1), zwanej dalej „dyrektywą 2014/66/UE”; zmiana ta powinna obejmować poszerzenie zakresu przedmiotowego funkcji krajowego punktu kontaktowego w sposób obejmujący zadania związane bezpośrednio z nowymi rodzajami mobilności cudzoziemców, pozostających w zakresie dyrektywy 2016/801/UE,
- w dziale III – Przekraczanie granicy w Rozdziale 1 – Zasady przekraczania granicy wprowadzono rozwiązania pozwalające studentom, naukowcom oraz członkom rodziny naukowców na skorzystanie z mobilności przewidzianej przepisami dyrektywy 2016/801/UE,
- w dziale IV – Wizy w rozdziale 1 – Wydawanie wiz – wprowadzone zostaną nowe cele, dla którego wydawane są wizy – odbycie stażu oraz udział w programie wolontariatu europejskiego, jak również wprowadzone zostaną szczególne uregulowania w zakresie wymogów wydania oraz przesłanek odmowy wydania wiz na potrzeby wdrożenia dyrektywy 2016/801/UE, a także regulacje pozwalające na zamieszczanie w wizach wydawanych dla celów dyrektywy adnotacji „student”,

„naukowiec”, „stażysta” oraz „wolontariusz” a w przypadku gdy cudzoziemiec jest objęty unijnym programem lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, obok adnotacji „student” lub „naukowiec”, także adnotację o tym programie lub porozumieniu,

- w dziale IV – Wizy – w rozdziale 3 – Cofanie i unieważnianie wiz – wprowadzone zostaną dodatkowe podstawy cofania wiz krajowych dla celów dyrektywy oraz szczególne przepisy stanowiące podstawę przekazywania przez organ właściwy do cofnięcia wizy Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców jako organowi pełniącemu funkcję krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności informacji o cofnięciu określonych wiz,
- w dziale V – Zezwolenia na pobyt czasowy – w związku z tym, że w dziale tym regulować będzie się nie tylko udzielanie, cofanie i zmianę zezwolenia na pobyt czasowy, ale również korzystanie przez cudzoziemców z różnych rodzajów mobilności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym instytucje sprzeciwu wobec pewnych rodzajów tej mobilności (w takim zakresie, w jakim pozwala na to prawo Unii Europejskiej), do czego nie zawsze konieczne jest uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy, jak też pewne obowiązki informacyjne związane z korzystaniem z różnych rodzajów mobilności na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej (w reżimie dyrektywy 2014/66/UE oraz dyrektywy 2016/801/UE), zdecydowano się na zmianę tytułu tego działu na „Zezwolenie na pobyt czasowy. Mobilność”. Zmiany wymagają przepisy rozdziału 1 – Część ogólna w zakresie załączników do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy (art. 106 ust. 1d i ust. 1e), jak również przepisy rozdziału: 3 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, 3a – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa oraz 3b – Pobyt cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu korzystania z mobilności. Konieczna jest zmiana rozdziałów 6 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach oraz rozdziału 7 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, tak aby uwzględniały nowe rozwiązania przewidziane w dyrektywie 2016/801/UE. Dodano także dwa nowe rozdziały 7a

i 7b, które będą regulowały udzielanie zezwoleń na pobyt czasowy dla stażystów oraz zezwoleń na pobyt czasowy dla wolontariuszy. Niezbędna jest również nowelizacja rozdziału 8 – Zezwolenie na pobyt czasowy dla członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków rodzin cudzoziemców, gdyż art. 26 dyrektywy 2016/801/UE przewiduje specjalne zasady łączenia rodzin naukowców oraz możliwość skorzystania przez członków rodziny naukowca z mobilności wewnątrz Unii Europejskiej. Ponadto zmianie ulegnie rozdział 11 – Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, ponieważ art. 25 dyrektywy umożliwi studentom oraz naukowcom pozostanie na terytorium państwa członkowskiego w celu poszukiwania zatrudnienia lub podejmowania czynności prowadzących do założenia działalności gospodarczej po zakończeniu studiów lub badań naukowych. Z uwagi na powyższe konieczne było wprowadzenie w art. 186 dwóch nowych podstaw udzielania zezwoleń na pobyt czasowy,

- w dziale VII – Dokumenty wydawane cudzoziemcom – konieczne jest wprowadzenie regulacji pozwalających na zamieszczanie na karcie pobytu adnotacji „nauowiec mobilność”, „student”, „stażysta”, „wolontariusz” – w przypadku udzielenia poszczególnych rodzajów zezwoleń na pobyt czasowy w celu wdrożenia dyrektywy 2016/801/UE. W przypadku cudzoziemców biorących udział w unijnym programie lub programie wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności, lub przybyłych do Unii Europejskiej w ramach porozumienia między co najmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego będzie się przewidywało obok adnotacji odpowiednio „nauowiec” i „student” podstawę prawną do umieszczania w karcie pobytu dodatkowej adnotacji o tym programie lub porozumieniu,
- w dziale VIII – Kontrola legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zobowiązanie cudzoziemca do powrotu – konieczne są zmiany w rozdziale 2 – Zobowiązanie cudzoziemca do powrotu, które pozwolą na korzystanie przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z poszczególnych rodzajów mobilności objętych zakresem dyrektywy 2016/801/UE, z którymi nie wiąże się udzielanie zezwoleń na pobyt czasowy (zmiana brzmienia art. 302 ust. 6). Wyłączono bowiem podstawę wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w związku z nieopuszczeniem również

przez studenta, naukowca oraz członka rodziny naukowca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu pobytu na terytorium wszystkich lub niektórych państw obszaru Schengen bez konieczności posiadania wizy, w każdym okresie 180 dni, w sytuacji korzystania przez nich z takich form mobilności (w obecnym stanie prawnym art. 302 ust. 6 ustawy o cudzoziemcach dotyczy cudzoziemców korzystających z mobilności krótkoterminowej w zakresie dyrektywy 2014/66/UE). Ponadto konieczna jest zmiana pozwalająca obciążyć w określonych sytuacjach organizatora stażu, kosztami wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,

- w dziale X – Rejestry, ewidencja i wykaz cudzoziemców – konieczne są zmiany w rozdziale 1 – Rejestry w sprawach cudzoziemców i ewidencja zaproszeń, które ustanowią podstawę prawną dla nowego rejestru sprzeciwów i zawiadomień dotyczących mobilności cudzoziemców. W rejestrze tym gromadzone byłyby dane dotyczące zawiadomień o zamiarze korzystania przez cudzoziemców z różnych form mobilności od poszczególnych podmiotów zobowiązanych na mocy poszczególnych przepisów ustawowych do ich skierowania do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, jak również dane o dokumentach, jakie do poszczególnych zawiadomień zostały załączone i decyzjach ww. organu o sprzeciwie. Z racji tego, że tylko Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie organem właściwym do przyjmowania zawiadomień i wydawania decyzji o sprzeciwie, tylko ten organ zostanie wskazany w projektowanych przepisach jako organ prowadzący nowy rejestr. Rejestr ten będzie stanowił część krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, prowadzonego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w systemie teleinformatycznym. Konieczna w związku z tym jest również zmiana brzmienia art. 449 ust. 2 pkt 1 ustawy o cudzoziemcach, który położony jest w rozdziale 3 – Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców.

Projekt uwzględnia również zmiany w zakresie terminologii wprowadzonej ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawą z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w tym w zakresie siatki pojęciowej dotyczącej kształcenia doktorantów. Dotychczas studia doktoranckie były rozumiane jako studia trzeciego stopnia. Zgodnie zaś z nowymi regulacjami doktoranci kształcą się w szkole doktorskiej.

2. Charakterystyka projektu ustawy – rzeczywisty stan oraz wskazanie różnic między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Dostosowanie ustawy o cudzoziemcach do dyrektywy 2016/801/UE następuje przez zmianę przepisów ww. ustawy. Art. 1 projektu ustawy dokonuje zmian w ustawie o cudzoziemcach.

W art. 3 ustawy o cudzoziemcach dokonuje się zmian w definicjach na potrzeby tej ustawy.

Z uwagi na to, że pojęcie jednostki naukowej będzie używane w większej liczbie przepisów ustawy konieczne jest wprowadzenie definicji „jednostki naukowej”. Proponuje się w tym zakresie odwołanie do podmiotów wskazanych w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W związku z tym, że dyrektywa 2016/801/UE przewiduje szczególne rozwiązania w zakresie mobilności cudzoziemców, którym wydano „zezwoleństwo” w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, konieczne stało się przemodelowanie konstrukcji dotychczasowych definicji w art. 3, które dotyczą mobilności. Z dniem 12 lutego 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 107), która miała na celu m.in. wdrożenie dyrektywy 2014/66/UE. Na jej mocy do art. 3 zostały wprowadzone trzy definicje, które miały na celu uregulowanie (wraz z odpowiednimi przepisami prawa materialnego zgrupowanymi w Dziale V ustawy o cudzoziemcach oraz przepisem art. 22 ust. 1 pkt 8a, który ustanawia zadanie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców polegające na pełnieniu funkcji krajowego punktu kontaktowego na potrzeby korzystania przez cudzoziemców z mobilności) korzystania przez cudzoziemców z mobilności w reżimie dyrektywy 2014/66/UE. W konsekwencji w obecnym stanie prawnym pojęcie „mobilność” z uwagi na swój zakres przedmiotowy i podmiotowy, dostosowany do dyrektywy 2014/66/UE, nie mieści w sobie kategorii cudzoziemców objętych dyrektywą 2016/801/UE. Podstawowa różnica wynika stąd, że dyrektywa 2014/66/UE przewiduje przyjmowanie cudzoziemców objętych jej zakresem przez tzw. pierwsze państwo członkowskie tylko przez wydawanie zezwoleń w formie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z dnia

15 czerwca 2002 r., str. 1, z późn. zm.) (art. 13 ust. 3 dyrektywy 2014/66/UE), natomiast dyrektywa 2016/801/UE zezwala również na to, aby przyjmowanie cudzoziemców dla jej celów odbywało się, jeżeli przewidują to przepisy prawa krajowego, przez wydawanie wiz długoterminowych (art. 3 pkt 21 dyrektywy 2016/801/UE). W konsekwencji uprawnienie do wjazdu i pobytu na terytoria innych państw członkowskich Unii Europejskiej, które stanowi istotę mobilności uregulowanej w obu dyrektywach, w przypadku dyrektywy 2016/801/UE swoje źródło może czerpać nie tylko z tego, że cudzoziemiec posiada określony dokument pobytowy, ale także z tego, że posiada wizę długoterminową, wydaną na potrzeby tejże dyrektywy. Stąd konieczna jest zmiana brzmienia art. 3 pkt 7a ustawy o cudzoziemcach w ten sposób, że uprawnienie do wjazdu i pobytu na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej innych niż to państwo, które jako pierwsze przyjęło cudzoziemca, będzie wynikało nie tylko z posiadania dokumentu pobytowego, ale także z posiadania wizy długoterminowej:

- o której mowa jest w art. 18 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. UE L 239 z 22.09.2000 r., str. 19) – w przypadku wydania tej wizy przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, które w całości stosuje dorobek Schengen, a zatem jest państwem obszaru Schengen w rozumieniu art. 3 pkt 11 ustawy o cudzoziemcach,
- wydanej zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które nie jest państwem obszaru Schengen.

Po drugie, pojęcie „mobilność” z uwagi na to, że z uprawnienia tego będą mogły korzystać określone grupy cudzoziemców, objęte zakresem dyrektywy 2016/801/UE, przestanie być przypisane tylko do grup cudzoziemców objętych zakresem dyrektywy 2014/66/UE, tj. członków kadry kierowniczej, specjalistów oraz pracowników odbywających staż, którzy są przenoszeni wewnątrz przedsiębiorstwa.

Z uwagi na to, że pojęcie „mobilność” nabierze szerszego znaczenia projektodawca proponuje, aby zrezygnować z dotychczasowych definicji „mobilność krótkoterminowa” (art. 3 pkt 7b) oraz „mobilność długoterminowa” (art. 3 pkt 7c), które są ściśle powiązane z wdrożeniem dyrektywy 2014/66/UE, na rzecz zdefiniowania

w art. 3 (w lit. 7d-7j) poszczególnych rodzajów mobilności objętych zakresem obu dyrektyw, odróżniających się zakresem podmiotowym oraz okresem trwania tego uprawnienia. Proponuje się zatem zdefiniowanie następujących pojęć: „mobilność długoterminowa członka rodziny naukowca”, „mobilność długoterminowa naukowca”, „mobilność długoterminowa pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa”, „mobilność krótkoterminowa członka rodziny naukowca”, „mobilność krótkoterminowa naukowca”, „mobilność krótkoterminowa pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa” oraz „mobilność studenta”.

Proponuje się także wprowadzenie definicji „organizatora stażu”, „stażu” oraz „stażysty”. Wszystkie te definicje łącznie będą odpowiadały elementom definicji wynikających z art. 3 pkt 5 i art. 3 pkt 14 dyrektywy 2016/801/UE. Drugi z tych przepisów dyrektywy, ujmujący łącznie pod jednym pojęciem „jednostki przyjmującej” (która nie zostanie odrębnie zdefiniowana w tym znaczeniu w ustawie o cudzoziemcach) wszystkie podmioty przyjmujące cudzoziemców objętych zakresem dyrektywy, przewiduje dwa elementy istotne dla zdefiniowania podmiotu przyjmującego stażystów. Ma on mieścić się na terytorium danego państwa członkowskiego oraz brak jest ograniczeń w zakresie formy prawnej („bez względu na formę prawną tej jednostki”). W ocenie projektodawcy można z tego przepisu oraz z szeregu poszczególnych przepisów materialnoprawnych dyrektywy wyprowadzić jednak wniosek, iż podmiotami przyjmującymi cudzoziemców (tzw. jednostkami przyjmującymi) nie mogą być osoby fizyczne. Stąd też w definicji „organizatora stażu” uwzględniono ów brak ograniczeń w zakresie formy prawnej i w konsekwencji organizatorem stażu będzie mogła być wyłącznie osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną. Dodatkowo na element definicji składa się wymóg posiadania siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łącznie zaś projektowane definicje „stażu” oraz „stażysty” mają na celu odwzorowanie odpowiednich elementów definicji „stażysty” określonej w art. 3 pkt 5 dyrektywy 2016/801/UE. Projektodawca uznał, że celem stażu powinno być nabycie wiedzy, umiejętności praktycznych i doświadczenia zawodowego, co odpowiada elementom w postaci „wiedzy, praktyki i doświadczenia w środowisku zawodowym”, o których mowa w tym przepisie dyrektywy, zaś wymóg ukończenia lub

odbywania poza granicami Unii Europejskiej studiów wyższych odpowiada właściwym elementom definicji stażysty w postaci: „posiada tytuł lub stopień przyznawany w ramach szkolnictwa wyższego lub który odbywa w państwie trzecim studia prowadzące do uzyskania tytułu lub stopnia przyznawanego w ramach szkolnictwa wyższego”. Ponadto projektodawca proponuje dodanie definicji pojęcia „uniijny program lub program wielostronny obejmujący środki w zakresie mobilności” odpowiadający definicji z art. 3 pkt 20 dyrektywy 2016/801/UE.

Zdecydowano się również na to, aby w projekcie zdefiniować pojęcie „wolontariusza” w ten sposób, że będzie to cudzoziemiec, który ochotniczo i bez wynagrodzenia, z wyjątkiem zwrotu kosztów lub kieszonkowego, będzie wykonywał świadczenia, co odpowiada zasadniczym elementom definicyjnym pojęcia „wolontariusz”, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817, z późn. zm.), z dodatkowym jednak zastrzeżeniem, wynikającym z przyjętego przez projektodawcę zakresu wdrożenia dyrektywy 2016/801/UE, że odbywa się to wykonywanie świadczeń tylko w ramach wolontariatu europejskiego.

W art. 13 ustawy o cudzoziemcach projektodawca proponuje dodanie nowych kategorii danych i informacji dotyczących cudzoziemca, które mogą być przetwarzane w rejestrach i ewidencji prowadzonych na podstawie tejże ustawy. Mają to być informacje bezpośrednio dotyczące poszczególnych rodzajów podmiotów, które przyjmują cudzoziemców dla celów dyrektywy 2016/801/UE, tj. organizatora stażu, o którym mowa w projektowanym art. 3 pkt 10, jednostki organizacyjnej, w której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz, jednostki naukowej oraz jednostki prowadzącej studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie albo kształcenie w szkole doktorskiej. Pozwoli to na to, że dane te będą mogły być gromadzone w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców.

Zmiana w pkt 21 w art. 3 ma charakter redakcyjny i jest związana z wprowadzeniem w definicji „mobilności” (art. 3 pkt 7a) skrótu w odniesieniu do Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na

wspólnych granicach. Podobna zmiana redakcyjna została zaproponowana w art. 22 w ust. 1 w pkt 3.

W dziale II – Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców – zmianie musi ulec brzmienie art. 22 ust. 1 pkt 8a, który reguluje zadanie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców polegające na pełnieniu funkcji krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności. Aktualnie zakres tego zadania odpowiada zakresowi regulacji ustawy o cudzoziemcach wdrażającej dyrektywę 2014/66/UE. Z uwagi na to, że wdrożenie dyrektywy 2016/801/UE również polega na zapewnieniu korzystania przez określone grupy cudzoziemców z uprawnienia do wjazdu i pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej niż to, które pierwsze wydało „zezwolenie” (zezwolenie pobytowe lub również wizę długoterminową), należało zakresem tego zadania objąć czynności związane z korzystaniem z mobilności przez naukowców, członków ich rodzin oraz studentów. W nowym brzmieniu art. 22 ust. 1 pkt 8a będzie zatem wdrażał jednocześnie art. 26 dyrektywy 2014/66/UE oraz art. 37 dyrektywy 2016/801/UE. Jednocześnie uchylono pkt 5 w art. 22 ust. 1, którego treść zawiera się już w punkcie 8a.

Zintegrowane zadanie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców jako organu pełniącego funkcję krajowego punktu kontaktowego będzie zatem polegało na:

- udzielaniu organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy dedykowanego mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (jak w obecnym stanie prawnym), jak również naukowca oraz członka rodziny naukowca,
- udzielaniu organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o cofnięciu wiz krajowych i zezwoleń na pobyt czasowy, które stanowią źródło mobilności w tych innych państwach członkowskich,
- uzyskiwaniu informacji od organów innych państw członkowskich Unii Europejskich wskazujących na to, że cudzoziemiec, który uzyskał pierwotnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosowne zezwolenie na pobyt czasowy lub wizę krajową w stosownym celu, korzysta na terytoriach tych państw z mobilności (w zależności od przyjętych rozwiązań w krajowych porządkach prawnych tych państw członkowskich),

- uzyskiwaniu od organów innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o cofnięciu stosownych zezwoleń pobytowych lub wiz długoterminowych, które stanowią źródło mobilności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- przyjmowaniu zawiadomień stanowiących warunek korzystania z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (art. 139n ust. 1 pkt 3), mobilności studenta (art. 149b ust. 1 pkt 5), mobilności krótkoterminowej naukowca (art. 156b ust. 1 pkt 3) oraz mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca (art. 169a ust. 1 pkt 3),
- informowaniu organów innych państw członkowskich Unii Europejskiej, z których cudzoziemcy chcieliby przenieść się w ramach określonych form mobilności, z którymi związane są powyższe zawiadomienia, o wydaniu przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji o sprzeciwie,
- przyjmowaniu zawiadomień o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej – jeżeli dane państwo członkowskie przewidziało w swoim prawie krajowym obowiązek zawiadomienia na potrzeby korzystania z danego rodzaju mobilności,
- przyjmowaniu zawiadomień o sprzeciwie innego państwa członkowskiego wobec zamiaru korzystania z mobilności na ich terytorium przez cudzoziemca posiadającego stosowne zezwolenie na pobyt czasowy lub wizę krajową w stosownym celu,
- przekazywaniu Komisji Europejskiej danych statystycznych,
- udzielaniu organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej stosownych informacji dotyczących m.in. przepisów obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie mobilności.

Na potrzeby realizacji tych zadań w poszczególnych przepisach Działu IV i Działu V ustawy o cudzoziemcach przewidziano przepisy dotyczące wzajemnych obowiązków informacyjnych Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców i innych organów administracji publicznej (wojewodów, komendantów placówek Straży Granicznej, komendantów oddziałów Straży Granicznej i konsulów) oraz trybu przekazywania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców informacji organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Przepisy te uzupełniają przepisy, które z dniem 12 lutego 2018 r. zostały wprowadzone na mocy ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy

o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, i które związane są z funkcjonowaniem krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności w dotychczasowym kształcie.

W dziale III – Przekraczanie granicy w rozdziale 1 – Zasady przekraczania granicy w art. 25, określającym obowiązki cudzoziemców dotyczące wykazania spełniania warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w ust. 1a (obowiązującym od dnia 12 lutego 2018 r.) w nowym proponowanym brzmieniu przewidziano obowiązek przedstawienia kopii wysłanego zawiadomienia, o którym mowa w art. 139n ust. 1 pkt 3 (pochodzącego od jednostki przyjmującej mającej siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej), art. 149b ust. 1 pkt 5 (pochodzącego od jednostki prowadzącej studia mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), art. 156b ust. 1 pkt 3 (pochodzącego od jednostki naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) oraz w art. 169a ust. 1 pkt 3 (pochodzącego od jednostki naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) w trakcie przekraczania granicy Rzeczypospolitej Polskiej w celu korzystania z odpowiedniego rodzaju mobilności krótkoterminowej albo mobilności studenta przez cudzoziemca, który posiada odpowiedni dokument pobytowy, lub wizę długoterminową, wydane przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, niebędące państwem obszaru Schengen. Dodatkowo, jak w obecnym stanie prawnym, przewidziano w przypadku mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, wymóg alternatywny w postaci przedstawienia pisma pochodzącego od jednostki przyjmującej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym podaje się co najmniej okres korzystania z mobilności na tym terytorium oraz adres jednostki przyjmującej.

Ponadto w art. 28 proponuje się zmianę brzmienia ustępu 7, który przewiduje odstępstwa od odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem ust. 7 cudzoziemcowi nie będzie się odmawiało wjazdu z uwagi na brak posiadania ważnej wizy lub innych ważnych dokumentów uprawniających do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do pobytu na tym terytorium lub z uwagi na fakt, iż wykorzystał dopuszczalny okres pobytu na terytorium państw obszaru Schengen, wynoszący 90 dni w każdym okresie 180 dni, w sytuacji kiedy cudzoziemiec wjeżdża na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu

korzystania z mobilności studenta, mobilności krótkoterminowej naukowca oraz mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca, tj. między innymi na podstawie „zezwolenia” (dokumentu pobytowego lub, jeżeli jest to przewidziane w prawie krajowym, wizy długoterminowej) wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, z adnotacją „student” lub „naukowiec”. Dyrektywa 2016/801/UE umożliwia bowiem naukowcowi zgodnie z art. 28 ust. 1 przeprowadzenie części badań naukowych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej niż to, które wydało mu „zezwolenie” z adnotacją „naukowiec” przez okres do 180 dni w każdym 360 dniowym okresie. Art. 30 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE przewiduje, iż członkowie rodziny naukowca mogą mu w takiej sytuacji towarzyszyć. Podobnie art. 31 ust. 1 cytowanej dyrektywy pozwala studentom na pobyt w innych państwach członkowskich przez okres do 360 dni na podstawie dokumentu pobytowego lub wizy długoterminowej z adnotacją „student”.

Propozycja zmiany brzmienia art. 28 ust. 8 wynika z konieczności wdrożenia do krajowego porządku prawnego art. 32 ust. 4 lit. b dyrektywy 2016/801/UE, zgodnie z którym Rzeczpospolita Polska jest zobowiązana bezzwłocznie i bez formalności ponownie przyjąć — na wniosek innego państwa członkowskiego — studenta, naukowca oraz członka rodziny naukowca, który bezpośrednio przed wjazdem korzystał z mobilności studenta, mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca, mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej członka rodziny naukowca w tym innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, które zażądało opuszczenia swojego terytorium, jeżeli „zezwolenie” stanowiące pierwotnie podstawę prawną korzystania z tej mobilności w innym państwie członkowskim (tj. wiza krajowa w odpowiednim celu lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w określonym celu) utraciło już ważność lub zostało cofnięte. Stąd też projektodawca zdecydował się na to, aby — mając na uwadze konieczność zapewnienia wdrożenia wymogu, aby zezwolenie na ponowny wjazd nastąpiło „bez formalności i niezwłocznie” — zaproponować wyłączenie stosowania całego art. 28 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach (a nie tylko ust. 1 pkt 1), który ustanawia katalog podstaw odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W ocenie projektodawcy przepis art. 32 ust. 4 lit. b dyrektywy 2016/801/UE służy zapewnieniu temu, aby cudzoziemiec przyjęty już przez jedno państwo członkowskie dla celów tej dyrektywy i który skorzystał z jednej form mobilności w niej przewidzianej, a następnie nie może już z niej korzystać, mógł

zawsze wrócić do tego pierwszego państwa członkowskiego, zwalniając tym samym drugie państwo członkowskie z konieczności podejmowania decyzji w sprawie powrotu na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. W konsekwencji jeżeli w odniesieniu do cudzoziemca przyjętego dzięki projektowanemu przepisowi ponownie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie zachodziła którakolwiek z przesłanek zobowiązania go do powrotu wynikająca z art. 302 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, będzie należało wszcząć postępowanie w tym przedmiocie, nawet bezpośrednio po wjeździe tego cudzoziemca na to terytorium.

W dziale IV – Wizy w rozdziale 1 – Wydawanie wiz, w art. 60 ust. 1 określającym cele wydawania wiz przewidziano po pierwsze nowe cele wydania wizen – odbycie stażu oraz udział w programie wolontariatu europejskiego. Powyższa zmiana jest podyktowana koniecznością wdrożenia do polskiego porządku prawnego art. 5 ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE, zgodnie z którym, w przypadku gdy spełnione są wszystkie warunki ogólne i odpowiednie warunki szczególne, obywatele państw trzecich uprawnieni są do otrzymania zezwolenia, zaś w przypadku gdy państwo członkowskie wydaje dokumenty pobytowe tylko na swoim terytorium, a wszystkie warunki przyjęcia w niniejszej dyrektywie są spełnione, dane państwo członkowskie wydaje obywatelowi państwa trzeciego wymaganą wizę. Wiza krajowa w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy o cudzoziemcach stanowić powinna zatem – obok stosownego rodzaju zezwolenia na pobyt czasowy – zezwolenie, o którym mowa w art. 3 pkt 21 dyrektywy 2016/801/UE. Przewidziano w konsekwencji, że wizy wydawane w celu przyjęcia cudzoziemca mieszczącego się w zakresie tej dyrektywy – art. 60 ust. 1 pkt 9, pkt 13, 13a i 13b, powinny być wydawane jako wizy krajowe. Z kolei w ust. 3 tego artykułu przewidziano zamieszczanie obowiązkowych adnotacji na naklejce wizowej w polu „uwagi”, w przypadku wydawania wizen krajowych w celu przyjęcia cudzoziemca mieszczącego się w zakresie ww. dyrektywy, tj. „student”, „naukowiec”, „stażysta” oraz „wolontariusz”, zgodnie z art. 17 ust. 1 dyrektywy. Dodatkowo zgodnie z art. 17 ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE będzie istniała podstawa prawna do umieszczania na naklejce wizowej w polu „uwagi” również adnotacji o unijnym programie lub programie wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniu między przynajmniej

dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, jeżeli cudzoziemiec jest objęty tym programem lub porozumieniem.

W projekcie przewidziano, iż wiza w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej z adnotacją „student” będzie się wydawało również obywatelom państw określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 144 ust. 18, jeżeli celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie odbywanie kursu przygotowawczego do podjęcia nauki na stacjonarnych studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich, lub do kształcenia się w szkole doktorskiej. Zgodnie bowiem z art. 3 pkt 3 dyrektywy 2016/801/UE przyjęcie cudzoziemca przez instytucję szkolnictwa wyższego w celu odbycia studiów może obejmować kurs przygotowawczy przed podjęciem takich studiów, zgodnie z prawem krajowym. Rozwiązanie to będzie analogiczne do przyjętego w projekcie przy udzielaniu zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, o którym mowa w art. 144.

W projektowanym art. 60 ust. 5 ustawy o cudzoziemcach przewidziano obowiązek dla ministra właściwego do spraw zagranicznych corocznego przekazywania Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców informacji o wizach zawierających adnotacje, o których mowa w art. 60 ust. 3 pkt 1–4. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców pełni bowiem funkcję krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności. Pośród zadań Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców odnoszących się do tej funkcji jest m.in. przekazywanie Komisji Europejskiej określonych danych statystycznych, w tym dotyczących liczby cudzoziemców, którym wydano wize krajowe w określonych celach związanych bezpośrednio z wdrożeniem dyrektywy 2016/801/UE (art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. h). Wprowadzenie tego obowiązku po stronie ministra właściwego do spraw zagranicznych ma na celu zapewnienie realizacji tego zadania.

Ponadto w art. 64a proponuje się dodatkowe, szczególne wymogi związane z wydawaniem wiz krajowych w celach, o których mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, oraz w celach, o których mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13, 13a i 13b. W ust. 1 przewidziano dodatkowe wymogi do wydania wize krajowej dla studenta analogiczne do przypadku zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na

studiach (art. 144 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. b). Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie wizy w celu studiów będzie obowiązany między innymi do przedstawienia zaświadczenia o przyjęciu lub kontynuacji studiów oraz dowodu uiszczenia opłaty za studia jeżeli taka jest wymagana. W przypadku naukowca uznano za celowe, aby nałożyć na wnioskującego o wydanie wizy w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych umowy o przyjęciu zawartej z jednostką naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 151 ust. 1 pkt 2), która to jednostka naukowa musi być zatwierdzona przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych. W ten sposób w projekcie dąży się do wykorzystania możliwości, jaką daje art. 9 dyrektywy 2016/801, regulujący zatwierdzanie instytucji badawczych (szerzej: uwagi do art. 151 ustawy o cudzoziemcach). Dodatkowym nowym wymogiem wydania wizy dla naukowca będzie konieczność spełniania przesłanek przewidzianych w art. 151 ust. 1 pkt 1 lit. b i c, dotyczących zezwoleń na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych. W przypadku stażystów proponuje się, aby na wymogi wydania wizy w celu odbycia stażu składały się odpowiednie wymogi udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla stażysty – art. 157a ust. 1 pkt 1 lit. a, c, d, e oraz pkt 2–4), zaś w wypadku wolontariuszy proponuje się, aby na wymogi wydania wizy w celu udziału w programie wolontariatu europejskiego składały się odpowiednie wymogi udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla wolontariusza – art. 157g ust. 1 pkt 1 lit. b i c oraz pkt 2). W przypadku wiz krajowych wydawanych w celu odbycia stażu, w celu udziału w programie wolontariatu europejskiego, jak również w przypadku wiz krajowych z adnotacją „student”, podobnie jak w przypadku wiz wydania wizy, mającym znaczenie ogólnosystemowe, stanie się to, aby odpowiednie jednostki przyjmujące (organizator stażu, jednostka na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz, jednostka prowadząca studia) zostały uprzednio zatwierdzone na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w określonych celach przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie poszczególnych przepisów, które niniejszy projekt ustawy również wprowadza (odpowiednio art. 157a ust. 6–15, art. 157g ust. 5–14, art. 144 ust. 4–14). W przypadku wiz krajowych wydawanych w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, wymóg zatwierdzenia nie będzie dotyczył jednostek prowadzących studia,

niepodlegających obowiązkowi zatwierdzenia zgodnie z art. 144 ust. 5. W przypadku takich jednostek prowadzących studia, wydanie wize w ww. celu będzie natomiast uwarunkowane brakiem wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych wobec jednostki prowadzącej studia, decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1. Ponadto do wydawania wiz krajowych w celach objętych zakresem dyrektywy 2016/801/UE zastosowanie będą miały także ogólne przesłanki odmowy wydania wize krajowej, określone w art. 65 ustawy, z zastrzeżeniem ust. 3 tego przepisu.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na to, że w projekcie przewiduje się szczególne rozwiązania dotyczące utrzymania „zezwoleń” związanych z przyjęciem cudzoziemców w celu odbycia studiów, jeżeli zostały one uzyskane przed dniem, w którym decyzja kierowana przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych do jednostki prowadzącej studia, tj. decyzja o odmowie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia, odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia, cofnięciu zatwierdzenia lub zakazie przyjmowania cudzoziemców, stała się ostateczna (odesłanie do projektowanego art. 144b ust. 1). Projektowana regulacja (art. 64a ust. 6 i 7) ma na celu zapewnienie stabilizacji stosunków prawnych wynikających z obecnego stanu prawnego, jak i stanu prawnego, który zaistnieje w okresie od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy do dnia 1 października 2019 r., od którego to dnia będzie stosowany wymóg związany z zatwierdzeniem jednostki prowadzącej studia. W sytuacji, w której cudzoziemiec przed dniem, w którym taka decyzja ministra właściwego do spraw wewnętrznych stanie się ostateczna, uzyska wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach z adnotacją „student”, to wówczas uzyska gwarancję stabilizacji uprawnienia wynikającego z wize, a jednocześnie w przypadku chęci kontynuacji tych samych studiów w tej samej jednostce prowadzącej studia, wydanie wize nie będzie uzależnione od wymogu uprzedniego uzyskania przez tę jednostkę zatwierdzenia ze strony ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Analogiczne rozwiązanie w zakresie stabilizacji stosunków prawnych zastosowane zostanie w odniesieniu do wiz krajowych wydanych w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych (art. 60 ust. 1 pkt 13), z tym tylko ograniczeniem, że pominięcie wymogu zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych możliwe będzie tylko w odniesieniu do jednego postępowania w sprawie wydania takiej wize i tylko w przypadku kontynuacji badań naukowych lub prac rozwojowych w tej

samej jednostce naukowej. Trzeba bowiem pamiętać, że będzie to rozwiązanie szczególne względem ogólnego wymogu zatwierdzenia, uwarunkowane co prawda chęcią zapewnienia ww. stabilizacji, stanowiące wyjątek od wymogu ogólnosystemowego (istniejącego w odniesieniu do zezwoleń na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych również dzisiaj).

W art. 65 dodano nowe przesłanki odmowy wydania wizy analogiczne do przypadku zezwoleń na pobyt czasowy. W przypadku wiz w celu studiów będą to przesłanki analogiczne do przewidzianych w art. 147 ust. 1 pkt 1, ust. 2 lub 3, w przypadku naukowców analogiczne do przewidzianych w art. 154 ust. 1 lub ust. 2, w przypadku stażystów – analogiczne do przewidzianych w art. 157d ust. 1 pkt 1–3 lub ust. 2, natomiast w przypadku wolontariuszy analogiczne do przewidzianych w art. 157j ust. 1 pkt 1–3 lub ust. 2. Ponadto, mając na uwadze to, że dodany z dniem 12 lutego 2018 r. art. 65 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach służy m.in. prawidłowemu wdrożeniu dyrektywy 2016/801/UE w zakresie podstaw odrzucenia wniosku o zezwolenia, o których mowa w dyrektywie, proponuje się, aby ten przepis miał zastosowanie (wyłączając stosowanie art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy) nie tylko do cudzoziemców, których celem pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podjęcie lub kontynuacja stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenie się w szkole doktorskiej, ale także do innych grup cudzoziemców, objętych zakresem obligatoryjnego wdrożenia dyrektywy 2016/801/UE, tj. cudzoziemców, których celem pobytu jest prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych, odbycie stażu lub udział w programie wolontariatu europejskiego. Art. 20 ust. 1 i 2 dyrektywy 2016/801/UE, który ustanawia podstawy odrzucenia wniosku o zezwolenia, o których mowa w dyrektywie ma charakter wspólny dla poszczególnych celów przyjęcia obywateli państw trzecich i nie przewiduje podstawy, która odpowiadałaby art. 60 ust. 1 pkt 9, podlegającemu wyłączeniu przez omawiany art. 65 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach. Stąd też w odniesieniu do pozostałych celów wydania wizy, właściwych dla wdrożenia tej dyrektywy, takie wyłączenie powinno mieć miejsce. Zwrócić należy jednocześnie uwagę, że zastosowanie może mieć w odniesieniu do wszystkich celów wydania wizy krajowej art. 65 ust. 1 pkt 10 ustawy o cudzoziemcach (również obowiązujący od dnia 12 lutego 2018 r.), który treściowo odpowiada podstawie odrzucenia wniosku określonej w art. 20 ust. 2 lit. f dyrektywy 2016/801/UE. W ust. 1f i 1g w art. 65 ustawy o cudzoziemcach przewidziano, iż wizę

krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, lub w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13, pkt 13a lub 13b, albo decyzję o odmowie wydania takiej wizy, wydaje się w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku w tej sprawie wraz z dokumentami niezbędnymi do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o wydanie tej wizy. Jeżeli natomiast do wniosku o wydanie wizy nie zostały dołączone wszystkie dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o wydanie tej wizy, wnioskodawcy będzie przysługiwało prawo do ich uzupełnienia w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. Przepisy te przewidują rozwiązania podobne do tych, przewidzianych w art. 149 ust. 1a i 1b, art. 155a, art. 157b ust. 3 i 4 oraz art. 157h ust. 2 i 3, dotyczących zezwoleń na pobyt czasowy w analogicznych celach objętych dyrektywą, wynikających z art. 34 ust. 2 i 3 dyrektywy. Należało natomiast uwzględnić odmienną postępowania mającego za swój przedmiot wydanie wizy krajowej.

Zmiany w art. 69 dotyczą poszerzenia zakresu możliwych konsultacji wizowych w procedurze wydawania wiz krajowych, pod kątem występowania przesłanek odmowy wydania tych wiz, w celach objętych dyrektywą, przewidzianych w art. 65 ust. 1a lub ust. 1c–1e, a ponadto wprowadzenia szczególnych terminów tych konsultacji, biorąc pod uwagę przewidziany projektem 60-dniowy termin na wydanie tych wiz. W art. 70 ust. 1a i 2a przewidziano natomiast możliwość przedłużenia terminów na przekazanie informacji dotyczących ww. przesłanek w toku konsultacji wizowych, analogicznie do obecnych rozwiązań przewidzianych w art. 70.

Zmiana w art. 77 ma charakter redakcyjno-porządkujący w związku z nową terminologią wprowadzoną ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dotychczas studia doktoranckie były rozumiane jako studia trzeciego stopnia. Zgodnie zaś z nowymi regulacjami doktoranci kształcą się w szkole doktorskiej. Stąd też konieczne jest rozróżnienie studentów i doktorantów.

W art. 90 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, który ustanawia przesłanki cofnięcia z urzędu wizy krajowej, proponuje się rozszerzenie zakresu odesłania do poszczególnych przesłanek odmowy wydania wizy krajowej określonych w art. 65 ust. 1 tej ustawy. W obecnym stanie prawnym w przepisie tym odsyła się do art. 65 ust. 1 pkt 1 i 3–9 ustawy, natomiast na mocy art. 1 pkt 14 lit. a tiret drugie ustawy z dnia 24 listopada

2017 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 107) do art. 65 ust. 1 został dodany nowy pkt 10, który treściowo odpowiada podstawie „odrzucenia wniosku”, określonej w art. 20 ust. 2 lit. f dyrektywy 2016/801/UE, zaś art. 90 ust. 1 obecnie do niego nie odsyła. W ocenie projektodawcy takie odesłanie jest możliwe i stanowić będzie wdrożenie art. 21 ust. 1 lit. d dyrektywy 2016/801/UE, zgodnie z którym państwa członkowskie cofają zezwolenie, lub w stosownych przypadkach odmawiają jego odnowienia, w przypadku gdy obywatel państwa trzeciego przebywa na terytorium w celach innych niż te, dla których obywatelowi państwa trzeciego zezwolono na pobyt. Konstrukcja przyjęta w art. 90 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach zakłada, że podstawy cofnięcia z urzędu wizy krajowej opierają się na ujawnieniu po jej wydaniu okoliczności, które stanowiłyby podstawę odmowy wydania tej wizy. Art. 65 ust. 1 pkt 10 ustawy o cudzoziemcach, wdrażając art. 20 ust. 2 lit. f dyrektywy 2016/801/UE, statuuje przesłankę odmowy wydania wizy, która związana jest z uzasadnioną perspektywą braku zgodności celu przyszłego, ewentualnego pobytu, z celem rzeczywistym. Ujawnienie takiej okoliczności po wydaniu wizy będzie w świetle propozycji w projekcie stanowić podstawę cofnięcia wizy, która będzie odpowiadała podstawie z art. 21 ust. 1 lit. d dyrektywy 2016/801/UE, związanej właśnie z brakiem zgodności celu deklarowanego i celu rzeczywistego.

Ponadto w art. 90 dodaje się ust. 1a pozwalający na cofnięcie wizy krajowej wydanej studentowi, naukowcowi, stażystcie lub wolontariuszowi, jeżeli zachodzą analogiczne przesłanki do cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy.

W art. 95 proponuje się dodać dwa nowe ustępy, które będą regulować obowiązki informacyjne organów administracji publicznej właściwych do cofnięcia wizy krajowej (konsul, komendant placówki Straży Granicznej i komendant oddziału Straży Granicznej) względem Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, który pełni funkcję krajowego punktu kontaktowego. Organy te w przypadku cofnięcia wizy krajowej, wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, zawierającej adnotację „student” albo w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych będą obowiązane do poinformowania o tym Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, gdy decyzja w tej sprawie stanie się ostateczna. Na podstawie tej informacji Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie obowiązany do tego, aby powiadomić o tym organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na terytorium

którego cudzoziemiec korzysta z mobilności studenta albo z mobilności krótkoterminowej naukowca lub mobilności długoterminowej naukowca.

W dziale V – Zezwolenie na pobyt czasowy w pierwszej kolejności proponuje się zmianę tytułu całego działu, albowiem przestaje on grupować wyłącznie przepisy związane z zezwoleniem na pobyt czasowy (tj. jego udzieleniem, cofnięciem lub zmianą). W projekcie przewiduje się, że oprócz już obowiązującego art. 139n, który reguluje tzw. mobilność krótkoterminową (zgodnie z definicją z obecnie obowiązującego art. 3 pkt 7b), odnoszącą się do pracowników kadry kierowniczej, specjalistów oraz pracowników odbywających staż, przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa, uprawnienie do wjazdu i pobytu wynikające z posiadania określonego dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej lub – jeżeli dane państwo członkowskie przewidziało również taką formę przyjmowania cudzoziemców dla celów dyrektywy 2016/801/UE – z posiadania określonej wizy długoterminowej, będzie przewidywać szereg innych przepisów w Dziale V ustawy o cudzoziemcach, w tym:

- art. 149b ust. 1 – regulujący mobilność studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- art. 156b ust. 1 – regulujący mobilność krótkoterminową naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- art. 169a ust. 1 – regulujący mobilność krótkoterminową członka rodziny naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto w Dziale V ustawy o cudzoziemcach znajdują się również przepisy nakładające wprost obowiązki informacyjne (zawiadomienie) względem Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w przypadku, gdy państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec posiadający wizę krajową wydaną w stosownym celu lub zezwolenie na pobyt czasowy wydane w stosownym celu, zamierza skorzystać z odpowiedniego rodzaju mobilności, przewiduje w związku z tym zamiarem wymóg zawiadomienia o tym. Odpowiednie przepisy w Dziale V ustawy o cudzoziemcach będą zatem przewidywały obowiązek po stronie podmiotu, który jest na mocy przepisów obowiązujących w tym drugim państwie członkowskim do tego zobowiązany, zawiadomienia właściwego organu tego państwa o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z odpowiedniego rodzaju mobilności w tym państwie i jednoczesnego zawiadomienia o tym Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców:

- art. 139ma – w przypadku zamiaru korzystania z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
- art. 149a – w przypadku zamiaru korzystania z mobilności studenta,
- art. 156a – w przypadku zamiaru korzystania z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca,
- art. 161a – w przypadku zamiaru korzystania z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej członka rodziny naukowca.

Stąd też projektodawca uznał za konieczne, aby tytuł Działu V ustawy o cudzoziemcach odzwierciedlał jego zawartość, w szczególności te przepisy, które stanowią źródło uprawnień pobytowych oraz źródło stosownych obowiązków niezwiązanych bezpośrednio z zezwoleniem na pobyt czasowy.

Z podobnych względów uznano za celową zmianę tytułu:

- rozdziału 3a – na następujący: „Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa”,
- rozdziału 6 – na następujący: „Zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach. Mobilność studenta”,
- rozdziału 7 – na następujący: „Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa naukowca”,
- rozdziału 8 – na następujący: „Zezwolenie na pobyt czasowy dla członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków rodzin cudzoziemców. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa członków rodzin naukowców”.

W rozdziale 1 – Część ogólna proponuje się dodać dwa nowe ustępy w art. 106, który reguluje zawartość formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy. W związku z tym, że wprowadza się dwa nowe rodzaje zezwolenia na pobyt czasowy, tj. zezwolenie na pobyt czasowy dla stażysty oraz zezwolenie na pobyt czasowy dla wolontariusza, proponuje się, aby został przewidziany nowy rodzaj załącznika do wniosku o udzielenie tego zezwolenia, który to załącznik będzie zawierał niezbędne

informacje o organizatorze stażu albo o jednostce organizacyjnej, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz:

- nazwę jednostki organizacyjnej,
- adres siedziby,
- podstawę prawną działalności, nazwę rejestru i numer wpisu w rejestrze,
- numer REGON.

Zabieg ten pozwoli na to, aby nie rozbudowywać o nowe rubryki zasadniczego formularza wniosku, który obecnie stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 lutego 2018 r. w sprawie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy (Dz. U. z 2018 r. poz. 333). Z analogicznych względów, mając na uwadze również to, że w projekcie przewiduje się przepisy ustanawiające podstawę dla udzielania zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca, proponuje się, aby do wniosku o udzielenie tego zezwolenia, jak również do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, załączany był nowy załącznik, który będzie zawierał stosowne informacje dotyczące jednostki naukowej, tj. nazwę, adres siedziby, podstawę prawną działalności, nazwę rejestru i numer wpisu w rejestrze, numer REGON oraz informację, czy cudzoziemiec jest objęty programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, co będzie miało znaczenie dla treści adnotacji w karcie pobytu wydawanej cudzoziemcowi, któremu udzieli się takiego zezwolenia. Zmiana brzmienia art. 107 ust. 1 pkt 1a stanowiącego delegację dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wydania rozporządzenia jest konsekwencją tych zmian.

W art. 113b przewidziano, iż Rada Ministrów będzie mogła określić w drodze rozporządzenia, państwa, których obywatelom ubiegającym się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 144, art. 151 ust. 1, art. 151b ust. 1, art. 157a ust. 1 oraz art. 157g ust. 1, tj. w celu kształcenia się na studiach, w celu prowadzenia badań naukowych, w celu mobilności długoterminowej naukowca, w celu odbycia stażu albo udziału w programie wolontariatu europejskiego, przy ustalaniu wysokości miesięcznych środków finansowych posiadanych przez cudzoziemców na pokrycie kosztów utrzymania, nie będzie się odliczać środków przeznaczonych na pokrycie

kosztów zamieszkania, mając na uwadze potrzeby polskiej polityki migracyjnej. Rozwiązanie to będzie mogło stanowić instrument służący przyciąganiu do Polski studentów, naukowców, stażystów lub wolontariuszy będących obywatelami określonych państw trzecich, przez stosowanie wobec nich ułatwień w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy. Rozwiązanie to będzie miało także zastosowanie do wydawania wiz krajowych w ww. celach, przez odesłanie do przepisów dotyczących udzielania cudzoziemcom zezwoleń na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, w celu prowadzenia badań naukowych, w celu odbycia stażu albo udziału w programie wolontariatu europejskiego.

W odpowiednich przepisach materialnoprawnych (art. 144 ust. 1c, art. 151 ust. 1c, art. 151b ust. 4, art. 157a ust. 5, art. 157g ust. 4) przewidziano, iż przy ustalaniu wysokości miesięcznych środków finansowych, które cudzoziemiec posiada na pokrycie kosztów utrzymania, nie będzie się odliczać środków przeznaczonych na pokrycie kosztów zamieszkania, zgodnie z wymogami określonymi w sąsiadujących przepisach, jeżeli cudzoziemiec jest obywatelem państwa określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 113b.

W art. 116 i art. 131 ustawy o cudzoziemcach proponuje się dodanie szczególnych podstaw odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę oraz zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, związane z deklarowanym pierwotnie przez cudzoziemca celem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obecnie ustawa o cudzoziemcach stoi na gruncie szerokiego dostępu cudzoziemców do możliwości zainicjowania postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy. Zasadą jest bowiem to, że cudzoziemiec może skutecznie złożyć (jest to wniosek dopuszczalny i możliwości do rozpatrzenia przez wojewodę co do istoty) wnioski o udzielenie tego zezwolenia, jeżeli jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest legalny (art. 105 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach). Wyjątki, wynikające z prawa Unii Europejskiej czy też przyczyn o znaczeniu ogólnosystemowym, określone są wprost w poszczególnych przepisach Działu V ustawy o cudzoziemcach. Przykładowo ogólne podstawy niedopuszczalności wniosku, skutkujące odmową wszczęcia postępowania przez wojewodę (w drodze postanowienia), określone są w art. 99 ust. 1 i ust. 1a ustawy o cudzoziemcach. Przykładem ograniczenia wynikającego z podstawy pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podstawa

odmowy wszczęcia postępowania wynikająca z art. 99 ust. 1 pkt 3 ustawy o cudzoziemcach. Wówczas odmawia się wszczęcia postępowania, gdy cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 181 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, a zatem udzielonego w związku z okolicznościami wymagającymi krótkotrwałego pobytu. Chodzi w tym przypadku o to, aby cudzoziemiec, który z konieczności musi przebywać przez krótki czas (do 6 miesięcy) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej np. z przyczyn związanych z wyjątkową sytuacją osobistą, nie mógł tego zezwolenia wyzyskać dla dalszego przedłużania swojego pobytu w oparciu o zezwolenie na pobyt czasowy, tylko w innym, regularnym celu. Innym przykładem podstawy odmowy wszczęcia postępowania jest przypadek, w którym cudzoziemiec na podstawie art. 299 ust. 6 ustawy o cudzoziemcach jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (np. w związku z nieudaną próbą legalizacji pobytu na tym terytorium – została wydana ostateczna decyzja o odmowie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy) i jego pobyt na tym terytorium jest uznawany za legalny w czasie, w którym powinien to uczynić (30 dni). Zgodnie bowiem z art. 99 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w takim przypadku. Chodzi zatem o to w tym przepisie, aby cudzoziemiec ostatecznie zrealizował ustawowy obowiązek opuszczenia terytorium RP. Natomiast brak jest obecnie szerszego wyłączenia możliwości skutecznego zainicjowania postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy

W 2017 r. polskie organy administracji publicznej właściwe w sprawach migracyjnych zidentyfikowały zjawisko wyzyskiwania kształtu obecnego stanu prawnego dla celów jego obchodzenia. Organy Straży Granicznej odnotowały zjawisko tzw. turystyki wizowej, polegającej na składaniu wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy przez obywateli państw trzecich (najczęściej nieeuropejskich), którzy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przebywają bardzo krótko (przyjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dacie bardzo zbliżonej do daty złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy), zazwyczaj w oparciu o wizę Schengen wydaną przez inne państwo obszaru Schengen, w celu niezwiązanym z trwalszym związaniem z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Nierzadko ujawniano przypadki, iż na długo przed wjazdem na terytoria państw obszaru Schengen czy też uzyskaniem wizy Schengen, były w imieniu i na rzecz cudzoziemca podejmowane skoordynowane

działania zmierzające do umożliwienia złożenia wniosku i następnie do uzyskania zezwolenia, zazwyczaj związanego z celem pobytu, jakim jest wykonywanie pracy (umówienie we właściwym w sprawach cudzoziemców wydziale urzędu wojewódzkiego na złożenie wniosku, przygotowanie dokumentacji związanej z nawiązaniem stosunku umownego, który miałby stanowić podstawę wykonywania pracy).

W ramach rozwiązania systemowego tego rozwiązania proponuje się zatem następujące zmiany w ustawie o cudzoziemcach:

- dodanie w art. 116 ustawy o cudzoziemcach nowej podstawy odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę wiążącą się z tym, że cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen lub wizy krajowej wydanej w celu turystycznym oraz w celu odwiedzin u rodziny lub przyjaciół (art. 60 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o cudzoziemcach),
- dodanie w art. 116 ustawy o cudzoziemcach nowej podstawy odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę wiążącej się z tym, że cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen wydanej przez inne państwo obszaru Schengen w celu turystycznym lub w celu odwiedzin u rodziny lub znajomych,
- dodanie w art. 131 ustawy o cudzoziemcach nowej podstawy odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji wiążącą się z tym, że cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen lub wizy krajowej wydanej w celu turystycznym oraz w celu odwiedzin u rodziny lub przyjaciół (art. 60 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o cudzoziemcach),
- dodanie w art. 131 ustawy o cudzoziemcach nowej podstawy odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji wiążącej się z tym, że cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy Schengen wydanej przez inne państwo obszaru Schengen w celu turystycznym lub w celu odwiedzin u rodziny lub znajomych.

W ocenie projektodawcy te nowe przesłanki pozwolą na wyeliminowanie przypadków skutecznego inicjowania postępowań w czasie pobytów krótkoterminowych, motywowanych w rzeczywistości tylko tym, aby złożyć wniosek. Są to rodzaje zezwolenia na pobyt czasowy, które związane są bezpośrednio z celem pobytu, jakim jest wykonywanie pracy przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W dotychczasowym toku prac uznano na podstawie obserwacji organów Straży Granicznej, że walka z tym negatywnym zjawiskiem powinna dotyczyć takich właśnie rodzajów zezwoleń na pobyt czasowy.

W rozdziale 3 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji zmieniono brzmienie art. 131 pkt 1, aby dostosować go do zmienianych przepisów ustawy o cudzoziemcach. W omawianym punkcie dodano odniesienie do nowego zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca. Powyższy przepis dostosowuje polski porządek prawny do art. 3 ust. 2 lit. d dyrektywy Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 17), zwanej dalej „dyrektywą 2009/50/WE”, zgodnie z którym poza zakresem wyżej wymienionej dyrektywy znajdują się cudzoziemcy przyjęci na terytorium danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jako naukowcy.

Podobnej zmiany w zakresie odniesienia do nowego zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca wymaga art. 139e pkt 2 lit. b oraz art. 139r pkt 2 w dziale V – Zezwolenie na pobyt czasowy w rozdziale – 3a „Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa”. Wskazane przepisy także wynikają z prawa Unii Europejskiej i dostosowują przepisy ustawy o cudzoziemcach do art. 2 ust. 2 lit. a dyrektywy 2014/66/UE, zgodnie z którym cudzoziemcy przyjęci na terytorium danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jako naukowcy nie są objęci zakresem wyżej wymienionej dyrektywy.

Ponadto zmiany w dzisiejszym Rozdziale 3a i 3b ustawy o cudzoziemcach mają charakter porządkujący, albowiem są skutkiem m. in. uchylecia art. 3 pkt 7b i 7c

i odrębnego zdefiniowania mobilności krótkoterminowej i mobilności długoterminowej członka kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, jak też zmian w konstrukcji art. 22 ust. 1 pkt 8a.

Ponadto w projektowanym art. 139ma proponuje się wprowadzenie wyraźnego obowiązku po stronie jednostki przyjmującej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który będzie polegał na tym, aby jednocześnie z zawiadomieniem właściwego organu innego państwa członkowskiego o zamiarze korzystania w tym państwie z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, kierować to zawiadomienie także do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. W obecnym stanie prawnym brak jest przepisu, który wprost nakładałby taki obowiązek na jednostkę przyjmującą mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zaś art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. f ustawy o cudzoziemcach przewiduje zadanie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w postaci przyjmowania takich zawiadomień, natomiast art. 21 ust. 2 dyrektywy 2014/66/UE w odniesieniu do mobilności krótkoterminowej oraz art. 22 ust. 1 tej dyrektywy w odniesieniu do mobilności długoterminowej przewidują, że nakładany przez dane państwo członkowskie (tzw. drugie państwo członkowskie) obowiązek powiadomienia powinien dotyczyć jednocześnie tego państwa, które pierwsze wydało zezwolenie. Uzyskanie takiej informacji ma znaczenie z kilku powodów. Po pierwsze, w przypadku cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, istnieje obowiązek powiadomienia o tym państwa członkowskiego, w którym cudzoziemiec korzysta z mobilności. Nie w każdym zaś przypadku tzw. drugie państwo członkowskie ma obowiązek zawiadomić tzw. pierwsze państwo członkowskie o tym, że cudzoziemiec korzysta w tym drugim państwie z mobilności. Dotyczy to bowiem tylko przypadku korzystania w tym drugim państwie z mobilności długoterminowej. Po drugie, wiedza o tym, że cudzoziemiec korzysta z mobilności w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej ma znaczenie dla oceny, czy istnieje podstawa do cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa. Elementem przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa jest bowiem również mobilność wewnątrzunijna jako wtórne uprawnienie do wjazdu i pobytu na terytoriach innych

państw członkowskich UE w celu wykonywania pracy w innych jednostkach przyjmujących, na zasadach określonych przez te państwa członkowskie w odniesieniu do mobilności krótkoterminowej i długoterminowej. W definicji przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa w art. 3 pkt 13b ustawy o cudzoziemcach znajduje się także korzystanie z mobilności zdefiniowanej w art. 3 pkt 7a tej ustawy (o czym mowa powyżej). Korzystanie z tego uprawnienia (mobilność) zgodnie z prawem powinno być zatem postrzegane jako realizowanie celu ustanowionego w dyrektywie 2014/66/UE.

Projektowane zmiany w art. 139n i art. 139o mają na celu przebudowę przepisów w zakresie mobilności krótkoterminowej i długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, tak aby odpowiadały przyjętej konstrukcji przepisów regulujących poszczególne typy mobilności. W art. 139n doprecyzowano sposób wnoszenia zawiadomienia, tj. pisemnie, w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej wnoszonej na elektroniczną skrzynkę podawczą Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Po drugie, projektodawca proponuje zmianę istoty korzystania przez cudzoziemców z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, przez wprowadzenie – analogicznie do rodzajów mobilności również niewymagających uzyskania nowego zezwolenia, tj. mobilności studenta, mobilności krótkoterminowej naukowca oraz mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca – instytucji sprzeciwu. Zawiadomienie jednostki przyjmującej mającej siedzibę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do której cudzoziemiec został przeniesiony w ramach przedsiębiorstwa (został delegowany pierwotnie od pracodawcy macierzystego), o zamiarze korzystania przez tego cudzoziemca z mobilności krótkoterminowej dalej trafiać będzie do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, który to organ pełni jednocześnie funkcję krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności, z tą jednak różnicą, że organ ten zostanie wyposażony w dodatkową kompetencję do wydania decyzji o sprzeciwie w terminie 20 dni. Termin ten został określony w art. 21 ust. 6 dyrektywy 2014/66/UE. Na jednostkę przyjmującą mającą siedzibę w innym państwie członkowskim UE zostaną również włożone określone obowiązki informacyjne w zakresie samego zawiadomienia oraz obowiązki związane z dołączeniem określonych dokumentów do

zawiadomienia. Łącznie te obowiązki mają odpowiadać możliwym do ustanowienia na mocy art. 21 ust. 3 akapit 1 wymogom. Jednocześnie projektodawca zdecydował się na to, aby wykorzystać dozwolenie, jakie zostało przewidziane w art. 21 ust. 3 akapit 2 dyrektywy 2014/66/UE, i przewidzieć w projekcie obowiązek, nie tylko sporządzenia zawiadomienia w języku polskim, ale również załączenia dokumentów wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski. Podstawy materialnoprawne wydania decyzji o sprzeciwie będą określone w art. 139n ust. 6 i odpowiadać będą podstawom sprzeciwu wynikającym z art. 21 ust. 6 i 9 dyrektywy 2014/66/UE. Jednocześnie w projekcie przewiduje się, biorąc pod uwagę dość krótki termin na to, aby Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców mógł wydać decyzję o sprzeciwie (20 dni), aby współpracę z innymi organami, które mogą posiadać informacje niezbędne do oceny, czy względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przemawiają za wydaniem decyzji o sprzeciwie (Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Policji, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w razie potrzeby inny organ) o przekazanie w terminie 15 dni od dnia otrzymania wniosku stosownych informacji. W przypadku braku ich przekazania wymóg zasięgnięcia informacji u tych organów przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie należało uznać za spełniony. Celem usprawnienia wymiany informacji między Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców a tymi organami przewiduje się możliwość, aby wymiana ta mogła następować za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Z racji tego, że instytucja sprzeciwu powinna zostać ukształtowana w sposób umożliwiający możliwie szybko ukształtowanie sfery praw i obowiązków cudzoziemca (cudzoziemiec może korzystać z mobilności tylko pod warunkiem wydania decyzji o sprzeciwie w stosownym terminie), w projekcie przewiduje się, że decyzja ta jest ostateczna (nie przysługuje od niej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy). Jednocześnie w projekcie przewiduje się obowiązek niezwłocznego poinformowania organu państwa członkowskiego, które wydało dokument z adnotacją „ICT” o wydaniu decyzji o sprzeciwie, co realizuje obowiązek wynikający z art. 21 ust. 6 akapit 2 dyrektywy 2014/66/UE. Z kolei zmiana w art. 139w ma charakter legislacyjny i jest związana ze zmianą odesłania.

W dziale V – Zezwolenie na pobyt czasowy w rozdziale 6 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia na studiach po pierwsze z przyczyn wskazanych wcześniej

proponuje się zmianę tytułu rozdziału 6 na następujący: „Zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach. Mobilność studenta”.

W art. 144 w ust. 1, oprócz zmiany redakcyjno-porządkującej, proponuje się wykreślenie odniesienia do kontynuacji lub uzupełnienia studiów rozpoczętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, ponieważ przepisy dyrektywy 2016/801/UE przewidują nowe rozwiązania w tej kwestii. Zgodnie z uregulowaniami art. 31 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE studenci posiadający zezwolenie wydane przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej i którzy są objęci unijnym programem lub programem wielostronnym obejmującym środki objęci unijnym programem lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego są uprawnieni do wjazdu do innych państw członkowskich Unii Europejskiej i do pozostania na ich terytorium w celu odbycia tam części studiów. Dyrektywa umożliwi im pobyt w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej przez okres do 360 dni bez konieczności ubiegania się, jak dotychczas o nowe zezwolenie pobytowe. Studenci, którzy nie są objęci unijnymi programami lub programami wielostronnymi obejmującym środki w zakresie mobilności ani porozumieniami między dwiema lub większą liczbą instytucji szkolnictwa wyższego, mają obowiązek ubiegać się o legalizację pobytu na zasadach ogólnych. Wyżej opisanej sytuacji dotyczy nowy ust. 3 w art. 144.

W projekcie przewidziano, iż zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, o którym mowa w art. 144 ust. 1, będzie się udzielać także cudzoziemcom, którzy zamierzają odbyć kurs przygotowawczy do podjęcia nauki na stacjonarnych studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich lub do kształcenia się w szkole doktorskiej, jeżeli będą spełniać warunki udzielenia tego zezwolenia, oraz będą obywatelami państw określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 144 ust. 18 w brzmieniu nadanym projektem. Jednocześnie przewidziano, iż Rada Ministrów będzie mogła określić, w drodze rozporządzenia, państwa, których obywatelom odbywającym kurs przygotowawczy do podjęcia nauki na stacjonarnych studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej będzie się udzielać zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, mając na uwadze potrzeby polskiej polityki migracyjnej. Rozwiązanie to będzie instrumentem mogącym

służyć przyciąganiu do polskich uczelni wyższych cudzoziemców będących obywatelami określonych państw trzecich.

Projektodawca proponuje, aby w ustawie o cudzoziemcach znalazły się przepisy, które będą regulować instytucję zatwierdzania jednostek przyjmujących w rozumieniu dyrektywy 2016/801/UE. Do tej pory w związku z wdrożeniem dyrektywy 2005/71/WE taka regulacja w ustawie o cudzoziemcach znajdowała się w przepisach regulujących udzielanie zezwoleń na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych. W obecnym stanie prawnym minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki jest organem właściwym do zatwierdzania jednostek naukowych dla celów przyjmowania cudzoziemców jako naukowców (o czym mowa poniżej). Projektodawca proponuje, aby wykorzystać pełne możliwości, jakie dają łącznie art. 9 i art. 15 dyrektywy 2016/801/UE w zakresie ustanowienia instytucji zatwierdzania jednostek przyjmujących.

Jedną z jednostek przyjmujących, którą państwa członkowskie mogą zatwierdzać w ustanowionych przez siebie procedurach, jest instytucja szkolnictwa wyższego. Stąd też proponuje się w nowych ustępach 4–17 w art. 144 ustanowienie instytucji zatwierdzania jednostek prowadzących studia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Obowiązek zatwierdzenia nie będzie jednak dotyczył uczelni akademickich, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uczelni zawodowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, które są publicznymi uczelniami zawodowymi, uczelni wojskowych, o których mowa w art. 433 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uczelni służb państwowych, o których mowa w art. 433 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a także uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe. Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 762) dział sprawy wewnętrzne obejmuje m.in. sprawy cudzoziemców oraz koordynacji działań związanych z polityką migracyjną państwa. Zatwierdzenie instytucji szkolnictwa wyższego, dozwolone dla państw członkowskich Unii Europejskiej na mocy art. 15 dyrektywy 2016/801/UE, ma silny kontekst przeciwdziałania negatywnym zjawiskom migracyjnym, jakie mogą towarzyszyć przyjmowaniu cudzoziemców w ramach reżimu tej dyrektywy. Nie jest to zatem

zatwierdzanie instytucji szkolnictwa wyższego związane z samym ich funkcjonowaniem. Organ dokonujący zatwierdzenia nie musi zatem być organem właściwym rzeczowo do sprawowania nad nimi nadzoru ustrojowego czy merytorycznego. Stąd też celowe wydaje się, aby minister właściwy do spraw wewnętrznych stał się organem właściwym w tych sprawach. Proponuje się również, w związku z tym, że art. 15 ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE ustanawia pośrednio wymóg ustanowienia w prawie krajowym kryteriów zatwierdzania jednostek przyjmujących, ustanowienie w art. 144 ust. 4 pozytywnych wymogów zatwierdzenia instytucji szkolnictwa wyższego. W ocenie projektodawcy wymóg związanych z dotychczasową działalnością instytucji szkolnictwa wyższego (co najmniej 5-letnią), powinien być analogiczny do wymogu przewidzianego w projekcie dla jednostek naukowych (art. 151 ust. 4 pkt 1). Ten zaś wpisuje się we wskazówki, jakie wynikają z art. 9 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE. Natomiast przesłankami negatywnymi zatwierdzenia, dopuszczalnymi w świetle celu całej dyrektywy, która nie dopuszcza do przyjmowania obywateli państw trzecich, stanowiących zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego (art. 7 ust. 6) oraz ustanawia sankcje związane pozornym charakterem działalności jednostek przyjmujących (np. art. 20 ust. 2 lit. d), są przesłanki związane z brakiem godzenia w takie wartości o znaczeniu powszechnym jak obronność, bezpieczeństwo państwa, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz interes Rzeczypospolitej Polskiej (art. 144 ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy o cudzoziemcach). W konsekwencji projektodawca proponuje, aby minister właściwy do spraw wewnętrznych wspierany był obligatoryjnie w zakresie uzyskiwania informacji o faktach relewantnych z tego punktu widzenia, przez organy właściwe do ochrony tych wartości, tj. Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w razie konieczności również przez inne organy. Wystąpienie o przekazanie informacji posiadanych przez te organy byłoby obligatoryjne, natomiast wzorem innych postępowań uregulowanych w ustawie o cudzoziemcach, milczenie tych organów w określonym terminie byłoby postrzegane jako brak informacji do przekazania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Jednocześnie, mając na uwadze właściwość ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, proponuje się, aby organ prowadzący postępowanie obligatoryjnie występował do tego ministra o opinię w tej sprawie (tryb współdziałania określony

w art. 106 § 1 K.p.a.), natomiast brak opinii w określonym terminie byłby postrzegany jako realizacja z mocy prawa wymogu zasięgnięcia opinii (art. 144 ust. 12).

Projektodawca proponuje również, aby zrównać okres, na jaki następuje zatwierdzenie jednostki prowadzącej studia, z okresem już przewidzianym dla jednostek naukowych, który to okres w projekcie jest utrzymywany. W konsekwencji proponuje się, aby co do zasady zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia dokonywana na okres 5 lat, a w szczególnych wypadkach na okres krótszy (art. 144 ust. 13), z jednoczesną możliwością przedłużenia na kolejne okresy, z zachowaniem wszystkich przepisów regulujących pierwsze zatwierdzenie (art. 144 ust. 14).

Jednocześnie projektodawca zwraca uwagę na to, że skutki przyjęcia instytucji zatwierdzenia instytucji szkolnictwa wyższego na gruncie dyrektywy 2016/801/UE powinny być tożsame wobec wszystkich rodzajów jednostek przyjmujących określonych w tej dyrektywie. Ten akt prawa Unii Europejskiej zezwala bowiem na to, aby ustawodawca krajowy różnie uregulował skutki związane z ustanowieniem takiego wymogu. Na intencję prawodawcy unijnego wskazuje motyw 28 preambuły dyrektywy 2016/801/UE, w którym wskazuje się, że skutkiem przyjęcia procedury zatwierdzania jednostek przyjmujących może być postanowienie danego państwa członkowskiego o przyjmowaniu obywateli państw trzecich jedynie za pośrednictwem zatwierdzonych w tej procedurze jednostek albo skutkiem mogą być określone ułatwienia związane z jednostkami zatwierdzonymi (motyw 26), natomiast przyjmowanie cudzoziemców dla celów określonych w dyrektywie może odbywać się również za pośrednictwem innych niż zatwierdzone jednostek przyjmujących. Pierwszy z tych skutków ma swoje odzwierciedlenie w art. 20 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801/UE, zgodnie z którym państwa członkowskie odrzucają wniosek, w przypadku gdy dane państwo członkowskie zezwala na przyjęcie jedynie za pośrednictwem jednostki przyjmującej, a dana jednostka przyjmująca nie została zatwierdzona. Projektodawca stoi na stanowisku, że w związku z decyzją o ustanowieniu w niniejszym projekcie ponownie wymogu zatwierdzenia jednostek naukowych utrzymany powinien być taki skutek (tożsamy dla wszystkich rodzajów jednostek przyjmujących), iż tylko zatwierdzone jednostki przyjmujące będą przyjmować cudzoziemców w określonych celach w ramach instytucji wdrażających dyrektywę 2016/801/UE. W przypadku jednostek prowadzących studia ma to swoje odzwierciedlenie w:

- art. 64a ust. 1 – jako wymóg związany z uzyskaniem przez cudzoziemca wizy krajowej z adnotacją „student”;
- art. 144 ust. 1 i ust. 3 – jako wymóg związany z udzieleniem zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach,
- art. 149b ust. 1 pkt 5 – jako wymóg związany z mobilnością studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W ust. 1a i 1 b art. 144 przewidziano, iż przy badaniu miesięcznych kosztów utrzymania będą brane pod uwagę koszty zamieszkania cudzoziemca w Polsce, co w pełni wdraża uregulowania art. 7 ust. 1 lit. e oraz ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE.

W dodawanym art. 144a ust. 1 zmienianej ustawy o cudzoziemcach, przewiduje się możliwość wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych z urzędu lub na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub ministra właściwego do spraw zagranicznych, decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez daną jednostkę prowadzącą studia, niepodlegającą zatwierdzeniu, na okres do 5 lat, w razie wystąpienia przesłanek analogicznych do tych, które będą stanowić podstawę odmowy zatwierdzenia instytucji szkolnictwa wyższego lub odmowy przedłużenia okresu zatwierdzenia albo cofnięcia zatwierdzenia tych instytucji (art. 144 ust. 4, 14 i 15). Instytucja ta ma na celu dopełnienie instytucji zatwierdzania jednostek prowadzących studia, albowiem wymóg ten nie będzie miał charakteru powszechnego (przewidziane są w art. 144 ust. 5 ustawy o cudzoziemcach wyłączenia spod tego obowiązku).

Analogicznie wzorem rozwiązań właściwych dla wiz krajowych wprowadza się w projekcie rozwiązania mające na celu zapewnienie stabilizacji stosunków prawnych wynikających z już uzyskanych przez cudzoziemców zezwoleń na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach (art. 144b ust. 2 i 3). Cudzoziemiec, który uzyska zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach przed dniem, w którym odpowiednia decyzja ministra właściwego do spraw wewnętrznych stanie się ostateczna, będzie mógł kontynuować cel pobytu w postaci studiów. Będzie również mógł w ramach tych samych studiów w tej samej jednostce prowadzącej studia uzyskać kolejne zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach z pominięciem wymogu zatwierdzenia tejże konkretnej jednostki.

W projekcie przewiduje się również korelat dla decyzji o odmowie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia, decyzji o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia, decyzji o cofnięciu zatwierdzenia oraz decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców w postaci ogólnego zakazu prowadzenia przyjęć cudzoziemców na studia.

Kolejna zmiana w rozdziale 6 Działu V to zmiana art. 145 ust. 1 i 2 polegająca na dodaniu odniesienia do nowego ust. 3 w art. 144. W ust. 1 przewidziano, iż w przypadku gdy studia są objęte programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną, zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach udziela się na okres 2 lat. W przypadku gdy okres studiów ma być krótszy, zastosowanie będzie miał ust. 2 tego artykułu. Powyższe rozwiązania są zgodne z wymogami art. 18 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE.

Proponuje się dodać nowy art. 145a, który przewiduje dwa przypadki, w których odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia na studiach. Powyższe uregulowanie prawne wynika z konieczności uwzględnienia art. 2 ust. 2 lit. f i g dyrektywy 2016/801/UE, który przewiduje, iż poza zakresem dyrektywy pozostają pracownicy odbywający staż w kontekście przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na mocy dyrektywy 2014/66/UE oraz cudzoziemcy przyjmowani jako wysoko wykwalifikowani pracownicy zgodnie z dyrektywą Rady 2009/50/WE.

Zmianie ulega także brzmienie art. 147, w celu dostosowania go do art. 20 i art. 21 dyrektywy 2016/801/UE. Dodano nowe podstawy odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w przypadku, kiedy jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwienia studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz, gdy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez cudzoziemca oświadczeń odnośnie do celu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że cel pobytu cudzoziemca mógłby być inny niż deklarowany. Na wprowadzenie takich rozwiązań pozwala art. 20 ust. 2 lit. d i f dyrektywy 2016/801/UE. Przewidziano także nowe podstawy odmowy odnowienia (w rozumieniu dyrektywy 2016/801/UE) zezwolenia pobytowego w celu studiów

w sytuacji, gdy jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwienia studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub gdy okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzające je zezwolenie na pobyt czasowy było wykorzystane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone. Art. 21 ust. 1 lit. d oraz ust. 2 lit. d dyrektywy przewidują bowiem podstawy odmowy odnowienia zezwolenia pobytowego, jeżeli obywatel państwa trzeciego przebywa na terytorium w celach innych niż te, dla których obywatelowi państwa trzeciego zezwolono na pobyt, jak również w sytuacji, gdy jednostka przyjmująca została stworzona lub działa głównie w celu ułatwienia wjazdu obywatelom państw trzecich objętym zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. Polskie przepisy prawa przewidywać będą odnowienie zezwolenia na pobyt czasowy udzielanego dla celów dyrektywy, przez ponowne udzielenie pierwszego zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, jak i udzielenie kolejnego zezwolenia w tym celu. Art. 145 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach zawiera bowiem określenie pierwszego zezwolenia w celu kształcenia się na studiach, którym jest zezwolenie udzielane cudzoziemcowi podejmującemu studia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pierwszym roku studiów, i którego udziela się na okres 15 miesięcy.

Wyjaśnić należy, że art. 147 ustawy, w przeciwieństwie do dzisiejszego stanu prawnego (art. 147 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach) nie będzie już zawierał podstawy odmowy udzielenia pierwszego zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach w związku z tym, że cudzoziemiec wykonuje pracę lub prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Kształt obecnego stanu prawnego warunkowany jest brzmieniem art. 3 ust. 2 lit. e dyrektywy 2004/114/WE, która zastąpiona została przez dyrektywę 2016/801/UE. Zgodnie z tym przepisem dyrektywy 2004/114/WE nie stosuje się wobec obywateli państw trzecich uznawanych zgodnie z przepisami krajowymi zainteresowanego Państwa Członkowskiego za pracowników lub za osoby prowadzące działalność na własny rachunek. Art. 2 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE – który ustanawia ograniczenia w stosowaniu tego aktu prawa Unii Europejskiej – nie przewiduje już takiej przesłanki wyłączenia. Podobnie w art. 20 ust. 1 i 2 dyrektywy 2016/801/UE, który ustanawia przesłanki odrzucenia wniosku, jak również w art. 21 ust. 1 i 2 dyrektywy 2016/801/UE, który ustanawia przesłanki odmowy cofnięcia lub odmowy odnowienia zezwolenia, nie ustanowiono takich okoliczności (bądź zbliżonych znaczeniowo) jak wykonywanie pracy (posiadanie

statusu pracownika) czy też prowadzenie działalności gospodarczej (prowadzenie działalności na własny rachunek). Natomiast proponowane obecnie brzmienie art. 147 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach stanowi wynik przyjęcia przez projektodawcę koncepcji wdrożenia art. 21 ust. 1 lit. d dyrektywy 2016/801/UE ustanawiającego m.in. obligatoryjne podstawy odmowy odnowienia zezwolenia. Wskazać należy jednocześnie, że z udzieleniem zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 144 ustawy o cudzoziemcach wiążą się określone uprawnienia cudzoziemców. Po pierwsze, cudzoziemiec, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy na tej podstawie, jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę – art. 87 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.). Po drugie, jest uprawniony do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej na zasadach takich, jak obywatel polski (art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 649)). Siłą rzeczy, zatem ustawodawca dopuszcza, obok realizacji celu głównego, jakim jest podjęcie lub kontynuacja studiów stacjonarnych, lub kształcenie w szkole doktorskiej, realizację celów towarzyszących. Skorzystanie z tych uprawnień przez cudzoziemca nie może zatem podlegać automatycznej ocenie, iż doszło do zaistnienia okoliczności stypizowanej w projektowanym art. 147 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach. W ramach takiej oceny w postępowaniu w sprawie udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy należało będzie rozważyć wszechstronnie całokształt okoliczności ujawnionych w danej sprawie administracyjnej, uwzględniając w szczególności, jak realizowany był cel zasadniczy pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w postaci podjęcia lub kontynuacji studiów stacjonarnych lub kształcenia w szkole doktorskiej. Jak zaś już podkreślono, korzystanie z uprawnień przysługujących posiadaczowi zezwolenia, o którym mowa w art. 144, nie powinno automatycznie prowadzić do wniosku, że zachodzi podstawa odmowy udzielenia kolejnego zezwolenia.

W projekcie proponuje się zmianę brzmienia art. 148 ustawy o cudzoziemcach w ten sposób, że będzie on wyłącznie regulował cofanie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 144. Będzie on zawierał w ust. 1 przesłanki cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, między innymi w sytuacji kiedy

okoliczności sprawy wskazują, że zezwolenie jest wykorzystywane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone, jak również, gdy jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezagodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis uwzględnia art. 21 ust. 1 lit. d oraz ust. 2 lit. d dyrektywy 2016/801/UE. Przepis przewiduje także podstawę cofnięcia zezwolenia w przypadku gdy ustał cel pobytu, który był powodem udzielenia zezwolenia, lub gdy cudzoziemiec przestał spełniać wymogi udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na deklarowany cel pobytu, jak również gdy wystąpiły mające zastosowanie przesłanki odmowy udzielenia tego zezwolenia, co uwzględnia brzmienie art. 21 ust. lit. a–c cytowanej dyrektywy, który wskazuje obowiązkowe powody cofnięcia lub odmowy odnowienia zezwolenia, takie jak: fakt zaprzestania spełniania przez cudzoziemca przesłanek udzielenia zezwolenia oraz wprowadzenie w błąd organu udzielającego zezwolenia lub przedstawienie podrobionych lub przerobionych dokumentów.

W art. 148 ust. 2 przewidziano z kolei możliwość cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w art. 144, gdy cudzoziemiec został skreślony z listy studentów, w celu uwzględnienia art. 21 ust. 2 lit. f dyrektywy 2016/801/UE przewidującego podstawę cofnięcia lub odmowy odnowienia zezwolenia, w przypadku kiedy cudzoziemiec nie czyni wystarczających postępów w odnośnych studiach zgodnie z prawem krajowym lub praktyką administracyjną.

W art. 148a, który reguluje zawartość zaświadczenia wydawanego przez jednostkę prowadzącą studia o przyjęciu na studia lub o kontynuacji studiów, proponuje się dodanie nowych elementów, tj. informacji czy cudzoziemiec jest objęty programem unijnym lub wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego przewidującym mobilność wewnątrzunijną oraz nazwy programu lub porozumienia i nazwy oraz adresu jednostek prowadzących studia, objętych tym porozumieniem oraz informacji w jakim języku odbywają się studia oraz o poziomie biegłości językowej wymaganej do ich odbycia. Ustalenie okoliczności czy cudzoziemiec objęty jest wspomnianym wyżej programem w toku postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 144 ustawy o cudzoziemcach, w przypadku udzielenia takiego zezwolenia powinno skutkować tym, że cudzoziemiec w karcie pobytu powinien otrzymać następującą adnotację: „student” z dodatkową

adnotacją o tym programie lub porozumieniu. Jednocześnie cudzoziemiec znajdujący się w takiej sytuacji jest uprawniony następnie do korzystania z mobilności studenta w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. W ocenie projektodawcy najlepszym sposobem pozyskania informacji przez organ o takich okolicznościach jest właśnie zaświadczenie o przyjęciu lub kontynuacji studiów pochodzące od jednostki prowadzącej studia, albowiem to ten podmiot posiada najszerszą wiedzę w tym zakresie o statusie danego studenta lub doktoranta. Natomiast pozyskana w ten sposób informacja dotycząca języka, w którym odbywają się studia, może zostać później wykorzystana przez organy właściwe zarówno do wydania wizy, jak również udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, w celu sprawdzenia faktycznej znajomości języka w którym odbywają się studia. Ponadto wprowadza się jeszcze jeden dodatkowy element zaświadczenia, o którym mowa w art. 148a ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, tj. informację dotyczącą dotychczasowej realizacji toku studiów i zaliczenia przez niego wymaganych programem studiów przedmiotów – w przypadku gdy zaświadczenie dotyczy kontynuacji studiów.

Dodatkowo proponuje się nadać nowe brzmienie pkt 4 w ust. 1 w art. 148a, tak aby w zaświadczeniu ujmować nie tylko numer dokumentu tożsamości, ale również rodzaj dokumentu i serię.

W art. 149 ust. 4 i 5 przewidziano, iż wojewoda będzie dokonywał sprawdzenia danych cudzoziemców, którym udzielił zezwoleń na pobyt czasowy na podstawie art. 144 ust. 1 lub 3, w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce lub w wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, o którym mowa w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w każdym roku okresu ważności zezwolenia w okresie przypadającym bezpośrednio po dniu 1 marca i 1 czerwca. Jeżeli natomiast zezwolenia na pobyt czasowy udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji, sprawdzenia tego będzie dokonywał wojewoda, który orzekał w sprawie udzielenia tego zezwolenia w pierwszej instancji. Celem przedmiotowego rozwiązania jest umożliwienie przeprowadzania kontroli realizacji przez cudzoziemców celu pobytu, w którym udzielone zostało zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach w związku z możliwością cofnięcia tego zezwolenia w przypadku ustania celu tego pobytu, albo odmowy udzielenia ponownego zezwolenia, jeżeli poprzedzające je zezwolenie było wykorzystane w innym celu. Projekt przewiduje zapewnienie dostępu

do ww. wykazu studentów oraz wykazu osób ubiegających się o stopień doktora, m.in. dla wojewodów oraz Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców przez wprowadzenie zmian w art. 344 oraz art. 345 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, które to przepisy regulują ww. wykazy stanowiące elementy składowe Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (art. 342 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). Ukształtowanie takiego obowiązku wojewodów dokonywania sprawdzeń w okresie czasu następującym bezpośrednio po dniu 1 marca i dniu 1 czerwca 2018 r. wynika z cykliczności procesu wprowadzania do Systemu Pol-on danych przez uczelnie, zwłaszcza w odniesieniu do informacji o skreśleniu z listy studentów, które mają znaczenie z punktu widzenia podstaw cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy.

Jednocześnie, w art. 148b ustawy o cudzoziemcach projektodawca proponuje generalny obowiązek dokonywania przez organy prowadzące postępowanie w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia w celu kształcenia się na studiach sprawdzeń w ww. wykazach stanowiących elementy składowe Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, ustanawiając dodatkowe domniemanie prawdziwości danych zgromadzonych w tych wykazach i jednocześnie ograniczone możliwości jego obalenia, tj. tylko za pomocą dokumentu urzędowego. W szczególności może to być zaświadczenie pochodzące z jednostki prowadzącej studia. W ocenie projektodawcy, istota i charakter systemu POL-on, pozwala uznać, że domniemanie prawdziwości danych zgromadzonych w wykazach, które składają się na ten system, może nastąpić tylko w oparciu o takie środki dowodowe, albowiem to jednostki prowadzące studia wprowadzają do niego dane.

W art. 149a proponuje się, aby przewidzieć wyraźny obowiązek jednoczesnego zawiadomienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze korzystania z mobilności studenta w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej przez cudzoziemca posiadającego wizę krajową wydaną w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, z adnotacją „student”, lub zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, jeżeli przepisy wdrażające dyrektywę 2016/801/UE obowiązujące w państwie członkowskim, w którym cudzoziemiec zamierza korzystać z tego rodzaju mobilności, przewidują taki wymóg. Podmiotem obowiązującym na podstawie tego przepisu do jednoczesnego zawiadomienia Szefa

Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie podmiot z kręgu wyznaczonego przez art. 31 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE, wskazany w przepisach obowiązujących w drugim państwie członkowskim Unii Europejskiej (instytucja szkolnictwa wyższego w pierwszym państwie członkowskim, instytucja szkolnictwa wyższego w drugim państwie członkowskim lub cudzoziemiec). Innymi słowy, to przepisy obowiązujące w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej będą rozstrzygać o tym, czy obowiązek zawiadomienia jest nałożony w związku z zamiarem mobilności studenta, a jeżeli tak, to na który z podmiotów wymienionych w art. 31 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE. Jeżeli zaś taki obowiązek na mocy przepisów prawa innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest nałożony na konkretny podmiot, to na mocy art. 149a ustawy o cudzoziemcach będzie on obowiązany do jednoczesnego zawiadomienia o zamiarze korzystania z mobilności studenta Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Celem zapewnienia możliwości korzystania przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności studenta, określonej w art. 31 dyrektywy 2016/801/UE, projektodawca proponuje dodanie do ustawy o cudzoziemcach dwóch nowych art. 149b i art. 149c. Mobilność studenta zostanie zdefiniowana jako mobilność studenta lub doktoranta objętego programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego, przewidującym mobilność wewnątrzunijną przez okres do 360 dni w każdym państwie członkowskim. Należy zwrócić uwagę na to, że art. 31 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE pozwala państwom członkowskim Unii Europejskiej na to, żeby wymagać, aby instytucja szkolnictwa wyższego w pierwszym państwie członkowskim, instytucja szkolnictwa wyższego w drugim państwie członkowskim lub cudzoziemiec powiadomili właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego i drugiego państwa członkowskiego o tym, że zamierza on odbyć część studiów w instytucji szkolnictwa wyższego w drugim państwie członkowskim. Jednocześnie pozwala na to, aby państwa członkowskie przewidziały w swoich porządkach prawnych instytucję sprzeciwu wobec mobilności studenta na ich terytorium (art. 31 ust. 8 dyrektywy 2016/801/UE). Regulacja dotycząca mobilności studenta w dyrektywie 2016/801/UE pod wieloma względami jest podobna do regulacji mobilności krótkoterminowej przewidzianej w art. 21 dyrektywy 2014/66/UE. Stąd też projektodawca zdecydował się na to, aby przy uregulowaniu warunków korzystania

przez cudzoziemców z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej były analogiczne do rozwiązań w zakresie mobilności krótkoterminowej pracowników kadry kierowniczej, specjalistów oraz pracowników odbywających staż przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa (art. 139n ustawy o cudzoziemcach). Zatem pośród kumulatywnych wymogów korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie otrzymanie przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców zawiadomienia, z tym, że od jednostki prowadzącej studia mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o ile podlegać ona będzie obowiązкови zatwierdzenia, albo – jeżeli nie będzie ona podlegać obowiązкови zatwierdzenia – od jednostki prowadzącej studia, wobec której nie została wydana decyzja o zakazie przyjmowania cudzoziemców – o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z tej mobilności oraz niewydanie przez niego decyzji o sprzeciwie w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia.

W przeciwieństwie do art. 21 dyrektywy 2014/66/UE, która wskazuje wyłącznie jednostkę przyjmującą mającą siedzibę w tzw. pierwszym państwie członkowskim jako właściwą do skierowania powiadomienia („powiadomiła”) do właściwych organów pierwszego i drugiego państwa członkowskiego, art. 31 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE pozwala państwom członkowskim na uregulowanie powiadamiania w pewnym kręgu podmiotów. Może być to instytucja szkolnictwa wyższego w pierwszym państwie członkowskim (a zatem w tym, w którym cudzoziemiec otrzymał już zezwolenie), instytucja szkolnictwa wyższego w drugim państwie członkowskim (a zatem w tym, w którym cudzoziemiec zamierza korzystać z mobilności studenta) lub sam cudzoziemiec. Projektodawca uznał, że rozwiązaniem najbardziej efektywnym będzie nałożenie takiego obowiązku na jednostkę prowadzącą studia, mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albowiem jest ono najmniej obciążające dla jednostek, nie prowadzi do nadmiernych kosztów i nie wywołuje potencjalnych trudności w realizacji uprawnień.

W art. 149b ust. 2 określono istotne elementy takiego zawiadomienia oraz przewidziano, iż sporządza się je w języku polskim, zgodnie z art. 31 ust. 6 dyrektywy 2016/801/UE. Projektowany przepis będzie również przesądzał sposób wnoszenia zawiadomienia, tj. pisemnie, w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej wnoszonej na elektroniczną skrzynkę podawczą Szefa Urzędu do Spraw

Cudzoziemców. Celem wprowadzenia obowiązku powiadomienia o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z tego rodzaju mobilności będzie gromadzenie danych o cudzoziemcach korzystających z tej mobilności, kontrola długości okresu korzystania przez nich z tej mobilności oraz możliwość wniesienia sprzeciwu. Podstawą legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca korzystającego z mobilności studenta będzie dokument pobytowy, wydany przez inne państwo członkowskie UE, z adnotacją „student”, lub wiza długoterminowa z taką adnotacją. Uprawnienie to będzie uwzględniane przez przepisy ustawy regulujące wjazd (projektowane art. 25 ust. 1a pkt 2 i art. 28 ust. 7) oraz zobowiązanie cudzoziemców do powrotu (projektowany art. 302 ust. 6 pkt 2).

Przepisy projektu przewidują możliwość wydania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji o sprzeciwie w terminie 30 dni. Termin ten został określony zgodnie z art. 31 ust. 7 dyrektywy 2016/801/UE. Na jednostkę prowadzącą studia mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostaną nałożone określone obowiązki informacyjne w zakresie samego zawiadomienia oraz obowiązki związane z dołączeniem określonych dokumentów do zawiadomienia. Łącznie te obowiązki mają odpowiadać możliwym do ustanowienia na mocy art. 31 ust. 6 akapit 1 dyrektywy 2016/801/UE wymogom. Jednocześnie projektodawca zdecydował się na to, aby wykorzystać dozwolenie, jakie zostało przewidziane w art. 31 ust. 6 akapit 3 dyrektywy 2016/801/UE, i przewidzieć w projekcie obowiązek, nie tylko sporządzenia zawiadomienia w języku polskim, ale również załączenia dokumentów wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski. Podstawy materialnoprawne wydania decyzji o sprzeciwie będą określone w art. 149b ust. 6 i odpowiadać będą podstawom sprzeciwu wynikającym z art. 31 ust. 7 i 8 dyrektywy 2016/801/UE. Jednocześnie w projekcie przewiduje się, biorąc pod uwagę dość krótki termin na to, aby Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców mógł wydać decyzję o sprzeciwie (30 dni), aby współpracę z innymi organami, które mogą posiadać informacje niezbędne do oceny, czy względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przemawiają za wydaniem decyzji o sprzeciwie (Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Policji, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w razie potrzeby inny organ) o przekazanie w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku stosownych informacji. W przypadku braku ich przekazania wymóg zasięgnięcia informacji u tych organów przez Szefa Urzędu do Spraw

Cudzoziemców będzie należało uznać za spełniony. Celem usprawnienia wymiany informacji między Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców a tymi organami przewiduje się możliwość, aby wymiana ta mogła następować za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Z racji tego, że instytucja sprzeciwu powinna zostać ukształtowana w sposób umożliwiający możliwie szybko ukształtowanie sfery praw i obowiązków cudzoziemca (cudzoziemiec może korzystać z mobilności tylko pod warunkiem wydania decyzji o sprzeciwie w stosownym terminie), w projekcie przewiduje się, że decyzja ta jest ostateczna (nie przysługuje od niej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy). Jednocześnie w projekcie przewiduje się obowiązek niezwłocznego poinformowania organu państwa członkowskiego, które wydało dokument z adnotacją „student” o wydaniu decyzji o sprzeciwie, co realizuje obowiązek wynikający z art. 31 ust. 6 dyrektywy 2016/801/UE.

Jednocześnie nałóżono na jednostkę prowadzącą studia z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obowiązek niezwłocznego zawiadomienia pisemnie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o skreśleniu z listy studentów lub doktorantów cudzoziemca korzystającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności studenta, a także o niezaliczeniu przez niego roku studiów w określonym terminie. Obowiązek ten ma charakter analogiczny do istniejącego obecnie obowiązku zawiadomienia wojewody, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 144 (art. 149 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach). Nałożenie obowiązku kierowania tego zawiadomienia do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców ma ścisły związek z pełnieniem przez ten organ funkcji krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności. W art. 149c proponuje się zaś rozwiązania ściśle powiązane z pełnieniem przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców funkcji krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności. Przewiduje się zatem, że w przypadku otrzymania zawiadomienia o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (na podstawie art. 149a) lub informacji o sprzeciwie wobec tej mobilności właściwego organu tego państwa członkowskiego (zadanie określone w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. g) Szef Urzędu do spraw Cudzoziemców będzie przekazywał o tym informacje wojewodzie, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach (art. 149c ust. 1). Jednocześnie na wojewodę zostanie nałożony obowiązek przekazania Szefowi Urzędu

do Spraw Cudzoziemców kopii decyzji o cofnięciu tego zezwolenia, jeżeli cudzoziemiec korzysta z mobilności studenta w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (art. 149c ust. 2). Wiedza wojewody o tym, że cudzoziemiec korzysta z mobilności studenta powinna zatem zasadniczo pochodzić z informacji pierwotnie uzyskanej od Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Natomiast Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie obowiązany do niezwłocznego przekazania informacji o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec ten korzysta z mobilności studenta (art. 149c ust. 3). W związku z tym, że Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie organem właściwym do przyjmowania od organów innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o cofnięciu dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1030/2002 lub wize długoterminowej z adnotacją „student” (art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. d tiret drugie) projektodawca proponuje, aby w przypadku uzyskania takiej informacji istniała podstawa prawna dla jej przekazania Komendantowi Głównemu Straży Granicznej. Posiadanie ważnego dokumentu pobytowego lub wize długoterminowej stanowi źródło uprawnienia, jaką jest mobilność. Cofnięcie dokumentu pobytowego lub wize długoterminowej będzie zatem okolicznością istotną dla oceny chociażby legalności pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Stąd też proponuje się, aby informacja o tym trafiała do Straży Granicznej jako formacji właściwej do dokonywania kontroli legalności pobytu cudzoziemców w sposób scentralizowany, przez organ, który kieruje działaniami tej formacji.

W projekcie przewidziano również analogiczne do zezwoleń na pobyt czasowy i wiz długoterminowych gwarancje stabilności stosunków prawnych wynikających z rozpoczęcia korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta przed dniem, w którym decyzja ministra właściwego do spraw wewnętrznych o odmowie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia, odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia, cofnięcia zatwierdzenia lub o zakazie przyjmowania cudzoziemców, stanie się ostateczna. Aby ta gwarancja przysługiwała cudzoziemcowi, muszą zostać przed dniem ustatecznienia się takiej decyzji, spełnione wszystkie kumulatywne wymogi dopuszczalności mobilności studenta określone w art. 149b ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, w tym również upływ terminu na wydanie przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji o sprzeciwie wobec mobilności.

Kolejne zmiany w dziale V dotyczą rozdziału 7 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych. Po pierwsze, z przyczyn wskazanych wcześniej, proponuje się zmianę tytułu rozdziału 7 na „Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa naukowca”.

Proponuje się zmianę brzmienia art. 151 ust. 1 regulującego przesłanki udzielania zezwolenia na pobyt czasowy celu prowadzenia badań naukowych. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na to, że projektodawca proponuje zmianę zasadniczego warunku udzielenia zezwolenia związanego z tym, że dana jednostka naukowa została zatwierdzona. Dotychczas obowiązująca dyrektywa 2005/71/WE w art. 5 pozwalała na przyjęcie naukowca tylko przez instytucję zatwierdzoną przez państwo przyjmujące. Skutkiem tego było ustanowienie w art. 151 ustawy o cudzoziemcach obligatoryjnego wymogu, aby jednostka naukowa w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 2045, z późn. zm.), zaś w obecnym stanie prawnym (od dnia 1 października 2018 r.) podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2, 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668) zwanym w ustawie o cudzoziemcach „jednostką naukową”, w którym cudzoziemiec ma prowadzić badania naukowe lub prace rozwojowe na podstawie umowy o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego zawartej z tym podmiotem, była uprzednio zatwierdzona dla tego celu przez ministra właściwego do spraw nauki (w obecnym stanie prawnym – ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki). Natomiast obecnie obowiązujące przepisy dyrektywy pozwalają państwom członkowskim na rezygnację z tego wymogu. Zgodnie bowiem z art. 9 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE państwa członkowskie mogą zdecydować o ustanowieniu procedury zatwierdzania publicznych lub prywatnych instytucji badawczych, które chcą przyjąć naukowca w ramach procedury przyjmowania określonej w niniejszej dyrektywie. Nie mają zaś już takiego obowiązku. Jednakże projektodawca uznał za konieczne, kierując się m.in. względami ochrony bezpieczeństwa migracyjnego Rzeczypospolitej Polskiej, aby wymóg ten w ustawie o cudzoziemcach pozostawić, tylko w nieco odmiennym kształcie. Jeżeli idzie o zmiany względem obecnego stanu prawnego, to proponuje się, aby organem właściwym do zatwierdzania jednostek naukowych dla celów przyjmowania cudzoziemców w celu prowadzenia badań

naukowych i prac rozwojowych, był minister właściwy do spraw wewnętrznych. Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 762) dział sprawy wewnętrzne obejmuje m.in. sprawy cudzoziemców oraz koordynacji działań związanych z polityką migracyjną państwa. Zatwierdzanie instytucji naukowych, uregulowane w art. 9 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE, ma silny kontekst przeciwdziałania negatywnym zjawiskom migracyjnym, jakie mogą towarzyszyć przyjmowaniu cudzoziemców w ramach reżimu tej dyrektywy. Nie jest to zatem zatwierdzanie instytucji naukowych związane z samym ich funkcjonowaniem. Organ dokonujący zatwierdzenia nie musi zatem być organem właściwym rzeczowo do sprawowania nad nimi nadzoru ustrojowego czy merytorycznego. Stąd też celowe wydaje się, aby minister właściwy do spraw wewnętrznych stał się organem właściwym w tych sprawach. Proponuje się również, w związku z tym, że art. 15 ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE ustanawia pośrednio wymóg ustanowienia w prawie krajowym kryteriów zatwierdzania jednostek przyjmujących, ustanowienie w art. 151 ust. 4 pozytywnych wymogów zatwierdzenia jednostki naukowej. W ocenie projektodawcy wymóg związanych z dotychczasową działalnością jednostki naukowej (co najmniej 5-letnią) wpisuje się we wskazówki, jakie wynikają z art. 9 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE. Natomiast przesłankami negatywnymi, dopuszczalnymi w świetle celu całej dyrektywy, która nie dopuszcza do przyjmowania obywateli państw trzecich, stanowiących zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego (art. 7 ust. 6) oraz ustanawia sankcje związane pozornym charakterem działalności jednostek przyjmujących (np. art. 20 ust. 2 lit. d), są przesłanki związane z brakiem godzenia w takie wartości o znaczeniu powszechnym jak obronność, bezpieczeństwo państwa, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz interes Rzeczypospolitej Polskiej (art. 151 ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy o cudzoziemcach). W konsekwencji projektodawca proponuje, aby minister właściwy do spraw wewnętrznych wspierany był obligatoryjnie w zakresie uzyskiwania informacji o faktach relewantnych z tego punktu widzenia, przez organy właściwe do ochrony tych wartości, tj. Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w razie konieczności również przez inne organy. Wystąpienie o przekazanie informacji posiadanych przez te organy byłoby obligatoryjne, natomiast wzorem innych postępowań uregulowanych w ustawie

o cudzoziemcach, milczenie tych organów w określonym terminie byłoby postrzegane jako brak informacji do przekazania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Jednocześnie, mając na uwadze właściwość ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, proponuje się, aby organ prowadzący postępowanie obligatoryjnie występował do tego ministra o opinię w tej sprawie (tryb współdziałania określony w art. 106 § 1 K.p.a.), natomiast brak opinii w określonym terminie byłby postrzegany jako realizacja z mocy prawa wymogu zasięgnięcia opinii (art. 151 ust. 4g).

Projektodawca proponuje również, aby zachować dotychczasową regulację związaną z zatwierdzaniem jednostek naukowych co do zasady na okres 5 lat, a w szczególnych wypadkach na okres krótszy (art. 151 ust. 4h), z jednoczesną możliwością przedłużenia na kolejne okresy, z zachowaniem wszystkich przepisów regulujących pierwsze zatwierdzenie (nowe projektowane brzmienie art. 151 ust. 5 ustawy o cudzoziemcach).

Jednocześnie projektodawca zwraca uwagę na to, że tożsame ze skutkami wynikającymi z dyrektywy 2005/71/WE pozostać powinny skutki przyjęcia instytucji zatwierdzenia jednostek naukowych. Dyrektywa 2016/801/UE zezwala bowiem na to, aby ustawodawca krajowy różnie uregulował skutki związane z ustanowieniem takiego wymogu. Na intencję prawodawcy unijnego wskazuje motyw 28 preambuły dyrektywy 2016/801/UE, w którym wskazuje się, że skutkiem przyjęcia procedury zatwierdzania jednostek przyjmujących może być postanowienie danego państwa członkowskiego o przyjmowaniu obywateli państw trzecich jedynie za pośrednictwem zatwierdzonych w tej procedurze jednostek albo skutkiem mogą być określone ułatwienia związane z jednostkami zatwierdzonymi (motyw 26), natomiast przyjmowanie cudzoziemców dla celów określonych w dyrektywie może odbywać się również za pośrednictwem innych niż zatwierdzone jednostek przyjmujących. Pierwszy z tych skutków ma swoje odzwierciedlenie w art. 20 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801/UE, zgodnie z którym państwa członkowskie odrzucają wniosek, w przypadku gdy dane państwo członkowskie zezwala na przyjęcie jedynie za pośrednictwem jednostki przyjmującej, a dana jednostka przyjmująca nie została zatwierdzona. Projektodawca stoi na stanowisku, że w związku z decyzją o ustanowieniu ponownie wymogu zatwierdzenia jednostek naukowych utrzymany powinien być taki skutek, iż tylko zatwierdzone jednostki naukowe mogą przyjmować cudzoziemców będących naukowcami w ramach instytucji wdrażających dyrektywę 2016/801/UE. Ma to swoje odzwierciedlenie w:

- art. 64a ust. 2 – jako wymóg związany z uzyskaniem wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
- art. 151 ust. 1 – jako wymóg związany z udzieleniem zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych,
- art. 151b ust. 1 – jako wymóg związany z udzieleniem zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca,
- art. 156b ust. 1 pkt 1 – jako wymóg mobilności krótkoterminowej naukowca,
- art. 169a ust. 1 pkt 3 – jako wymóg mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca.

Kolejna zmiana w art. 151 ust. 1 wiąże się z nową konstrukcją tej jednostki redakcyjnej. Dotychczasowa treść pkt 2–4 została przeniesiona do poszczególnych liter w pkt 1 (a, c i d), zaś w pkt 2 uregulowana została zawartość umowy o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych zawieranej przez cudzoziemca będącego naukowcem z jednostką naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dotychczas obowiązujące przepisy przewidywały, iż umowa o przyjęciu naukowca jest podpisywana w celu realizacji projektu badawczego (art. 151 ust. 1 pkt 1 ustawy o cudzoziemcach), co odpowiadało zakresowi poprzednio obowiązującej dyrektywy (art. 3 ust. 1 dyrektywy 2005/71/WE), który przewidywał, iż naukowcy są przyjmowani w celu realizacji projektu badawczego, oraz brzmieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 2005/71/WE. Obecnie obowiązujące przepisy przewidują, iż zakres dyrektywy 2016/801/UE odnosi się do przyjmowania naukowców w celu prowadzenia badań naukowych (art. 2 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE) i podobnie umowa o przyjęciu podpisywana jest w celu prowadzenia badań naukowych (art. 10 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE). Stąd też uznano, że przyjęcie naukowca przez jednostkę naukową, którego ma dotyczyć umowa, powinno mieć miejsce w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych. Jest to cel tożsamy z celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jaki statuuje obecne brzmienie art. 151 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach. Projektowane brzmienie art. 151 ust. 1 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach przewiduje, oprócz ww. celu przyjęcia naukowca, następujące elementy związane z umową o przyjęcie naukowca:

- zawierana ma być z jednostką naukową z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- zawierana ma być jako umowa o pracę, umowa o dzieło umowa zlecenia lub inna umowa cywilnoprawna (obecnie jest to przedmiot regulacji art. 152 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach, który będzie podlegał uchyleniu); w tym miejscu należy wyjaśnić, iż projektodawca uznał, iż z racji tego, że umowa o przyjęcie naukowca kreuje jednocześnie stosunek prawny między naukowcem na jednostką naukową (podstawa dla konstrukcji jednej umowy wynika z art. 10 ust. 1 zdanie 2 dyrektywy 2016/801/UE), zaś z art. 10 ust. 3 dyrektywy nie można wywieść podstawy dla ograniczenia rodzajów stosunków prawnych, to w konsekwencji w projektowanym art. 151 ust. 1 pkt 2 należy rozszerzyć krąg umów, które potencjalnie mogą być również umowami o przyjęcie, na inne umowy nienazwane,
 - ma ona określać: tytuł lub cel badań naukowych lub prac rozwojowych lub ich przedmiot, zobowiązanie naukowca do uczestniczenia w prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych, zobowiązanie jednostki naukowej do zapewnienia naukowcowi warunków do zrealizowania jego zobowiązania, datę rozpoczęcia i zakończenia lub szacowany czas trwania badań naukowych lub prac rozwojowych, wynagrodzenie naukowca oraz inne warunki jego pracy, informację na temat planowanych badań naukowych lub prac rozwojowych na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej,
 - co odpowiada poszczególnym elementom wynikającym z art. 10 ust. 2 i 3 dyrektywy 2016/801/UE.
- Zmienione zostanie także brzmienie ust. 1a w art. 151 przez wskazanie, iż wysokość miesięcznych środków finansowych, które powinien posiadać cudzoziemiec, aby uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, będzie brana pod uwagę po odliczeniu kosztów zamieszkania. Jednocześnie dodany ust. 1b wskazuje, iż koszty zamieszkania będą obejmować co najmniej wysokość stałych opłat związanych z eksploatacją zajmowanego lokalu w rozliczeniu na liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu, a ponadto opłaty za dostawy do lokalu energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych.
- Kolejną zmianą w art. 151 jest uchylenie ust. 2 i 3, które dotyczą udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych cudzoziemcowi, który posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady nr 1030/2002, opatrzony adnotacją „naukowiec”, wydany przez inne państwo

członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli umowa o przyjęciu go w celu realizacji projektu badawczego zawarta z właściwą jednostką naukową tego państwa przewiduje przeprowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych także na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Odpowiednie nowe regulacje w tym zakresie zostały bowiem przewidziane w dodawanym art. 151b, regulującym udzielanie zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca. W art. 151b proponuje się dodać uregulowania prawne pozwalające cudzoziemcowi na skorzystanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności długoterminowej naukowca przewidzianej w art. 29 dyrektywy 2016/801/UE. Zgodnie z projektowanym art. 3 pkt 7e mobilność długoterminową naukowca należy rozumieć jako mobilność naukowca przez okres przekraczający 180 dni w danym państwie członkowskim. Prawodawca unijny w art. 29 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE zezwolił państwom członkowskim Unii Europejskiej na dokonanie wyboru zasad przyjmowania naukowców w ramach mobilności długoterminowej. Państwa członkowskie mogą na mocy art. 29 ust. 1 lit. a dyrektywy przyjąć zasady przyjmowania naukowców analogiczne do zasad właściwych mobilności krótkoterminowej (art. 28 dyrektywy 2016/801/UE). Mogą zamiast tego, na mocy art. 29 ust. 1 lit. b dyrektywy, wprowadzić procedurę udzielania zezwolenia pobytowego w celu skorzystania przez naukowca z mobilności długoterminowej. Jest to rozwiązanie pod wieloma względami podobne do przyjmowania pracowników kadry kierowniczej, specjalistów i pracowników odbywających staż w ramach mobilności długoterminowej właściwej tym grupom cudzoziemców w reżimie dyrektywy 2014/66/UE. Stąd też projektodawca zdecydował się zaproponować podobne rozwiązania do tych przewidzianych w obowiązujących od dnia 12 lutego 2018 r. przepisach art. 139o i n. ustawy o cudzoziemcach regulujących udzielenie i cofnięcie zezwolenia na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej (w projekcie przewiduje się zmianę nazwy tego zezwolenia na następującą: zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa). Przesłanki udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca będą uregulowane w art. 151b, który odpowiada warunkom mobilności długoterminowej naukowca określonym w art. 29 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE i który w zakresie swej konstrukcji wzorowany jest na art. 151 ust. 1–1b ustawy o cudzoziemcach.

Projektodawca nie zdecydował się jednocześnie na to, aby środkiem wdrażającym dyrektywę 2016/801/UE w zakresie mobilności długoterminowej naukowców była wiza krajowa, na co zezwala art. 3 pkt 21 dyrektywy. W sytuacji bowiem przebywania przez obywatela państwa trzeciego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, które przyjęło go już jako naukowca, można wymagać od niego osobistego działania przed właściwym organem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (województwa). Cudzoziemiec przyjęty bowiem w reżimie dyrektywy co do zasady będzie mógł wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności uzyskania wizego tylko w celu wjazdu.

Celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tak jak w przypadku zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, będzie musiało być prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych. W związku z tym, że mobilność naukowca jest uprawnieniem wtórnym, wynikającym z posiadania „zezwolenia” wydanego przez pierwsze państwo członkowskie Unii Europejskiej, spośród warunków udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej powinien znaleźć się wymóg posiadania ważnego dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1030/2002, lub wizego długoterminowej, z adnotacją „naukowiec”. Oprócz tego art. 151b ust. 1 ustawy o cudzoziemcach będzie statuował przesłanki analogiczne do tych określonych w art. 151 ust. 1 – także w odniesieniu do umowy o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, która również powinna być zawarta z jednostką naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W projekcie, wzorem rozwiązań właściwych dla zezwoleń na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wprowadza się również rozwiązania dotyczące stabilizacji stosunków prawnych wynikających z już uzyskanych zezwoleń na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych oraz zezwoleń na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca (art. 151a ust. 2 i 3). Analogicznie do rozwiązań przyjętych przy wizach w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 13 ustawy o cudzoziemcach, przyjęto, iż pominięcie wymogu związanego z zatwierdzeniem jednostki naukowej możliwe będzie w odniesieniu do cudzoziemca korzystającego z takiej gwarancji, tylko w jednym postępowaniu w sprawie udzielenia cudzoziemcowi kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych lub zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca.

W projekcie przewiduje się również korelat dla decyzji o odmowie zatwierdzenia jednostki naukowej, decyzji o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia, decyzji o cofnięciu zatwierdzenia oraz decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców w postaci ogólnego zakazu przyjmowania cudzoziemców w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych.

W art. 152 zmianie ulegnie brzmienie wprowadzenia do ust. 2, które jest wynikiem zmiany celu umowy o przyjęciu naukowca, zwrot „w celu realizacji projektu badawczego” zastąpiono zwrotem „w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych”. Powyższa zmiana wynika z omówionej wyżej zmiany zakresu dyrektywy 2016/801/UE w stosunku do dyrektywy 2005/71/WE”. Analogiczna zmiana zostanie dokonana w brzmieniu art. 152 ust. 5, który reguluje wygaśnięcie umowy o przyjęcie cudzoziemca. Kolejną zmianą jest usunięcie ust. 3, którego treść uwzględnić będzie art. 151 ust. 1 pkt 2.

Ponadto w już wspomnianym art. 152 ust. 5 ustawy o cudzoziemcach przewiduje się, w ramach wdrożenia art. 10 ust. 8 dyrektywy 2016/801/UE, skutek w postaci wygaśnięcia umowy o przyjęciu cudzoziemca w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w przypadku, gdy jednostka naukowa będąca stroną tej umowy nie uzyskała przedłużenia okresu zatwierdzenia na podstawie art. 151 ust. 5 ustawy o cudzoziemcach lub gdy zatwierdzenie jednostki naukowej zostało cofnięte na podstawie art. 151 ust. 6 tej ustawy. Ww. przepis dyrektywy przewiduje, iż państwa członkowskie mogą określić w swoim prawie krajowym skutki cofnięcia zatwierdzenia lub odmowy odnowienia zatwierdzenia dla obowiązujących umów o przyjęcie naukowców. O ile przepis ten w końcowym fragmencie, dotyczącym zezwoleń danych wdrożony przez art. 101 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach (który stosowany będzie na mocy odesłania z art. 154a), przewidujący podstawę cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy związaną z tym, że cudzoziemiec przestał spełniać wymogi udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na deklarowany cel pobytu. W projekcie przewiduje się zaś, że warunkiem udzielenia poszczególnych zezwoleń lub wizy krajowej dla naukowców musi być to, że badania naukowe lub prace rozwojowe mają być wykonywane w jednostce naukowej zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Tym samym cofnięcie zatwierdzenia lub brak przedłużenia okresu zatwierdzenia dla jednostki naukowej, w której cudzoziemiec prowadzi badania

naukowe lub prace rozwojowe, stanowi o zaprzestaniu spełniania jednego z kumulatywnych wymogów, a zatem zastosowanie ma art. 101 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach. Podobnie zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach takie zdarzenie powinno kreować podstawę do cofnięcia wizy krajowej. Natomiast projektowane nowe brzmienie art. 152 ust. 5 ustawy o cudzoziemcach ma na celu uregulowanie skutku takiego zdarzenia w odniesieniu do samej umowy o przyjęciu.

Projektodawca proponuje również zmianę brzmienia obecnie obowiązującego art. 152 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach w kierunku odpowiadającym właściwemu wdrożeniu art. 8 ust. 2 dyrektywy 2016/810/UE. W przepisie tym mowa jest o tym, iż państwa członkowskie mogą wymagać pisemnego zobowiązania się instytucji badawczej (w przypadku ustawy o cudzoziemcach chodzi o jednostkę naukową) do zwrotu kosztów związanych z pobytem i powrotem naukowca, pokrytych ze środków publicznych, w przypadku nielegalnego pozostania na terytorium danego państwa członkowskiego, zaś owa odpowiedzialność finansowa jest ograniczona do 6 miesięcy po wygaśnięciu umowy o przyjęcie. W ocenie projektodawcy z kosztami tymi należy utożsamić koszty, o których mowa w art. 336 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, a zatem koszty związane z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Aktualne brzmienie art. 152 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach, statuujące dodatkowy wymóg wydania przez jednostkę naukową pisemnego oświadczenia, w którym zobowiązuje się ona do poniesienia również kosztów pobytu naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest z punktu widzenia tego przepisu zbyt szerokie. W konsekwencji nowe brzmienie art. 152 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach będzie zbieżne z art. 337 ust. 5, który jest właściwym przepisem prawa materialnego przewidującym podstawę odpowiedzialności jednostki naukowej za koszty związane z wydaniem i wykonaniem w odniesieniu do cudzoziemca będącego naukowcem decyzji o zobowiązaniu do powrotu na podstawie konkretnych podstaw.

Zmiana brzmienia art. 153 jest zmianą redakcyjną i wynika ze zmiany celu umowy o przyjęciu naukowca, zwrot „w celu realizacji projektu badawczego” zastąpiono zwrotem „w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych”. Ponadto przepis ten będzie rozróżniał okresy, na jakie może zostać udzielone zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, (w ust. 1), jak i zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca (w ust. 2). Mając na uwadze to, że drugie z ww. zezwoleń na pobyt czasowy stanowi środek wdrożenia

przepisów dyrektywy 2016/801/UE w zakresie jednej z form mobilności wewnątrzunijnej (mobilność długoterminowa naukowca), której źródłem jako uprawnienia pochodnego jest posiadanie „zezwolenia” w rozumieniu art. 3 pkt 21 dyrektywy 2016/801, wydanego przez tzw. pierwsze państwo członkowskie (art. 3 pkt 18 dyrektywy), konieczne jest ograniczenie okresu czasu, na jaki może zostać udzielone to zezwolenie, przez odniesienie go do okresu ważności dokumentu pobytowego z adnotacją naukowiec, wydanego przez pierwsze państwo członkowskie, lub do okresu wynikającego z wizy długoterminowej, jeżeli ta wiza jest zezwoleniem w rozumieniu art. 3 pkt 21, albowiem inne państwo członkowskie przyjmuje cudzoziemców dla celów dyrektywy 2016/801/UE w oparciu również o wizy długoterminowe.

Nowe brzmienie art. 154 ust. 1 i 2 wynika z konieczności dostosowania polskich przepisów prawa do art. 20 ust. 1 i 2 oraz art. 21 ust. 1 i 2 dyrektywy 2016/801/UE, które wskazują podstawy odrzucenie wniosku o udzielenie zezwolenia pobytowego dla naukowca oraz powody odmowy „odnowienia” tego zezwolenia. Treść projektowanego ust. 1 w art. 154 zostanie uzupełniona o nowe przesłanki odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych przewidziane w art. 20 ust. 2 wyżej wymienionej dyrektywy. Natomiast nowy ust. 2 uwzględnić powinien dodatkowo konieczność odmowy „odnowienia” naukowcowi zezwolenia pobytowego w sytuacji, kiedy okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzające je zezwolenie było wykorzystane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone, jak stanowi treść art. 21 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801/UE. W konsekwencji na mocy projektowanego art. 154 ust. 2 udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych będzie się odmawiało w przypadkach, o których mowa w art. 154 ust. 1 oraz art. 100 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9, jak również w przypadku, gdy okoliczności sprawy wskazują, że poprzedzające je zezwolenie na pobyt czasowy było wykorzystane w innym celu niż cel, w jakim zostało udzielone. Należy zwrócić uwagę na to, że ustawa o cudzoziemcach posługuje się już podobnymi sformułowaniami opisowymi dla uregulowania przesłanek odmowy udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy, stanowiącego „odnowienie” zezwolenia w rozumieniu właściwych przepisów prawa Unii Europejskiej. Przykładowo takiego sformułowania używa obowiązujący od dnia 12 lutego 2018 r. art. 139f ust. 2 pkt 1 ustawy o cudzoziemcach

regulujący przesłanki odmowy udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa.

Projektowany art. 154 ust. 3 statuuje przesłanki odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca przewidziane w art. 29 ust. 3 wyżej wymienionej dyrektywy. Wzorem projektowanych art. 154 ust. 1 i 2 przepis będzie odsyłał do poszczególnych ogólnych podstaw odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy określonych w art. 154 ust. 1 pkt 1–4 oraz art. 100 ust. 1 pkt 1–5, pkt 8 i pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, jak również będzie ustanawiał przesłankę szczególną, adekwatną wyłącznie dla tego rodzaju zezwolenia na pobyt czasowy, polegającą na tym, że upłynął już okres ważności dokumentu pobytowego z adnotacją „naukowiec”, wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej lub upłynął już okres ważności wizy długoterminowej wydanej przez to państwo albo dopuszczalny okres pobytu wskazany w tej wizie. Ustanowienie tej szczególnej przesłanki stanowi wdrożenie art. 29 ust. 3 lit. c dyrektywy 2016/801/UE, stanowiącego wyraz koncepcji wtórnego charakteru uprawnienia, jakim jest mobilność, w tym mobilność naukowca.

W projekcie ustawy dodano również nowy art. 154a, który przewiduje podstawy cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych oraz zezwolenia na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej naukowca. Wprowadzenie tego przepisu, podobnie jak w przypadku art. 154, wynika z brzmienia art. 21 ust. 1 oraz ust. 2 oraz 29 ust. 6 dyrektywy 2016/801/UE.

Brzmienie art. 155 ust. 1 uwzględnia art. 2 ust. 2 lit. f i g dyrektywy 2016/801/UE, który przewiduje, iż poza zakresem dyrektywy pozostają pracownicy odbywający staż w kontekście przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na mocy dyrektywy 2014/66/UE oraz cudzoziemcy przyjmowani jako wysoko wykwalifikowani pracownicy zgodnie z dyrektywą 2009/50/WE.

Natomiast projektowany art. 155 ust. 2 ma na celu wdrożenie art. 29 ust. 2 lit. e dyrektywy 2016/801/UE. Przepis ten zakazuje składania wniosków o mobilność długoterminową naukowców w tym samym czasie, co powiadomienie do celów mobilności krótkoterminowej. W ocenie projektodawcy wdrożenie tego przepisu powinno nastąpić przez ustanowienie szczególnej podstawy odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności

długoterminowej naukowca. Innymi słowy, pomimo złożenia podania przez cudzoziemca, skutek w postaci wszczęcia postępowania nie nastąpi (odmowa wszczęcia postępowania). Następnie należy mieć na względzie, że – jak się wydaje – celem przepisu jest uniknięcie sytuacji, w której cudzoziemiec jednocześnie od samego początku będzie korzystał z mobilności krótkoterminowej naukowca (jeżeli dane państwo członkowskie przewidziało wymóg powiadomienia, o którym mowa w art. 28 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE), i ubiegał się o przyjęcie dla celów mobilności długoterminowej naukowca (a dane państwo członkowskie przewidziało wydawanie zezwoleń dla celów tej mobilności zgodnie z art. 29 ust. 2–7 dyrektywy 2016/801/UE). Dopuszczalną zaś sytuacją jest sytuacja (wprost przewidziana w art. 29 ust. 2 lit. e zdanie 2 dyrektywy 2016/801/UE), polegająca na tym, że potrzeba mobilności długoterminowej zaistniała („pojawia się”) po podjęciu mobilności krótkoterminowej. W ocenie projektodawcy będzie zatem zasadne, aby termin ograniczający skuteczne zainicjowanie postępowania był na tyle długi, aby dawał wyraz dążeniu do zapewnienia owego ograniczenia, i zarazem na tyle krótki, że wciąż będzie można mówić o tym, że wniosek został złożony „w tym samym czasie co powiadomienie do celów mobilności krótkoterminowej”, a zatem w okresie czasowym zbliżonym do dnia otrzymania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców zawiadomienia o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności krótkoterminowej naukowca. Stąd też projektodawca proponuje termin 14-dniowy.

Ponadto w projektowanym art. 155a przewidziano szczególny termin 60-dniowy na załatwienie sprawy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych lub zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca. Termin ten – jego długość i sposób jego obliczania – został przez projektodawcę wywiedziony z art. 34 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE i jest rozwiązaniem prawnym szczególnym względem terminów określonych w art. 35 K.p.a. i związanym bezpośrednio z przewidzeniem w projekcie wymogu w postaci zatwierdzenia jednostki naukowej. W ocenie projektodawcy termin ten będzie biegł dopiero od momentu, w którym strona (po złożeniu wniosku inicjującym postępowanie) złoży wszystkie dowody na okoliczności istotne w sprawie, związane z wymogami pozytywnymi udzielenia zezwolenia.

Zmiana w art. 156 ma charakter redakcyjny, wynikający ze zmiany celu umowy o przyjęciu naukowca. Zwrot „w celu realizacji projektu badawczego” zastąpiono

zwrotem „w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych”. Ponadto uwzględniono w tym przepisie również zezwolenie na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca.

Jednocześnie w art. 156 przewidziano również zmianę będącą skutkiem projektowanych zmian w przepisach dotyczących zatwierdzania jednostek naukowych. Z racji tego, że to minister właściwy do spraw wewnętrznych ma być organem właściwym w tych sprawach, to ten organ powinien być właściwy do przyjmowania pisemnego potwierdzenia jednostki naukowej dotyczącego wykonywania wszystkich badań naukowych lub prac rozwojowych, których dotyczyła umowa o przyjęciu cudzoziemca. Brak realizacji obowiązków z art. 156 ustawy o cudzoziemcach w obecnym stanie prawnym, jak i w projektowanym stanie prawnym, stanowi przesłankę cofnięcia zatwierdzenia jednostki naukowej (art. 151 ust. 6 pkt 2). W konsekwencji to organ właściwy do cofnięcia zatwierdzenia powinien otrzymywać informacje o realizacji określonych ustawowych obowiązków przez jednostki naukowe.

W art. 156a przewidziano (podobny do omówionego powyżej art. 149a) obowiązek, leżący po stronie podmiotów obowiązanych na mocy przepisów prawa wdrażających dyrektywę 2016/801/UE obowiązujących w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, zawiadomienia właściwego organu tego państwa o zamiarze korzystania przez naukowca posiadającego wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych lub zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca na terytorium tego państwa członkowskiego, który to obowiązek będzie polegał na jednoczesnym zawiadomieniu o tym również Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. W zależności od przyjętych w danym państwie członkowskim rozwiązań w zakresie mobilności krótkoterminowej oraz długoterminowej naukowca, obowiązana do jednoczesnego zawiadomienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie jednostka naukowa z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo instytucja naukowa z siedzibą na terytorium tego państwa członkowskiego, w którym cudzoziemiec zamierza korzystać z odpowiedniego rodzaju mobilności albo sam cudzoziemiec (są to podmioty, które obejmuje swym zakresem art. 28 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE, regulujący mobilność krótkoterminową naukowca oraz art. 29 ust. 1 lit. a dyrektywy 2016/801/UE, który odsyła do art. 28). Zakres obowiązku z art. 156a będą zatem

kształtowały przepisy obowiązujące w tym innym państwie członkowskim, a obowiązek ten ma charakter wyłącznie towarzyszący.

W art. 156b i art. 156c ustawy o cudzoziemcach proponuje się wprowadzenie rozwiązań, które mają na celu zapewnienie możliwości korzystania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemców z mobilności krótkoterminowej naukowca. Zgodnie z art. 3 pkt 7h mobilność krótkoterminową naukowca zdefiniowano jako mobilność naukowca przez okres do 180 dni w dowolnym okresie liczącym 360 dni w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej. Mając na uwadze to, że każda forma mobilności stanowi uprawnienie wtórne względem „zezwolenia” wydanego przez tzw. pierwsze państwo członkowskie Unii Europejskiej, mobilność krótkoterminowa naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie miała swoje źródło w posiadaniu przez cudzoziemca dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1030/2002, z adnotacją „naukowiec” albo w posiadaniu wizy długoterminowej, zawierającej taką adnotacją, wydanych przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej. Należy zwrócić uwagę na to, że art. 28 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE pozwala państwom członkowskim Unii Europejskiej na to, żeby wymagać, aby instytucja badawcza w pierwszym państwie członkowskim, instytucja badawcza w drugim państwie członkowskim lub naukowiec powiadomili właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego i drugiego państwa członkowskiego o tym, że naukowiec zamierza przeprowadzić część badań naukowych w instytucji badawczej w drugim państwie członkowskim. Jednocześnie pozwala na to, aby państwa członkowskie przewidziały w swoich porządkach prawnych instytucję sprzeciwu wobec mobilności krótkoterminowej naukowca na ich terytorium (art. 28 ust. 7 dyrektywy 2016/801/UE). Regulacja dotycząca mobilności krótkoterminowej naukowca w dyrektywie 2016/801/UE pod wieloma względami jest podobna do regulacji mobilności krótkoterminowej przewidzianej w art. 21 dyrektywy 2014/66/UE. Stąd też projektodawca zdecydował się na to, aby przy uregulowaniu warunków korzystania przez cudzoziemców z mobilności krótkoterminowej naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej były analogiczne do rozwiązań w zakresie mobilności krótkoterminowej pracowników kadry kierowniczej, specjalistów oraz pracowników odbywających staż przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa (art. 139n ustawy o cudzoziemcach). Zatem pośród kumulatywnych wymogów korzystania przez cudzoziemca z mobilności krótkoterminowej naukowca na terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej będzie otrzymanie przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców zawiadomienia od zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jednostki naukowej mającej siedzibę na tym terytorium o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z tej mobilności oraz niewydanie przez niego decyzji o sprzeciwie.

W przeciwieństwie do art. 21 dyrektywy 2014/66/UE, która wskazuje wyłącznie jednostkę przyjmującą mającą siedzibę w tzw. pierwszym państwie członkowskim jako właściwą do skierowania powiadomienia („powiadomiła”) do właściwych organów pierwszego i drugiego państwa członkowskiego, art. 28 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE pozwala państwom członkowskim na uregulowanie powiadamiania w pewnym kręgu podmiotów. Może być to instytucja badawcza w pierwszym państwie członkowskim (a zatem w tym, w którym cudzoziemiec otrzymał już zezwolenie), instytucja badawcza w drugim państwie członkowskim (a zatem w tym, w którym cudzoziemiec zamierza korzystać z mobilności krótkoterminowej naukowca) lub sam naukowiec (cudzoziemiec – obywatel państwa trzeciego). Projektodawca uznał, że rozwiązaniem najbardziej efektywnym będzie nałożenie takiego obowiązku na jednostkę naukową, mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albowiem jest ono najmniej obciążające dla jednostek, nie prowadzi do nadmiernych kosztów i nie wywołuje potencjalnych trudności w realizacji uprawnień. Pod tym względem jest to rozwiązanie tożsame z rozwiązaniem przyjętym na potrzeby uregulowania mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W art. 156b ust. 2 określono istotne elementy takiego zawiadomienia oraz przewidziano, iż sporządza się je w języku polskim w formie pisemnej, zgodnie z art. 28 ust. 6 akapit 3 dyrektywy 2016/801/UE. Projektowany przepis będzie również przesądzał sposób wnoszenia zawiadomienia, tj. pisemnie, w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej wnoszonej na elektroniczną skrzynkę podawczą Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Celem wprowadzenia obowiązku zawiadomienia o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z tego rodzaju mobilności będzie gromadzenie danych o cudzoziemcach korzystających z tej mobilności, kontrola długości okresu korzystania przez nich z tej mobilności oraz możliwość wydania decyzji o sprzeciwie. Podstawą legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca korzystającego z mobilności krótkoterminowej naukowca będzie dokument pobytowy, wydany przez inne państwo członkowskie UE, z adnotacją „naukowiec” lub wiza długoterminowa z taką adnotacją. Uprawnienie to będzie uwzględniane przez przepisy ustawy regulujące

wjazd (projektowane art. 25 ust. 1a pkt 3 i art. 28 ust. 7) oraz zobowiązanie cudzoziemców do powrotu (projektowany art. 302 ust. 6 pkt 3).

Przepisy projektowanego art. 156b przewidują możliwość wydania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji o sprzeciwie w terminie 30 dni. Termin ten został określony zgodnie z art. 28 ust. 7 dyrektywy 2018/801/UE. Na jednostkę naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostaną nałożone określone obowiązki informacyjne w zakresie samego zawiadomienia oraz obowiązki związane z dołączeniem określonych dokumentów do zawiadomienia. Łącznie te obowiązki mają odpowiadać możliwym do ustanowienia na mocy art. 28 ust. 6 akapit 1 wymogom. Jednocześnie projektodawca zdecydował się na to, aby wykorzystać dozwolenie, jakie zostało przewidziane w art. 28 ust. 6 akapit 3 dyrektywy 2016/801/UE, i przewidzieć w projekcie obowiązek nie tylko sporządzenia zawiadomienia w języku polskim, ale również załączenia dokumentów wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polskim. Podstawy materialnoprawne wydania decyzji o sprzeciwie będą określone w art. 156b ust. 6 i odpowiadać będą podstawom sprzeciwu wynikającym z art. 28 ust. 7 i 8 dyrektywy 2016/801/UE. Jednocześnie w projekcie przewiduje się, biorąc pod uwagę dość krótki termin na to, aby Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców mógł wydać decyzję o sprzeciwie (30 dni), aby współpracę z innymi organami, które mogą posiadać informacje niezbędne do oceny, czy względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przemawiają za wydaniem decyzji o sprzeciwie (Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Policji, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w razie potrzeby inny organ) o przekazanie w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku stosownych informacji. W przypadku braku ich przekazania wymóg zasięgnięcia informacji u tych organów przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie należało uznać za spełniony. Celem usprawnienia wymiany informacji między Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców a tymi organami przewiduje się możliwość, aby wymiana ta mogła następować za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Z racji tego, że instytucja sprzeciwu winna zostać ukształtowana w sposób umożliwiający możliwie szybko ukształtowanie sfery praw i obowiązków cudzoziemca (cudzoziemiec może korzystać z mobilności tylko pod warunkiem wydania decyzji o sprzeciwie w stosownym terminie), w projekcie przewiduje się, że decyzja ta jest ostateczna (nie przysługuje od niej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy). Jednocześnie w projekcie przewiduje się

obowiązek niezwłocznego poinformowania organu państwa członkowskiego, które wydało dokument z adnotacją „naukowiec”, o wydaniu decyzji o sprzeciwie, co realizuje obowiązek wynikający z art. 28 ust. 9 dyrektywy 2016/801/UE.

W projekcie przewidziano również analogiczne do zezwoleń na pobyt czasowy i wiz długoterminowych gwarancje stabilności stosunków prawnych wynikających z rozpoczęcia korzystania przez cudzoziemca z mobilności krótkoterminowej naukowca przed dniem, w którym decyzja ministra właściwego do spraw wewnętrznych o odmowie zatwierdzenia jednostki naukowej, odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia, cofnięcia zatwierdzenia lub o zakazie przyjmowania cudzoziemców, stanie się ostateczna. Aby ta gwarancja przysługiwała cudzoziemcowi, muszą zostać przed dniem uostatecznienia się takiej decyzji spełnione wszystkie kumulatywne wymogi dopuszczalności mobilności studenta określone w art. 149b ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, w tym również upływ terminu na wydanie przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji o sprzeciwie wobec mobilności.

W art. 156c proponuje się rozwiązania ściśle powiązane z pełnieniem przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców funkcji krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności. Przewiduje się zatem, że w przypadku uzyskania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców informacji o tym, że inne państwo członkowskie Unii Europejskiej wydało cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1030/2002, lub wizę długoterminową, z adnotacją „naukowiec – mobilność”, a zatem, że przyjęło cudzoziemca w ramach mobilności długoterminowej naukowca, organ ten powinien powiadomić o tym wojewodę, który udzielił tego zezwolenia na pobyt czasowy. W przypadku zaś otrzymania zawiadomienia o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności krótkoterminowej naukowca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (na podstawie art. 156a) lub informacji o sprzeciwie wobec tej mobilności właściwego organu tego państwa członkowskiego (zadanie określone w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. g) Szef Urzędu do spraw Cudzoziemców będzie przekazywał o tym informacje wojewodzie, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych (art. 156c ust. 1). Jednocześnie na wojewodę zostanie nałożony obowiązek przekazania Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców kopii decyzji o cofnięciu tego zezwolenia, jeżeli cudzoziemiec korzysta z mobilności

krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (art. 156c ust. 2). Wiedza wojewody o tym, że cudzoziemiec korzysta z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca powinna zatem zasadniczo pochodzić z informacji pierwotnie uzyskanej od Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców na podstawie projektowanego art. 156c ust. 1. Natomiast Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie obowiązany do niezwłocznego przekazania informacji o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec ten korzysta z mobilności krótkoterminowej naukowca lub mobilności długoterminowej naukowca (art. 156c ust. 3).

Proponuje się również, żeby nałożyć na wojewodę obowiązek przekazywania kopii decyzji o udzieleniu lub cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca (art. 156d ust. 1), tak, aby istniała możliwość zrealizowania obowiązku powiadomienia o tym pierwszego państwa członkowskiego Unii Europejskiej (art. 29 ust. 5 zdanie 2 dyrektywy 2016/801/UE).

W art. 157 zmieniono treść delegacji do wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych rozporządzenia, rozszerzając jego treść o określenie minimalnej wysokości środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec korzystający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności długoterminowej naukowca dla siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało cudzoziemcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „naukowiec” lub wizę długoterminową z taką adnotacją. Powyższa zmiana dostosowuje przepisy ustawy o cudzoziemcach do art. 29 ust. 2 lit. a pkt iii dyrektywy 2016/801/UE, który wprost odwołuje się do kosztów podróży do pierwszego państwa członkowskiego.

W dziale V dodano dwa nowe rozdziały – rozdział 7a – Zezwolenie na pobyt czasowy dla stażysty oraz rozdział 7b – Zezwolenie na pobyt czasowy dla wolontariusza. Potrzeba dodania dwóch nowych rozdziałów wynika z konieczności wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy 2016/801/UE regulujących kwestie pobytu na terytorium Polski stażystów oraz wolontariuszy biorących udział w programie wolontariatu europejskiego.

Rozdział 7a będzie regulował kwestię udzielania zezwolenia na pobyt czasowy dla stażysty. Art. 157a określa warunki udzielania ww. zezwolenia zgodnie z wymogami określonymi w art. 7 ust. 1–3 oraz art. 13 ust. 1–3 cytowanej wyżej dyrektywy.

Kumulatywne wymogi udzielenia tego zezwolenia będą zatem dotyczyły:

- odbycia stażu u organizatora stażu zatwierdzonego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (art. 20 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801/UE),
- ukończenia w okresie dwóch lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia studiów wyższych lub odbywania poza granicami państw członkowskich Unii Europejskiej studiów wyższych i przedstawienia dokumentu potwierdzającego tę okoliczność (art. 13 ust. 1 lit. b dyrektywy 2016/801/UE),
- posiadania ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenia pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 7 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801/UE),
- zapewnionego miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 7 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE),
- posiadania wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd, oraz kosztów odbywania stażu – przy zachowaniu tożsamości przyjętej w ustawie o cudzoziemcach konstrukcji tego wymogu względem przykładowo zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach (art. 7 ust. 1 lit. e dyrektywy 2016/801/UE),
- posiadania pisemnego oświadczenia organizatora stażu, w którym zobowiązuje się on do poniesienia kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy dotyczącej odbywania stażu, jeżeli przesłanką wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 13 ust. 4 dyrektywy 2016/801/UE),
- elementów umowy, która stanowi podstawę stażu (art. 13 ust. 1 lit. a dyrektywy 2016/801/UE),
- adekwatności przedmiotu stażu do dziedziny i poziomu ukończonych lub odbywanych przez cudzoziemca studiów (art. 13 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE),

- ukończenia lub odbywania kursu języka polskiego lub innego języka, w którym odbywa się staż na poziomie biegłości niezbędnym do odbywania stażu (art. 13 ust. 1 lit. d dyrektywy 2016/801/UE).

W ust. 3–4 zaproponowano rozwiązanie analogiczne jak w przypadku zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach oraz zezwoleń na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, aby w przypadku obliczania wysokości miesięcznych środków finansowych odliczać koszty zamieszkania, rozumiane zgodnie z ust. 4.

W projekcie zaproponowano, podobnie jak ma to miejsce w przypadku studentów i naukowców, instytucje zatwierdzania jednostek, które będą organizowały staż na co pozwala art. 15 dyrektywy 2016/801/UE. W ustępach 5–17 omawianego artykułu opisana jest procedura zatwierdzania organizatora stażu. Organem właściwym do zatwierdzania jednostek organizujących staże będzie minister właściwego do spraw wewnętrznych. Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej dział sprawy wewnętrzne obejmuje m.in. sprawy cudzoziemców oraz koordynacji działań związanych z polityką migracyjną państwa. Zatwierdzanie ww. instytucji, dozwolone dla państw członkowskich Unii Europejskiej na mocy art. 15 dyrektywy 2016/801/UE, ma silny kontekst przeciwdziałania negatywnym zjawiskom migracyjnym, jakie mogą towarzyszyć przyjmowaniu cudzoziemców w ramach reżimu tej dyrektywy. Nie jest to zatem zatwierdzanie instytucji organizujących staże związane z samym ich funkcjonowaniem. Organ dokonujący zatwierdzenia nie musi zatem być organem właściwym rzeczowo do sprawowania nad nimi nadzoru ustrojowego czy merytorycznego. Stąd też celowe wydaje się, aby minister właściwy do spraw wewnętrznych stał się organem właściwym w tych sprawach. Proponuje się również, w związku z tym, że art. 15 ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE ustanawia pośrednio wymóg ustanowienia w prawie krajowym kryteriów zatwierdzania jednostek przyjmujących, ustanowienie w art. 157a ust. 4 pozytywnych wymogów zatwierdzenia organizatora stażu.

Ustanowiony w art. 157a ust. 4 pkt 1 wymóg związany z dotychczasową działalnością (co najmniej 5-letnią) organizatora stażu jest tożsamy z wymogami przewidzianymi w projekcie dla jednostek naukowych (art. 151 ust. 4 pkt 1) oraz instytucji szkolnictwa wyższego (art. 144 ust. 4 pkt 1). Podobnie jak w przypadku instytucji badawczej

i instytucji szkolnictwa wyższego przewidziano negatywne przesłanki zatwierdzenia związane z brakiem godzenia w takie wartości o znaczeniu powszechnym jak obronność, bezpieczeństwo państwa, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz interes Rzeczypospolitej Polskiej (art. 157a ust. 4 pkt 2 i 3 ustawy o cudzoziemcach). Konsekwentnie jak we wcześniejszych przepisach zmieniających ustawę o cudzoziemcach projektodawca proponuje, aby minister właściwy do spraw wewnętrznych zwracał się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w razie konieczności również do innych organów o przekazanie informacji, czy nie zachodzą negatywne przesłanki zatwierdzenia instytucji organizującej staż. Wystąpienie o przekazanie informacji posiadanych przez te organy byłoby obligatoryjne, natomiast, wzorem innych postępowań uregulowanych w ustawie o cudzoziemcach, milczenie tych organów w określonym terminie byłoby postrzegane jako brak informacji do przekazania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Jednocześnie, mając na uwadze właściwość ministra właściwego do spraw pracy, proponuje się, aby organ prowadzący postępowanie obligatoryjnie występował do tego ministra o opinię w tej sprawie (tryb współdziałania określony w art. 106 § 1 K.p.a.), natomiast brak opinii w określonym terminie byłby postrzegany jako realizacja z mocy prawa wymogu zasięgnięcia opinii (art. 157a ust. 11).

W projekcie zaproponowano, aby okres, na jaki następuje zatwierdzenie organizatora stażu wynosił 2 lata, a w szczególnych wypadkach na okres krótszy (art. 157a ust. 12 i 13). Przepisy przewidują możliwość przedłużenia zatwierdzania, z zachowaniem wszystkich przepisów regulujących pierwsze zatwierdzenie (art. 157a ust. 13).

Analogicznie jak w przypadku studentów i naukowców, zezwolenie na wjazd i pobyt na terytorium Polski stażysty będzie możliwe tylko w sytuacji, kiedy będzie on odbywał staż u zatwierdzonego organizatora stażu, na co pozwala art. 20 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801/UE, co znajduje swoje odzwierciedlenie w art. 64a ust. 2 – jako wymóg związany z uzyskaniem przez cudzoziemca wizy krajowej z adnotacją „stażysta” oraz w art. 157a ust. 1 – jako wymóg związany z udzieleniem zezwolenia na pobyt czasowy dla stażysty.

W art. 157b przewiduje się, iż zezwolenie na pobyt czasowy dla stażysty będzie udzielane na okres niezbędny do odbycia stażu nie dłuższy niż 6 miesięcy. Kolejnego zezwolenia będzie można udzielić tylko raz na okres niezbędny do zakończenia stażu nie dłuższy niż 6 miesięcy. Powyższe rozwiązanie dostosowuje polskie przepisy prawa do art. 18 ust. 6 dyrektywy 2016/801/UE, który przewiduje, iż zezwolenie dla stażystów może być udzielane na okres maksymalnie 6 miesięcy, z możliwością jego jednorazowego odnowienia („na okres niezbędny do zakończenia stażu”).

Treść art. 157c, regulująca kwestię odmowy wszczęcia powstępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy dla stażysty, jest analogiczna do uregulowań prawnych dotyczących zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia na studiach oraz zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych (odpowiednio projektowane art. 145a oraz art. 155) i odpowiada zakresowi dyrektywy określonego w art. 2 ust. 2.

Określone w art. 13 ust. 3 oraz art. 20 ust. 1 oraz ust. 2 lit. a–f dyrektywy 2016/801/UE przesłanki odrzucenia wniosku o zezwolenie na pobyt czasowy dla stażysty zostały transponowane do prawa krajowego w art. 157d.

Podstawy cofnięcia lub nieodnowienia zezwolenia dla stażysty w art. 20 ust. 1, ust. 2 lit. a–f oraz ust. 4 dyrektywy 2016/801/UE zostały wdrożone do polskiego porządku prawnego za pośrednictwem art. 157e.

Art. 157f stanowi delegację do wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, które będzie określać minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec odbywający staż na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na pokrycie kosztów podróży powrotnej do kraju pochodzenia. Konieczność wprowadzenia tego typu rozwiązania wynika z określonego w art. 7 ust. 1 lit. e dyrektywy 2016/801/UE wymogu przyjęcia stażysty na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który obliguje cudzoziemca do posiadania nie tylko środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania, ale także na pokrycie kosztów podróży powrotnej. Dodatkowo rozporządzenie będzie określało dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania tych środków finansowych oraz środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca.

Projektowane przepisy prawa wprowadzają do działu V również rozdział 7b – Zezwolenie na pobyt czasowy dla wolontariusza. Art. 157g określa warunki udzielenia

zezwolenia na pobyt czasowy dla wolontariusza, które są określone w art. 7 ust. 1–3 oraz art. 14 ust. 1 lit. a dyrektywy 2016/801/UE. Celem pobytu wolontariusza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien być udział w programie wolontariatu europejskiego, zaś kumulatywne wymogi udzielenia tego zezwolenia powinny dotyczyć:

- posiadania ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenia pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 7 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801/UE),
- zapewnionego miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 7 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE),
- posiadania wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd – przy zachowaniu tożsamości przyjętej w ustawie o cudzoziemcach konstrukcji tego wymogu względem przykładowo zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach (art. 7 ust. 1 lit. e dyrektywy 2016/801/UE),
- elementów umowy, która stanowi podstawę wykonywania świadczeń jako wolontariusz (art. 14 ust. 1 lit. a dyrektywy 2016/801/UE),
- wykonywania świadczenia jako wolontariusz w jednostce organizacyjnej zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (art. 20 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801/UE).

W ust. 2–3 zaproponowano analogiczny jak w przypadku zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, zezwoleń na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych oraz zezwolenia na pobyt czasowy dla stażysty sposób obliczania wysokości miesięcznych środków finansowych wymaganych do udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy. Analogicznie jak w przypadku studentów, naukowców i stażystów na projekcie przewidziana jest instytucje zatwierdzania jednostki organizacyjnej, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz, co jest dozwolone zgodnie z art. 15 dyrektywy 2016/801/UE. Opisana w ustępach 4–16 procedura zatwierdzania wyżej wymienionej jednostki jest analogiczna jak w przypadku zatwierdzania organizatora stażu. Organem właściwym do zatwierdzania jednostki organizacyjnej, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako

wolontariusz, będzie minister właściwy do spraw wewnętrznych. Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej dział sprawy wewnętrzne obejmuje m.in. sprawy cudzoziemców oraz koordynacji działań związanych z polityką migracyjną państwa. Zatwierdzanie ww. instytucji, dozwolone dla państw członkowskich Unii Europejskiej na mocy art. 15 dyrektywy 2016/801/UE, ma silny kontekst przeciwdziałania negatywnym zjawiskom migracyjnym, jakie mogą towarzyszyć przyjmowaniu cudzoziemców w ramach reżimu tej dyrektywy. Nie jest to zatem zatwierdzanie opisanej wyżej instytucji związane z samym ich funkcjonowaniem. Organ dokonujący zatwierdzenia nie musi zatem być organem właściwym rzeczowo do sprawowania nad nimi nadzoru ustrojowego czy merytorycznego. Stąd też celowe wydaje się, aby minister właściwy do spraw wewnętrznych stał się organem właściwym w tych sprawach. Art. 15 ust. 4 dyrektywy 2016/801/UE ustanawia pośrednio wymóg przyjęcia w prawie krajowym kryteriów zatwierdzania jednostek przyjmujących, z uwagi na powyższe w art. 157g ust. 3 wskazuje wymogi zatwierdzenia jednostki organizacyjnej, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz. W art. 157g ust. 3 pkt 1 wymóg związany z dotychczasową działalnością (co najmniej 5-letnią) organizatora stażu jest tożsamy z wymogami przewidzianymi w projekcie dla jednostek naukowych (art. 151 ust. 4 pkt 1), instytucji szkolnictwa wyższego (art. 144 ust. 4 pkt 1) oraz organizatorów stażu (art. 157a ust. 4 pkt 1). Podobnie jak w przypadku innych opisanych w ustawie procedur zatwierdzenia przewidziano negatywne przesłanki związane z brakiem godzenia w takie wartości o znaczeniu powszechnym jak obronność, bezpieczeństwo państwa, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz interes Rzeczypospolitej Polskiej (art. 157g ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy o cudzoziemcach). Następnie projektodawca przewidział, iż minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie zwracał się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w razie konieczności również do innych organów o przekazanie informacji, czy nie zachodzą negatywne przesłanki zatwierdzenia jednostki organizacyjnej, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz. Wystąpienie o przekazanie informacji posiadanych przez te organy byłoby obligatoryjne, natomiast wzorem innych postępowań uregulowanych w ustawie o cudzoziemcach, milczenie tych organów w określonym terminie (30 dni) byłoby

postrzegane jako brak informacji do przekazania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Jednocześnie, mając na uwadze właściwość ministra właściwego do spraw pracy, proponuje się, aby organ prowadzący postępowanie obligatoryjnie występował do tego ministra o opinię w tej sprawie (tryb współdziałania określony w art. 106 § 1 K.p.a.), natomiast brak opinii w określonym terminie byłby postrzegany jako realizacja z mocy prawa wymogu zasięgnięcia opinii (art. 157g ust. 10). Analogicznie jak w przypadku organizatora stażu projekt przewiduje, żeby okres, na jaki następuje zatwierdzenie wynosił 2 lata, a w szczególnych wypadkach okres ten może być krótszy (art. 157g ust. 11). Przepisy przewidują możliwość przedłużenia zatwierdzenia, z zachowaniem wszystkich przepisów regulujących pierwsze zatwierdzenie (art. 157g ust. 12). Analogicznie jak w przypadku studentów, naukowców i stażystów zezwolenie na wjazd i pobyt na terytorium Polski wolontariusza będzie możliwe tylko w sytuacji, kiedy wolontariat będzie świadczony na rzecz zatwierdzonej jednostki, na co pozwala art. 20 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801/UE, co znajduje swoje odzwierciedlenie w art. 64a ust. 4 – jako wymóg związany z uzyskaniem przez cudzoziemca wizy krajowej z adnotacją „wolontariusz” oraz w art. 157g ust. 1 – jako wymóg związany z udzieleniem zezwolenia na pobyt czasowy dla wolontariusza.

Art. 157h przewiduje, iż zezwolenie na pobyt czasowy dla wolontariusza będzie udzielane na okres niezbędny do realizacji umowy dotyczącej wykonywania świadczeń jako wolontariusz, nie dłuższy niż 1 rok, z możliwością ubiegania się o kolejne zezwolenia. Przepis jest zgodny z art. 18 ust. 7 dyrektywy 2016/801/UE, który przewiduje, iż zezwolenie dla wolontariuszy może być udzielane na okres maksymalnie 1 roku.

Uregulowania prawne zawarte w art. 157i określają przypadki odmowy wszczęcia postępowania o zezwolenie na pobyt czasowy dla wolontariusza. Podobnie jak art. 157c powyższy przepis uwzględnia przewidziany w art. 2 ust. 2 zakres stosowania dyrektywy 2016/801/UE.

W art. 157j określono podstawy odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla wolontariusza, które są zgodne z art. 20 ust. 1 oraz ust. 2 lit. a–f.

W art. 157k wskazano przesłanki cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy dla wolontariusza. Opisany wyżej przepis uwzględnia uregulowania prawne art. art. 20 ust. 1, ust. 2 lit. a–f oraz ust. 4 dyrektywy 2016/801/UE.

Uregulowania prawne art. 1571 przewidują, iż minister właściwy do spraw wewnętrznych określi w rozporządzeniu minimalną wysokość środków finansowych, jakie musi posiadać cudzoziemiec uczestniczący w wolontariacie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na pokrycie kosztów podróży powrotnej do kraju pochodzenia i dokumenty mogące potwierdzić możliwość uzyskania tych środków finansowych oraz środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania cudzoziemca. Wprowadzenie tego typu rozwiązania jest zgodne z art. 7 ust. 1 lit. e dyrektywy 2016/801/UE, który obliguje cudzoziemca do posiadania nie tylko środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania, ale także na pokrycie kosztów podróży powrotnej. Ponadto wskazany wyżej przepis określa dokumenty, które mogą być podstawą do uznania, iż cudzoziemiec posiada opisane wyżej środki.

Projekt zmian w ustawie o cudzoziemcach nowelizuje również rozdział 8 – Zezwolenie na pobyt czasowy dla członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków rodzin cudzoziemców.

W pierwszej kolejności proponuje się, z przyczyn wskazanych wcześniej, zmianę tytułu rozdziału 8 na następujący: „Zezwolenie na pobyt czasowy dla członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków rodzin cudzoziemców. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa członków rodzin naukowców”.

W art. 159 ust. 1 pkt 1 treść lit. f została uzupełniona przez objęcie przepisem także cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Polski na podstawie wizej krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, gdyż pojęcie „zezwolenia”, zdefiniowane w dyrektywie 2016/801/UE obejmuje także wizę długoterminową wydaną do celów dyrektywy. Treść lit. g została zmodyfikowana przez odesłanie do podstawy prawnej udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151b ust. 1, tj. zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca, którego posiadacz jest uprawniony do połączenia z rodziną, zgodnie z art. 26 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE.

Zmiana w literze hb uwzględnia zmianę nazwy zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa. W dodawanej literze hc przewidziano kolejną przesłankę udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną, w celu dostosowania polskiego prawa do

uregulowań art. 25 ust. 3 w związku z art. 26 dyrektywy 2016/801/UE. Z przepisów tych wynika, iż członkowie rodzin naukowca mają prawo pozostać z nimi na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej także w sytuacji, kiedy po zakończeniu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych pozostaną w Polsce w celu poszukiwania pracy lub założenia działalności gospodarczej. Zezwolenie na pobyt czasowy w celu skorzystania przez naukowca z opisanego wyżej uprawnienia została uregulowana w projekcie w art. 186 ust. 1 pkt 7.

W art. 161 w ust. 1, który jest podstawą udzielenia samodzielnego zezwolenia na pobyt czasowy dla członków rodzin cudzoziemców, w pkt 1 w lit. a, i w pkt 2 w lit. a uzupełniono odesłanie do przepisów stanowiących podstawę udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną (art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. a–g i ha–i), tak, aby przepisy te obejmowały wszystkie podstawy udzielenia tego zezwolenia, włącznie z tymi dodawanymi niniejszym projektem.

Analogicznie chociażby do przepisu odnoszącego się do mobilności krótkoterminowej i długoterminowej naukowca, tj. art. 156a, przewidziano w projektowanym art. 161a obowiązek, leżący po stronie podmiotów obowiązanych na mocy przepisów prawa wdrażających dyrektywę 2016/801/UE obowiązujących w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, zawiadomienia właściwego organu tego państwa o zamiarze korzystania przez członka rodziny naukowca posiadającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną, z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej członka rodziny naukowca, który to obowiązek będzie polegał na jednoczesnym zawiadomieniu o tym również Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. W zależności od przyjętych w danym państwie członkowskim rozwiązań w zakresie mobilności krótkoterminowej oraz długoterminowej członka rodziny naukowca, obowiązana do jednoczesnego zawiadomienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie jednostka naukowa z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo instytucja naukowa z siedzibą na terytorium tego państwa członkowskiego, w którym cudzoziemiec zamierza korzystać z odpowiedniego rodzaju mobilności albo sam naukowiec, do którego dołączył już członek rodziny (są to podmioty, które obejmuje swym zakresem art. 28 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE, regulujący mobilność krótkoterminową naukowca oraz art. 29 ust. 1 lit. a dyrektywy 2016/801/UE, który odsyła do art. 28 – w obu przypadkach do tych rozwiązań odsyła art. 30 ust. 2 i 3 dyrektywy 2016/801/UE

regulujący mobilność członków rodzin naukowców). Zakres obowiązku z art. 161a będą zatem kształtowały przepisy obowiązujące w tym innym państwie członkowskim, a obowiązek ten ma charakter wyłącznie towarzyszący.

W art. 161b proponuje się dodać uregulowania prawne pozwalające cudzoziemcowi na skorzystanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca przewidzianej w art. 30 ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE. Zgodnie z projektowanym art. 3 pkt 7d mobilność długoterminową członka rodziny naukowca należy rozumieć jako mobilność członka rodziny naukowca przez okres przekraczający 180 dni w danym państwie członkowskim. Prawodawca unijny w art. 30 ust. 2 i 3 dyrektywy 2016/801/UE zezwolił państwom członkowskim Unii Europejskiej na dokonanie wyboru zasad przyjmowania członków rodziny naukowców w ramach mobilności długoterminowej, uzależniając jednak ten wybór od rozwiązań właściwych dla regulacji mobilności długoterminowej samych naukowców. Jak już wyjaśniono przy okazji projektowanego art. 151b państwa członkowskie mogą na mocy art. 29 ust. 1 lit. a dyrektywy przyjąć zasady przyjmowania naukowców analogiczne do zasad właściwych mobilności krótkoterminowej (art. 28 dyrektywy 2016/801/UE). Mogą zamiast tego, na mocy art. 29 ust. 1 lit. b dyrektywy, wprowadzić procedurę udzielania zezwolenia pobytowego w celu skorzystania przez naukowca z mobilności długoterminowej. W związku z tym, że dla uregulowania kwestii korzystania przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności długoterminowej naukowca przyjęto w projekcie koncepcję nowego rodzaju zezwolenia na pobyt czasowy również w odniesieniu do korzystania przez cudzoziemców na tym terytorium z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca, konieczne było rozwiązanie tożsame (również w tym sensie, że projektodawca nie przewidział dla członków rodziny naukowców podstawy materialnoprawnej do wydawania wiz krajowych). Projektowany art. 161b ustawy o cudzoziemcach wprowadza zatem następujące kumulatywne przesłanki udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca:

- celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien być pobyt z naukowcem, który na tym terytorium korzysta z mobilności długoterminowej naukowca,
- naukowiec, który korzysta z mobilności długoterminowej posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1030/2002

z adnotacją „naukowiec” lub wizę długoterminową z taką adnotacją, wydane przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej,

- cudzoziemiec, który jest członkiem rodziny naukowca, posiada zezwolenie na pobyt w celu połączenia z rodziną oraz wydany w związku z tym zezwoleniem dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, i to samo państwo wydało to zezwolenie i dokument, co dokument pobytowy lub wizę długoterminową naukowcowi,
- cudzoziemiec posiada ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- cudzoziemiec posiada wystarczające środki finansowe na pokrycie kosztów utrzymania i podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało naukowcowi dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1030/2002, lub wizę długoterminową z adnotacją „naukowiec”.

W ocenie projektodawcy celowe jest, aby wymogi związane z wysokością środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży powrotnej do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które wydało dokument pobytowy z adnotacją „naukowiec” albo wizę długoterminową z taką adnotacją, cudzoziemcowi, jak również związane z dokumentami, które mogą je potwierdzić, w przypadku naukowca korzystającego z mobilności długoterminowej, jak i członka jego rodziny, były tożsame. Stąd też projektowany art. 161b ust. 2 analogicznie do projektowanego art. 151b ust. 2, odsyła do kryteriów dochodowych związanych z uprawnieniami do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zaś projektowany art. 161b ust. 4 odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów rozporządzenia wydanego na podstawie art. 157. W ust. 3, analogicznie jak w art. 151b ust. 3, określono, co jest uważane za koszty zamieszkania, które zgodnie z projektowanym brzmieniem ust. 2 są odliczane od wykazywanych miesięcznych środków finansowych.

W art. 162 dodano ust. 4, który określa okres, na który udzielane jest zezwolenie na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca, zgodnie z art. 30 ust. 3 cytowanej wyżej dyrektywy.

Dodany w art. 165 ust. 5 określa przesłanki odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca i dostosowuje polskie przepisy do art. 30 ust. 3 i 4 dyrektywy 2016/801/UE.

Treść projektowanego art. 166 ust. 2 jest zgodna z art. 30 ust. 3 i 4 dyrektywy 2016/801/UE i określa przesłanki cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca. W projektowanym art. 166a wskazano podstawy odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca, które są zgodne z zakresem dyrektywy 2016/801/UE określonym w art. 2 ust. 2.

Projektodawca proponuje również dodanie do art. 168 nowego ust. 4a oraz zmianę brzmienia ust. 5 celem wdrożenia art. 26 ust. 4 dyrektywy 2016/801/UE, który ustanawia szczególny tryb rozpatrywania wniosku dotyczącego członków rodziny naukowca (w ramach łączenia rodzin), jednocześnie z wnioskiem o przyjęcie lub mobilność długoterminową naukowca. Projektując art. 168 ust. 4a, wzorowano się na obecnie obowiązującym art. 168 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach, który ma na celu wdrożenie przepisu art. 19 ust. 4 dyrektywy 2014/66/UE o analogicznym znaczeniu. Przewiduje zatem właściwość wojewody ustalaną na zasadach ogólnych dla postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa oraz w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej, tj. według siedziby jednostki przyjmującej. Uznano bowiem w tym przypadku, że wymóg jednoczesnego rozpatrywania wniosku wymaga przede wszystkim tożsamość organu. W projektowanym art. 168 ust. 4a również przewiduje się właściwość wojewody ustalaną nie na zasadach ogólnych (według miejsca pobytu członka rodziny, który ma dołączyć do cudzoziemca, jeżeli przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wówczas jest wyłącznie uprawniony do złożenia wniosku), ale jako pochodną właściwości wojewody w postępowaniu w sprawie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ust. 1. Wzorowano się również na tym, że przesłanka złożenia wniosku „w tym samym czasie” będzie spełniona, jeżeli drugi wniosek zostanie złożony nie później niż w terminie 3 dni od dnia złożenia pierwszego wniosku. Natomiast zmiana brzmienia art. 168 ust. 5 ustawy o cudzoziemcach ma zapewnić owo jednoczesne rozpatrywanie obu wniosków przez tego samego wojewodę.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 członkowie rodziny naukowca mogą również towarzyszyć mu w sytuacji korzystania przez niego z mobilności krótkoterminowej naukowca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej niż to, które wydało mu dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, z adnotacją „naukowiec” lub wizę długoterminową z taką adnotacją. W art. 169a ust. 1 przewidziano właśnie, iż warunkiem korzystania przez cudzoziemca z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest otrzymanie przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców zawiadomienia od jednostki naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie przepisów art. 151 ust. 4–5, o zamiarze korzystania przez członków rodziny naukowca z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca oraz nie wydanie przez Szefa Urzędu decyzji o sprzeciwie. Możliwość wprowadzenia wymogu zawiadamiania o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca wynika z art. 30 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE. W art. 169a ust. 2 określono istotne elementy takiego zawiadomienia oraz przewidziano, iż dokonuje się go w języku polskim, zgodnie z art. 30 ust. 2 cytowanej dyrektywy. Projektowany przepis będzie również przesądzał sposób wnoszenia zawiadomienia, tj. pisemnie, w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej wnoszonej na elektroniczną skrzynkę podawczą Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Celem wprowadzenia tego obowiązku będzie gromadzenie danych o cudzoziemcach korzystających z mobilności członka rodziny naukowca. Podstawą legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca korzystającego z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca będzie odpowiednik zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej i posiadany w związku z nim dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002. Uprawnienie to będzie uwzględniane przez przepisy ustawy regulujące wjazd (projektowane art. 25 ust. 1a pkt 4 i art. 28 ust. 7) oraz zobowiązanie cudzoziemców do powrotu (projektowany art. 302 ust. 6 pkt 4).

Przepisy projektowanego art. 169b przewidują możliwość wydania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji o sprzeciwie w terminie 30 dni. Termin ten został

określony zgodnie z art. 30 ust. 2 akapit 3 dyrektywy 2018/801/UE. Na jednostkę naukową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostaną nałożone określone obowiązki informacyjne w zakresie samego zawiadomienia oraz obowiązki związane z dołączeniem określonych dokumentów do zawiadomienia. Łącznie te obowiązki mają odpowiadać możliwym do ustanowienia na mocy art. 30 ust. 2 lit. a wymogom. Jednocześnie projektodawca zdecydował się na to, aby wykorzystać dozwolenie, jakie zostało przewidziane w art. 30 ust. 2 akapit 2 dyrektywy 2016/801/UE, i przewidzieć w projekcie obowiązek nie tylko sporządzenia zawiadomienia w języku polskim, ale również załączenia dokumentów wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polskim. Podstawy materialnoprawne wydania decyzji o sprzeciwie będą określone w art. 169b ust. 6 i odpowiadać będą podstawom sprzeciwu wynikającym z art. 30 ust. 2 akapit 3 i 4 dyrektywy 2016/801/UE. Jednocześnie w projekcie przewiduje się, biorąc pod uwagę dość krótki termin na to, aby Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców mógł wydać decyzję o sprzeciwie (30 dni), aby współpracę z innymi organami, które mogą posiadać informacje niezbędne do oceny, czy względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przemawiają za wydaniem decyzji o sprzeciwie (Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Policji, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w razie potrzeby inny organ) o przekazanie w terminie 20 dni od dnia otrzymania wniosku stosownych informacji. W przypadku braku ich przekazania wymóg zasięgnięcia informacji u tych organów przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie należało uznać za spełniony. Celem usprawnienia wymiany informacji między Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców a tymi organami przewiduje się możliwość, aby wymiana ta mogła następować za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Z racji tego, że instytucja sprzeciwu winna zostać ukształtowana w sposób umożliwiający możliwie szybko ukształtowanie sfery praw i obowiązków cudzoziemca (cudzoziemiec może korzystać z mobilności tylko pod warunkiem wydania decyzji o sprzeciwie w stosownym terminie), w projekcie przewiduje się, że decyzja ta jest ostateczna (nie przysługuje od niej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy). Jednocześnie w projekcie przewiduje się obowiązek niezwłocznego poinformowania organu państwa członkowskiego, które wydało cudzoziemcowi zezwolenie pobytowe w celu połączenia się z rodziną oraz dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002 o wydaniu

decyzji o sprzeciwie, co realizuje obowiązek wynikający z art. 30 ust. 2 akapit 3 dyrektywy 2016/801/UE.

Projektowane przepisy art. 169b oraz art. 169c realizują postanowienia art. 37 dyrektywy 2016/801/UE dotyczące mobilności krótkoterminowej i długoterminowej członka rodziny naukowca. Przewiduje się zatem, że w przypadku uzyskania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców informacji o tym, że inne państwo członkowskie Unii Europejskiej wydało cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną (dołączającemu do naukowca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) zezwolenie pobytowe lub wizę długoterminową odpowiadające zezwoleniu na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca, a zatem, że przyjęło cudzoziemca w ramach tej mobilności długoterminowej, organ ten powinien powiadomić o tym wojewodę, który udzielił tego zezwolenia na pobyt czasowy. W przypadku zaś otrzymania zawiadomienia o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności krótkoterminowej naukowca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (na podstawie art. 161a) lub informacji o sprzeciwie wobec tej mobilności właściwego organu tego państwa członkowskiego (zadanie określone w art. 22 ust. 1 pkt 8a lit. g) Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie przekazywał o tym informacje wojewodzie, który udzielił zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną (art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f). Jednocześnie na wojewodę zostanie nałożony obowiązek przekazania Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców kopii decyzji o cofnięciu tego zezwolenia, jeżeli cudzoziemiec korzysta z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej (art. 169b ust. 2). Wiedza wojewody o tym, że cudzoziemiec korzysta z mobilności krótkoterminowej lub długoterminowej naukowca powinna zatem zasadniczo pochodzić z informacji pierwotnie uzyskanej od Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców na podstawie projektowanego art. 169b ust. 1. Natomiast Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie obowiązany do niezwłocznego przekazania informacji o cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną (art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. f) właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym cudzoziemiec ten korzysta z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca lub mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca (art. 169b ust. 3).

Ponadto proponuje się, aby wojewoda przekazywał kopię decyzji o udzieleniu lub cofnięciu zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca (art. 169c ust. 1), tak, aby było możliwe zrealizowanie obowiązku powiadomienia o tym pierwszego państwa członkowskiego (art. 29 ust. 5 zdanie 2 w zw. z art. 30 ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE).

Proponuje się również wprowadzenie zmian w rozdziale 11 – Zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności. Zaproponowane zmiany uwzględniają uregulowania prawne art. 25 dyrektywy 2016/801/UE, które pozwalają naukowcom po zakończeniu prowadzenia badań naukowych, a studentom po zakończeniu studiów pozostać w państwie przyjmującym przynajmniej 9 miesięcy w celu poszukiwania pracy lub założenia działalności gospodarczej. Dotychczas obowiązujące w Polsce uregulowania prawne przewidywały już tego typu rozwiązanie dla absolwentów polskich uczelni w art. 187 pkt 2. Obecnie proponowana zmiana przewiduje w art. 186 ust. 1 pkt 6 i 7 dwie nowe obligatoryjne przesłanki udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności. Powyższego zezwolenia będzie się udzielać cudzoziemcowi, który jest absolwentem polskiej uczelni oraz poszukuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracy lub planuje rozpocząć wykonywanie działalności gospodarczej na tym terytorium lub cudzoziemcowi, który bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia przebywał w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, zakończył prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych i poszukuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracy lub planuje rozpocząć wykonywanie działalności gospodarczej na tym terytorium. Powyższy przepis stanowi wdrożenie do polskiego porządku prawnego art. 25 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE. Zgodnie z przepisem art. 25 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE postanowiono, aby okres ważności tych zezwoleń wynosił 9 miesięcy.

Wykreślenie pkt 2 art. 187 wynika z wprowadzenia nowych rozwiązań w art. 186 pkt 6, które całkowicie go zastępują.

W art. 188 dodano nowy ust. 1a oraz zmieniono treść ust. 2 przez dodanie odniesienia do art. 186 ust. 1 pkt 6 i 7, które określają wymogi udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 pkt 6 i 7. Powyższy przepis wdraża do polskiego porządku prawnego uregulowania art. 25 ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE.

Podobnie dodane w art. 188 ust. 2a i 2b uwzględniają wymogi udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy określonego w art. 186 pkt 6 i 7, które są zgodne z art. 25 ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE.

Zmiany w art. 188 ust. 3 pkt 1, 4 i 5 mają charakter redakcyjny i wynikają z wykreślenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 187 pkt 2.

Zmiana w art. 188 ust. 6 polega na dodaniu odniesienia do nowego ust. 1a pkt 2.

Powyższa zmiana wynika z konieczności dostosowania polskiego porządku prawnego do art. 25 ust. 3 w związku z art. 7 ust. 1 lit. e dyrektywy 2016/801/UE.

Zaproponowana w art. 190 ust. 1 pkt 3 zmiana wynika z wprowadzenia dwóch nowych zezwoleń na pobyt czasowy, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 i 7. Powyższe zezwolenia będą udzielane jednorazowo oraz bezpośrednio po zakończeniu studiów lub prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych na okres 9 miesięcy, zgodnie z minimalnym okresem przewidzianym w art. 25 ust. 1 wyżej wymienionej dyrektywy. Uznano bowiem, że jest to wystarczający okres, aby przeciwdziałać możliwym nadużyciom a jednocześnie umożliwić realizację celu pobytu jakim jest poszukiwanie pracy lub planowanie rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej na terytorium przez Polski przez absolwenta polskiej uczelni lub naukowca, który zakończył prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych w naszym kraju. Dotychczas zezwolenie na pobyt czasowy dla absolwenta polskiej uczelni poszukującego w Polsce pracy było udzielane, zgodnie z krajowymi rozwiązaniami, na okres 1 roku (art. 190 pkt 3 w zw. z art. 187 pkt 2).

Nowy art. 190a określa przesłanki odmowy wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 i 7 i odpowiada zakresowi dyrektywy 2016/801/UE określonemu w art. 2 ust. 2.

Zmiana w art. 191 ust. 1 pkt 3 polega na uzupełnieniu go o odniesienie do zezwoleń na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 i 7. Powyższe rozwiązanie wdraża do polskiego porządku prawnego uregulowania art. 25 ust. 4 dyrektywy.

Dodany w art. 192 ust. 3 określa przypadki, w których cofa się zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 i 7. Niniejszy przepis dostosowuje polskie prawo do art. 25 ust. 8 dyrektywy 2016/801/UE.

W art. 194, który stanowi delegację dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wydania rozporządzenia wprowadzono dodatkowo odniesienie do zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 6 i 7. Powyższe rozwiązanie odpowiada uregulowaniom prawnym określonym w art. 25 ust. 3 w związku z art. 7 ust. 1 lit. e dyrektywy 2016/801/UE.

Zmiany w art. 244 ust. 1 pkt 9 (nowe brzmienie) oraz art. 9a–9d (dodawane) dostosowują przepisy ustawy o cudzoziemcach do art. 17 ust. 1 cytowanej wyżej dyrektywy, które wymagają, aby w dokumencie pobytowym, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, zamieszczać informacje, iż jest on wydany studentowi, stażystce, wolontariuszowi lub naukowcowi korzystającemu z mobilności długoterminowej. Dodatkowo art. 17 ust. 3 przewiduje, iż w dokumencie pobytowym naukowca lub studenta, który przybył do Unii Europejskiej w ramach unijnego programu lub programu wielostronnego obejmującego środki w zakresie mobilności, lub w ramach porozumienia między co najmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego zamieszcza się wzmiankę o tym fakcie. Powyższy przepis będzie wdrożony do polskiego porządku prawnego w art. 244 ust. 1 pkt 9 (w nowym brzmieniu) oraz pkt 9b (dodawany), które będzie przewidywały, iż oprócz obok adnotacji odpowiednio „naukowiec” i „student” będą umieszczane w kartach pobytu dodatkowe adnotacje o tym programie lub porozumieniu;

W art. 302 proponuje się zmianę brzmienia ust. 6, w których przewidziano wyłączenie przepisu ust. 1 pkt 2, stanowiącego podstawę wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w związku z nieopuszczeniem przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wykorzystaniu dopuszczalnego okresu pobytu na terytorium wszystkich lub niektórych państw obszaru Schengen. Chodzi tu o pobyt cudzoziemca korzystającego z mobilności krótkoterminowej naukowca, mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca oraz mobilności studenta. W wyżej wymienionej sytuacji cudzoziemiec będzie bowiem mógł przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dłużej niż jest to przewidziane zgodnie z ogólnymi zasadami pobytu w strefie Schengen, według których cudzoziemiec może przebywać w strefie Schengen przez okres wynoszący do 90 dni w dowolnym okresie liczącym 180 dni. Przepisy art. 28 ust. 1 oraz art. 30 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE pozwalają naukowcom oraz członkom ich rodziny na pobyt przez okres 180 dni na każde państwo członkowskie Unii Europejskiej w każdym 360 dniowym okresie. Ponadto art. 31 ust. 1

wyżej wymienionej dyrektywy przewiduje, iż studenci objęci programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem między przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego, mają prawo przebywać przez okres 360 dni na każde państwo członkowskie Unii Europejskiej.

W art. 337 po pierwsze proponuje się, aby zmienić brzmienie ust. 5, który reguluje ponoszenie przez jednostkę badawczą kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ze środków publicznych przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy o przyjęciu go w celu realizacji celu badawczego, a podstawą wydania tej decyzji był pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy, jeżeli była wymagana, lub innego ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu i pobytu na to terytorium i pobytu na nim. Zmiany w tym ustępie powinny mieć po pierwsze charakter redakcyjny, albowiem z przyczyn wskazanych powyżej cel przyjęcia cudzoziemca przez jednostkę naukową należy określić jako „prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych” (zamiast „w celu realizacji projektu badawczego”). Nie ma tu zaś konieczności dokonania zmian o charakterze merytorycznym, albowiem art. 8 ust. 2 zdanie 2 dyrektywy 2016/801/UE wyłącza odpowiedzialność finansową instytucji badawczej za zwrot kosztów związanych z pobytem i powrotem naukowca, pokrytych ze środków publicznych, po upływie 6 miesięcy po wygaśnięciu umowy o przyjęcie. Projektodawca uznał jednak, że właściwe będzie, aby nie odwoływać się już do uprzedniego poniesienia kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu ze środków publicznych, albowiem pierwotne poniesienie tych kosztów zawsze następuje na podstawie środków budżetowych, jakimi dysponują właściwe organy administracji publicznej. Zgodnie z art. 347 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach ostateczne pokrycie kosztów, o których mowa w art. 336 ust. 1, z budżetu państwa z części, w której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej następuje dopiero w przypadkach, gdy podmioty właściwe do ich poniesienia na podstawie art. 337 ustawy o cudzoziemcach nie będą mogły tego uczynić. Natomiast przesłanką ustalenia tych kosztów jest to, że decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlega przymusowemu wykonaniu (art. 336 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach). W konsekwencji podstawa odpowiedzialności finansowej jednostki naukowej musi być

skonstruowana w sposób uwzględniający ten fakt, tj. musi zachodzić wtedy, gdy przed upływem 6 miesięcy od wygaśnięcia umowy o przyjęcie naukowca została wydana i wykonana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Skoro zaś koszty ustala się tylko w przypadku przymusowego wykonania decyzji, odpowiedzialność jednostki naukowej zachodzić będzie tylko w takim przypadku, tj. gdy doszło do przymusowego wykonania decyzji przed upływem tego terminu (a pierwotne pokrycie kosztów z tym związanych i tak musiało nastąpić ze środków budżetowych). Aby zatem nie wywoływać wątpliwości w relacji tego przepisu do art. 347 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, projektodawca proponuje rezygnację ze zwrotu „z budżetu państwa”.

Po drugie jednak proponuje się, aby do art. 337 dodać nowy ust. 6 regulujący podstawę ponoszenia kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu przez organizatora stażu, ograniczoną w czasie do 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy dotyczącej odbywania stażu, gdy podstawą tej decyzji był pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnej wizy, jeżeli była wymagana, lub innego ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim. W sposób tożsamy z art. 8 ust. 2 zdanie 2 dyrektywy 2016/801/UE art. 13 ust. 4 dyrektywy ogranicza w czasie odpowiedzialność finansową tego rodzaju jednostki przyjmującej (w rozumieniu dyrektywy). Stąd też projektodawca proponuje, aby nowy ust. 6 w art. 337 wzorowany był na jego ust. 5. Aktualne pozostają również wyjaśnienia do zmiany brzmienia art. 337 ust. 5 ustawy o cudzoziemcach względem obecnego stanu prawnego.

Z uwagi na wprowadzenie instytucji sprzeciwu wobec mobilności krótkoterminowej pracownika przenoszonego wewnątrz przedsiębiorstwa, studenta, naukowca oraz członka rodziny naukowca konieczna jest zmiana art. 428 ust. 1 pkt 2 i stworzenie nowego rejestru sprzeciwów i zawiadomień dotyczących mobilności cudzoziemców. Rejestr będzie prowadzony przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, jako właściwego do przyjmowania zawiadomień o zamierza korzystania z mobilności oraz decyzji o sprzeciwie – zmiana w art. 429 ust. 1 pkt 14. Natomiast nowy pkt 6b w ust. 2 art. 430 określa co w tych w rejestrach będzie przechowywane.

Rejestr sprzeciwów i zawiadomień dotyczących mobilności cudzoziemców będzie stanowił część krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców.

Zmiany w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci mają na celu uwzględnienie możliwości nabycia prawa do świadczeń rodzinnych oraz do świadczeń wychowawczych przez cudzoziemców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy udzielonych w celu prowadzenia badań naukowych oraz w celu mobilności długoterminowej naukowca, na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, jak również w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca lub z mobilności studenta, co wynika z art. 22 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE. Zgodnie z możliwością przewidzianą w art. 22 ust. 2 lit. b tej dyrektywy, uprawnienia te zostały ograniczone w stosunku do cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Zmiany przepisów tych ustaw, dotyczących pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa (w przypadku obu ustaw art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. e), mają charakter redakcyjny.

Zmiany w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy uwzględniają konieczność zapewnienia możliwości wykonywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracy przez naukowców oraz studentów lub doktorantów korzystających z mobilności wewnątrzunijnej do czego zobowiązuje art. 27 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE oraz art. 29 ust. 2 lit. d, jak również posiadających wizę krajową w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student” lub posiadających wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, gdyż pojęcie „zezwolenia”, zdefiniowane w dyrektywie 2016/801/UE obejmuje także wizę długoterminową wydaną do celów dyrektywy. Dodatkowo przewidziano zwolnienie z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę cudzoziemca, który uzyskał zezwolenie na pobyt czasowy po zakończeniu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w celu poszukiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracy lub założenia działalności gospodarczej na tym terytorium. Rozwiązanie to wzorowano na uregulowaniu prawnym dotyczącym absolwentów polskich uczelni, przewidzianym w § 1 pkt 15 rozporządzeniu Ministra

Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (Dz. U. z 2015r. poz. 588, z późn. zm.). Ponadto, uwzględniając art. 26 ust. 6 dyrektywy 2016/801/UE, z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę zwolniono członków rodziny naukowca posiadających zezwolenie na pobyt czasowy w celu z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca. Zmiana przepisu dotyczącego pracowników przenoszonych wewnątrz przedsiębiorstwa ma charakter redakcyjny.

Projektodawca proponuje również dodanie do art. 324 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668) nowego pkt 8, który będzie ustanawiał podstawę do podejmowania i odbywania kształcenia na studiach stacjonarnych w języku polskim bez opłat cudzoziemcom, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych lub w celu mobilności długoterminowej naukowca lub przebywającym na tym terytorium w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ustawy o cudzoziemcach lub posiadającym wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych. W odniesieniu do naukowców art. 22 ust. 1 dyrektywy 2016/801/UE przyjmuje bowiem zasadę równego traktowania z obywatelami polskimi w zakresie edukacji, z zastrzeżeniem ust. 2 lit. a tego artykułu, tj. art. 22 dyrektywy 2016/801/UE. W art. 324 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce przewidziano także możliwość ubiegania się ww. cudzoziemców o stypendium socjalne, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1, oraz o kredyt studencki, o którym mowa w art. 98 ust. 1 tej ustawy.

W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce przewidziano również zmiany mające na celu zapewnienie dostępu dla wojewody i Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do systemu teleinformatycznego Pol-ON, który prowadzony jest przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki na podstawie przepisów tej ustawy. Ponadto, celem uzupełnienia zmiany i uspołnienia dostępu do tego systemu organów migracyjnych, wprowadza się zmianę, polegającą na zapewnieniu dostępu do tego systemu Komendantowi Głównemu Straży Granicznej, komendantom oddziałów i placówek Straży Granicznej. Dostęp będzie

dotyczył dwóch wykazów składających na system Pol-ON, tj. wykaz studentów oraz wykaz osób ubiegających się o stopień doktora. Cele dostępu tych organów do danych zgromadzonych w tych wykazach wynika bezpośrednio z realizacji zadań ustawowych tych organów. W przypadku wojewodów jest to prowadzenie postępowań w sprawie udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy. W przypadku Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, który w stosunku do wojewodów w powyższych sprawach jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, cel zakreślono szerzej, albowiem odnosi się go również do prowadzenia postępowań w sprawie sprzeciwu od mobilności studenta oraz prowadzenia konsultacji wizowych. Natomiast w przypadku organów Straży Granicznej cel zapewnienia dostępu do określonych danych wynika z realizacji ustawowych zadań Straży Granicznej. W projekcie przewidziano dostęp ww. organów do wszystkich kategorii danych zgromadzonych w wykazie studentów oraz niektórych kategorii danych zgromadzonych w wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, kierując się adekwatnością związku między istotą i znaczeniem tych kategorii danych a ich przydatnością w realizacji zadań ustawowych ww. organów.

Zmiany w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 65 oraz z 2018 r. poz. 650) mają na celu objęcie stosowaniem przepisów tej ustawy cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w celu prowadzenia badań naukowych oraz w celu mobilności długoterminowej naukowca, zezwolenie na pobyt czasowy dla stażysty lub dla wolontariusza, lub posiadających wizę krajową w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, wizę krajową w celu odbycia stażu lub wizę krajową w celu udziału w programie wolontariatu europejskiego, jak również cudzoziemców przebywających na terytorium Polski w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca lub z mobilności studenta, co wynika z art. 22 ust. 1, 3 i 4 dyrektywy 2016/801/UE.

Projektodawca proponuje tożsame zmiany w:

- art. 1a ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1479, z późn. zm.) –

- zmiana brzmienia pkt 7 i dodanie pkt 8–10,
- art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1496, z późn. zm.) – zmiana brzmienia litery d i dodanie lit. da–dc,
- art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2018 r. poz. 617, z późn. zm.) – zmiana brzmienia pkt 7 i dodanie pkt 8–10,
- art. 4a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1725, z późn. zm.) – zmiana brzmienia pkt 7 i dodanie pkt 8–10,
- art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 123, z późn. zm.) – zmiana brzmienia lit. g i dodanie lit. h–j.

Wszystkie zmiany w ww. ustawach mają ścisły związek ze zmianą brzmienia art. 2 ust. 1 ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Dotychczasowe brzmienie przepisów tych ustaw zostało określone właśnie tą ustawą. W ocenie projektodawcy zmiana jej brzmienia powinna pociągać za sobą konieczność zmiany brzmienia również tych przepisów.

Zgodnie z art. 12 projektu do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy będzie się stosowało przepisy dotychczasowe. W ocenie projektodawcy przyjęcie prymatu ustawy dotychczasowej wobec zmian w przepisach prawa materialnego, polegających na dodaniu nowych warunków materialnoprawnych w przypadku zezwoleń na pobyt czasowy wydawanych naukowcom oraz w celu kształcenia się na studiach, powinno pozwolić na lepsze rozwiązanie sytuacji, jakie zaistnieją w odniesieniu do postępowań będących w toku w dniu wejścia w życie ustawy. Dzięki tej regule w sposób czytelny będzie można zidentyfikować postępowania, do których będą miały zastosowanie wyłącznie przepisy dodane lub w brzmieniu zmienionym. Pozwoli to również na uniknięcie trudności, jakie zmiana stanu prawnego wywołuje w odniesieniu do postępowań, które znajdują się w fazie odwoławczej.

Przepis art. 13 wskazujący na datę realizacji po raz pierwszy obowiązku przekazania informacji Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców, o którym mowa w projektowanym art. 60 ust. 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, ma na celu realizację art. 38 ust. 2 dyrektywy 2016/801/UE, który wskazuje na to, że

pierwszym rokiem odniesienia (rok kalendarzowy), za który należy przekazać dane statystyczne Komisji Europejskiej jest 2019 r.

W art. 14 proponuje się regulację, zgodnie z którą ilekroć w ustawach zmienianych w art. 1–5 oraz art. 7–9 jest mowa o szkole doktorskiej, należy przez to rozumieć, do dnia 31 grudnia 2023 r., również studia doktoranckie, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.). Przepis ten wynika z art. 279 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którym studia doktoranckie rozpoczęte przed rokiem akademickim 2019/2020 prowadzi się na zasadach dotychczasowych, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2023 r.

W art. 15 przewidziano normę przejściową utrzymującą ważność zatwierdzeń jednostek naukowych dokonanych dotąd, przed wejściem w życie projektowanej ustawy, przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. W oparciu o te dotychczasowe zatwierdzenia cudzoziemcy będący naukowcami będą mogli wciąż uzyskiwać zezwolenia na pobyt czasowy w celu badań naukowych. Natomiast przewiduje się jednocześnie, że nie będzie już możliwe uzyskanie przedłużenia takiego zatwierdzenia. Jednostka naukowa w sytuacji kończącej się ważności zatwierdzenia będzie musiała wystąpić na podstawie nowych przepisów o jej zatwierdzenie.

W projekcie przewidziano również przepis przejściowy związany z koniecznością uregulowania skutków zawiadomień jednostek przyjmujących mających siedziby w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej o zamiarze korzystania z mobilności krótkoterminowej przez cudzoziemca przenoszonego wewnątrz przedsiębiorstwa, które do dnia wejścia w życie nie zostały wniesione do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Projektowany art. 16 jako moment decydujący o tym, czy dane zawiadomienie powinno podlegać dotychczasowym czy nowym przepisom, wskazuje moment wpływu zawiadomienia jednostki przyjmującej do tego organu. Jeżeli takie zdarzenie nastąpi przed dniem wejścia w życie ustawy, wówczas Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców nie będzie jeszcze mógł wydać decyzji o sprzeciwie, natomiast cudzoziemiec będzie mógł korzystać z mobilności krótkoterminowej. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie jedynie obowiązany niezwłocznie przekazać zawiadomienie zgodnie z art. 139n ust. 3 ustawy o cudzoziemcach w dotychczasowym brzmieniu Komendantowi Głównemu Straży Granicznej. Natomiast, jeżeli

zawiadomienie takie miałyby wpłynąć już w pierwszym dniu obowiązywania ustawy, to podlegać ono będzie rozpatrzeniu na podstawie przepisów ustawy o cudzoziemcach i uzyskanie przez cudzoziemca uprawnienia w postaci mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, zależne będzie od braku sprzeciwu Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w określonym w art. 139n ust. 1 pkt 3 ustawy o cudzoziemcach terminie.

Oprócz tego w projekcie przewidziano w art. 17 przepisy przejściowe związane z zagadnieniem wprowadzenia powszechnego wymogu zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów. Po pierwsze, mając na uwadze to, że zajdzie konieczność przeprowadzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych dużej ilości postępowań, które zawierają m.in. zwracanie się do innych organów o opinię w sprawie lub o stosowne informacje, i wymagające zatem przeprowadzenia stosownego postępowania wyjaśniającego, przewiduje się po pierwsze opóźnienie stosowania wymogu związanego z uprzednim zatwierdzeniem jednostek prowadzących studia, do dnia 1 października 2019 r., tak aby ta znacząca zmiana stanu prawnego nie przyczyniła się negatywnie do przyjmowania studentów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Okres między datą wejścia w życie ustawy nowelizującej a dniem 1 października 2019 r. ma być okresem, w którym jednostki prowadzące studia wystąpią z wnioskami o zatwierdzenie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych i stosowne postępowania będą mogły być zakończone.

To opóźnienie ma mieć skutek dla postępowań w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach oraz w postępowaniach w sprawie wydania wizy w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach z adnotacją „student”, które zostaną wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, albowiem powinno się w nich stosować przepisy dotychczasowe na mocy art. 19, ale również do postępowań wszczętych pod tej dacie. W obu przypadkach pominięcie wymogu zatwierdzenia zależne będzie od tego, czy postępowanie zostanie zakończone przed dniem 1 października 2019 r. Jeżeli bowiem postępowania te nie zostaną zakończone przed tą datą, będzie należało przy rozstrzygnięciu sprawy cudzoziemca uwzględnić to, czy jednostka prowadząca studia została już zatwierdzona

przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Brak zatwierdzenia będzie pociągał za sobą konieczność odmowy udzielenia zezwolenia lub wydania wizy z uwagi na brak spełnienia wymogów ich udzielenia lub wydania.

Jednocześnie przewiduje się pominięcie wymogu uprzedniego zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia w przypadku mobilności krótkoterminowej w okresie od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej do dnia 1 października 2019 r. Jeżeli zostaną spełnione wszystkie pozostałe wymogi określone w art. 149b ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, cudzoziemiec będzie mógł w okresie bezpośrednio następującym po wejściu w życie ustawy nowelizującej, skorzystać z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie w projekcie przewidziano opóźnienie wejścia w życie części przepisów, ustanawiających kompetencję Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do wydawania decyzji o sprzeciwie w przypadkach zawiadomień o zamiarze korzystania przez cudzoziemców z odpowiednich rodzajów mobilności. Jest to spowodowane koniecznością przygotowania się przez organy administracji publicznej do realizacji tego całkowicie nowego zadania. Do tej pory bowiem polskie przepisy w zakresie wjazdu i pobytu cudzoziemców nie przewidywały podobnej instytucji. Późniejsze wejście w życie tych przepisów ma zatem na celu możliwie najlepsze ich stosowanie w przyszłości. Jednocześnie w projekcie (art. 18) przewiduje się, że zawiadomienia złożone do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w okresie między datą wejścia w życie ustawy nowelizującej (zasadniczego korpusu) a datą wejścia w życie przepisów dotyczących sprzeciwów, organ ten będzie niezwłocznie przekazywał do Komendanta Głównego Straży Granicznej oraz do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

W art. 19 przewidziano utrzymanie w mocy dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie określonych przepisów ustawy zmienianej w art. 1 projektowanej ustawy do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Regulacja ta uwzględnia w ust. 2 zmiany pośrednie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 80 ust. 1 i art. 148a ust. 2 ustawy o cudzoziemcach. Zmiana pośrednia przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 80 ust. 1 wynika z projektowanych zmian art. 60 określającego cele wydania wizy, do którego to przepisu odsyłają wytyczne do rozporządzenia wydawanego na podstawie

art. 80 ust. 1. Z kolei art. 148a ust. 2 stanowi upoważnienie ustawowe do określenia w drodze rozporządzenia wzoru zaświadczenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. a. Samo upoważnienie nie ulega zmianom, ale zmianie ulega art. 148a ust. 1, który określa zawartość tego zaświadczenia.

W art. 20–21 przewidziane zostały regulacje dotycząca wydatków wynikających z ustawy w zakresie zwiększenia zatrudnienia w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz Urzędzie do Spraw Cudzoziemców.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia go właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt może mieć wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Jak wynika preambuły do dyrektywy 2016/801/UE, powinna ona przyczyniać się z napływu do Unii Europejskiej wysoko wykwalifikowanych obywateli państw trzecich, a w szczególności naukowców oraz studentów. Napływ kapitału ludzkiego odgrywa ważną rolę w zapewnianiu trwałego wzrostu gospodarczego Unii Europejskiej. Dodatkowo atrakcyjne mechanizmy przyjmowania naukowców oraz studentów do Unii Europejskiej mają sprawić, iż stanie się ona atrakcyjnym miejscem do badań i innowacji oraz zwiększać jej szanse w globalnej rywalizacji o talenty i w ten sposób prowadzić do poprawy ogólnej unijnej konkurencyjności i unijnych wskaźników wzrostu, a jednocześnie do tworzenia miejsc pracy w większej mierze przyczyniających się do wzrostu PKB. Projekt wpisuje się w powyższy cel przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa migracyjnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Dodatkowo mechanizmy pozwalające studentom oraz naukowcom na pozostanie w Unii Europejskiej po zakończeniu studiów lub badań naukowych pozwolą na pozyskanie przez unijny rynek pracy potencjalnych pracowników o wysokich kwalifikacjach.

Należy wskazać, że termin wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 132 z 21.05.2016, str. 21) został określony na dzień 23 maja 2018 r.

Na opóźnienie transpozycji dyrektywy 2016/801/UE do prawa krajowego wpływ miał przede wszystkim stopień skomplikowania zagadnień uregulowanych w tej dyrektywie. Dyrektywa ta zastępuje dwie obowiązujące dotychczas dyrektywy, tj. dyrektywę Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie (Dz. Urz. UE L 375 z 23.12.2004, str. 12, z późn. zm.) oraz dyrektywę Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz. Urz. UE L 289 z 03.11.2005, str. 15, z późn. zm.) i wprowadza nowe rozwiązania w zakresie przyjmowania określonych grup cudzoziemców, w szczególności w zakresie mobilności wewnątrzunijnej, trudne do implementowania. W konsekwencji istniała konieczność prowadzenia czasochłonnych analiz mających na celu wypracowanie właściwego modelu przepisów wdrażających. Dyrektywa 2016/801/UE przewiduje szereg nowych rozwiązań w obszarze przyjmowania cudzoziemców na terytoria państw członkowskich Unii Europejskiej, kładąc duży nacisk na nowe formy mobilności, będące pochodną uzyskania zezwolenia (w formie dokumentu pobytowego lub również – jeżeli przewidziane to zostanie w prawie państwa członkowskiego UE – w formie wizy długoterminowej). Stworzenie właściwych przepisów, tj. takich, które z jednej strony pozwalają na to, aby wdrożenie dyrektywy odpowiadało założonemu przez prawodawcę unijnego rezultatowi, a które jednocześnie będą gwarantować właściwy poziom kontroli nad procesami migracyjnymi i będą mogły wpisać się w ogólny kształt już przyjętych rozwiązań ustawowych, wymagało obszernej i długotrwałej analizy możliwości wdrożenia dyrektywy 2016/801/UE. Nie było jednocześnie możliwe oparcie się tylko na rozwiązaniach już wypracowanych przy dotychczasowym wdrażaniu prawa Unii Europejskiej, albowiem dyrektywa 2016/801/UE pod kilkoma względami ma charakter nowatorski, nieprzystający do rozwiązań dotychczasowych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw nie zawiera przepisów określających warunki wykonywania działalności gospodarczej, o których mowa w uchwale Nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205).

W art. 22 projektu przewidziano, że ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. W ocenie projektodawcy jest to czas odpowiedni do przygotowania się przez organy władzy publicznej do stosowania nowych, czasami bardzo odległych od obecnie obowiązujących przepisów, rozwiązań prawnych. Jednakże z uwagi na potrzebę przygotowania się jednostek prowadzących studia, które podlegać będą obowiązkowi zatwierdzenia, do przeprowadzenia rekrutacji na studia na rok akademicki 2019/2020, konieczne jest, aby przepisy dotyczące procedury zatwierdzenia tych jednostek weszły w życie jak najwcześniej. Pozwoli to zapobiec możliwym problemom, które wynikłyby w nowej sytuacji prawnej jednostek. Jednocześnie uznano, że zasadne jest zastosowanie tej zasady tj. wcześniejszego wejścia w życie przepisów w odniesieniu do procedury zatwierdzania także jednostek naukowych, organizatorów stażu i jednostek organizacyjnych na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusze. Przepisy te wejdą w życie po 3 dniach od dnia ogłoszenia. W terminie późniejszym niż 30 dni, tj. po 90 dniach od dnia ogłoszenia, wejdą w życie wszystkie przepisy, które dotyczą instytucji sprzeciwu wobec mobilności studenta i naukowca, z uwagi na konieczność przygotowania się organów administracji publicznej do nowych zadań.

Nazwa projektu

Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw

Data sporządzenia 5 listopada 2018 r.**Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące**
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**Źródło:**
konieczność dostosowania prawa polskiego do prawa UE**Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu**
Renata Szczęch**Nr w Wykazie prac**

UC131

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektuPan Eugeniusz Ścibek
Zastępca Dyrektora Departament Analiz i Polityki Migracyjnej
ul. Syreny 23, 01-150 Warszawa
tel. +48 22 515 22 00 | fax +48 22 515 22 02
eugeniusz.scibek@mswia.gov.pl**OCENA SKUTKÓW REGULACJI****1. Jaki problem jest rozwiązywany?**

Projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw ma na celu wdrożenie do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze *au pair* (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 132 z 21.05.2016, str. 21), zwanej dalej „dyrektywą 2016/801”. Dyrektywa ta zastępuje dwie obowiązujące dotychczas dyrektywy: dyrektywę Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie (Dz. Urz. UE L 375 z 23.12.2004, str. 12, z późn. zm.), oraz dyrektywę Rady 2005/71/WE z dnia 12 października 2005 r. w sprawie szczególnej procedury przyjmowania obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych (Dz. Urz. UE L 289 z 03.11.2005, str. 15, z późn. zm.).

Projekt ustawy przewiduje również rozwiązania mające na celu wyeliminowanie tzw. „turystyki pobytowej”.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw ma przede wszystkim na celu wdrożenie dyrektywy 2016/801 do polskiego porządku prawnego.

Przepisy dyrektywy 2016/801/UE obligują państwa członkowskie Unii Europejskiej do przyjęcia rozwiązań prawnych dotyczących wjazdu i pobytu cudzoziemców w celu prowadzenia badań naukowych, odbywania studiów, szkoleń oraz udziału w wolontariacie w ramach programu wolontariatu europejskiego. W zakresie regulacji dotyczących przyjmowania młodzieży szkolnej uczestniczącej w wymianie szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia pracy w charakterze *au pair*, jak również w celu udziału w wolontariacie innym niż wolontariat europejski, państwom członkowskim pozostawiono wybór, czy chcą stosować dyrektywę. Projektodawca zdecydował się na wdrożenie przepisów dyrektywy wyłącznie w zakresie obligatoryjnego katalogu cudzoziemców objętych dyrektywą, tj. w odniesieniu do studentów, naukowców, stażystów oraz wolontariuszy uczestniczących w wolontariacie w ramach programu wolontariatu europejskiego.

Wdrożenie do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy 2016/801/UE wymaga następujących zmian w ustawie o cudzoziemcach:

- w dziale I – Przepisy ogólne – konieczne jest wprowadzenie nowych definicji pozwalających na realizację przepisów dyrektywy, jak również zmiana niektórych definicji ustawy o cudzoziemcach, które pozostają w bezpośrednim związku; w szczególności definicji „mobilności”, w celu objęcia nią rodzajów mobilności cudzoziemców uregulowanych w dyrektywie 2016/801/UE;
- w dziale II – Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców – konieczne jest dodanie nowego zadania dla Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, jakim będzie pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności przewidzianej w niniejszej dyrektywie;
- w dziale III – Przekraczanie granicy w Rozdziale 1 – Zasady przekraczania granicy wprowadzono rozwiązania pozwalające studentom oraz naukowcom i członkom rodzin naukowców na skorzystanie z mobilności przewidzianej przepisami dyrektywy 2016/801/UE;
- w dziale IV – Wizy, w rozdziale 1 – Wydawanie wiz – wprowadzone zostaną nowe cele, dla których wydawane są wizy – odbycie stażu oraz udział w programie wolontariatu europejskiego, jak również szczególne uregulowania w zakresie wymogów wydania wiz dla potrzeb wdrożenia dyrektywy 2016/801/UE, przesłanek odmowy wydania tych wiz oraz adnotacji w nich zamieszczanych. Przewidziano także, że wizy wydawane w celu przyjęcia cudzoziemca mieszczącego się w zakresie tej dyrektywy powinny być wydawane jako wizy krajowe. W rozdziale 3 – Cofanie i unieważnianie wiz – wprowadzone zostaną szczególne przepisy regulujące nowe podstawy cofania wiz krajowych wydawanych w celach

- objętych zakresem dyrektywy, jak również przepisy ustanawiające podstawę przekazywania przez organ właściwy do cofnięcia wizy Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców jako organowi pełniącemu funkcję krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności informacji o cofnięciu określonych wiz;
 - w dziale V – Zezwolenia na pobyt czasowy – zmian wymagają: tytułu tego działu, poprzez wskazanie, że obejmuje on również rozwiązania dotyczące mobilności cudzoziemców, przepisy rozdziału 1 – Część ogólna, w zakresie załączników do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy (art. 106 ust. 1d i ust. 1e), jak również przepisy rozdziału 3 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, 3a – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa oraz 3b – Pobyt cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu korzystania z mobilności. Konieczna jest zmiana rozdziałów 6 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach oraz rozdziału 7 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, tak aby uwzględniały nowe rozwiązania przewidziane w dyrektywie 2016/801/UE. W tych dwóch rozdziałach przewidziano m.in. warunki korzystania przez cudzoziemców z mobilności studenta oraz z mobilności krótkoterminowej i długoterminowej naukowca na terytorium Polski, z uwzględnieniem instytucji sprzeciwu od tych form mobilności. Dodano także dwa nowe rozdziały 7a i 7b, które będą regulowały udzielanie zezwoleń na pobyt czasowy dla stażystów oraz zezwoleń na pobyt czasowy dla wolontariuszy. Niezbędna jest również nowelizacja rozdziału 8 – Zezwolenie na pobyt czasowy dla członków rodziny obywateli Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków rodzin cudzoziemców, gdyż art. 26 dyrektywy 2016/801/UE przewiduje specjalne zasady łączenia rodzin naukowców oraz możliwość skorzystania przez członków rodziny naukowca z mobilności wewnątrz Unii Europejskiej, w celu towarzyszenia naukowcowi. Ponadto zmianie ulegnie także rozdział 11 – Zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności, ponieważ art. 25 dyrektywy umożliwi studentom oraz naukowcom pozostanie na terytorium państwa członkowskiego w celu poszukiwania zatrudnienia lub prowadzenia działań mających na celu doprowadzenie do założenia działalności gospodarczej po zakończeniu studiów lub badań naukowych. Z uwagi na powyższe konieczne było wprowadzenie w art. 186 dwóch nowych podstaw udzielania zezwolenia na pobyt czasowy;
 - w dziale VII – Dokumenty wydawane cudzoziemcom – konieczne jest wprowadzenie regulacji pozwalających na zamieszczania na karcie pobytu nowych adnotacji „nauowiec mobilność”, „student”, „stażysta”, „wolontariusz” – w przypadku udzielenia poszczególnych rodzajów zezwoleń na pobyt czasowy w celu wdrożenia dyrektywy 2016/801/UE. W przypadku cudzoziemców biorących udział w unijnym programie lub programie wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności, lub przybyłych do Unii Europejskiej w ramach porozumienia między co najmniej dwiema uznanymi instytucjami szkolnictwa wyższego będzie się przewidywało obok adnotacji odpowiednio „nauowiec” i „student” podstawę prawną do umieszczania w karcie pobytu dodatkowej adnotacji o tym programie lub porozumieniu.
 - w dziale VIII – Kontrola legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zobowiązanie cudzoziemca do powrotu – konieczne są zmiany w rozdziale 2 – Zobowiązanie cudzoziemca do powrotu, które pozwolą na korzystanie przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z poszczególnych rodzajów mobilności objętych zakresem dyrektywy 2016/801/UE, z którymi nie wiąże się udzielanie zezwoleń na pobyt czasowy, co dotyczy mobilności studenta oraz mobilności krótkoterminowej naukowca oraz członka rodziny naukowca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto, konieczna jest zmiana pozwalająca obciążyć w określonych sytuacjach organizatora stażu kosztami wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.
 - w dziale X – Rejestry, ewidencja i wykaz cudzoziemców – konieczne są zmiany w rozdziale 1 – Rejestry w sprawach cudzoziemców i ewidencja i wykaz cudzoziemców – konieczne są zmiany w rozdziale 1 – Rejestry w sprawach dotyczących mobilności cudzoziemców. W rejestrze tym gromadzone byłyby dane dotyczące zawiadomień o zamiarze korzystania przez cudzoziemców z różnych form mobilności od poszczególnych podmiotów zobowiązanych na mocy poszczególnych przepisów ustawowych do ich skierowania do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, jak również dane o dokumentach, jakie do poszczególnych zawiadomień zostały załączone i decyzjach w/w organu o sprzeciwie. Z racji tego, że tylko Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie organem właściwym do przyjmowania zawiadomień i wydawania decyzji o sprzeciwie, tylko ten organ zostanie wskazany w projektowanych przepisach jako organ prowadzący nowy rejestr. Rejestr ten będzie stanowił część krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, prowadzonego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w systemie teleinformatycznym.
- Celem dyrektywy 2016/801/UE, wdrażanej przez projekt, jest przyciągnięcie do Unii Europejskiej wysoko wykwalifikowanych obywateli państw trzecich, a w szczególności naukowców oraz studentów, a także promowanie Unii jako atrakcyjnego miejsca do badań i innowacji oraz zwiększanie jej szans w globalnej rywalizacji o talenty, poprawa unijnej konkurencyjności i unijnych wskaźników wzrostu, co będzie realizowane przez szereg przewidzianych projektem rozwiązań prawnych, takich jak możliwość korzystania przez cudzoziemców z mobilności studenta przez okres do 360 dni lub z mobilności krótkoterminowej naukowca przez okres do 180 dni w dowolnym okresie liczącym 360 dni i z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca przez okres nie przekraczający 180 dni – na podstawie odpowiedniego zezwolenia pobytowego, lub wizej długoterminowej wydanej w innym państwie członkowskim, dostępu studentów i naukowców do polskiego rynku pracy, jak również prawo do uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy w celu umożliwienia studentom oraz naukowcom poszukiwania pracy lub planowania rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej p
- zakończeniu studiów lub badań naukowych.
- W projekcie przewidziano procedurę zatwierdzania jednostek przyjmujących cudzoziemców dla celów objętych dyrektywą 2016/801/UE, a także przedłużania okresu zatwierdzenia i cofania tego zatwierdzenia, zgodnie w możliwością przewidzianą

w tej dyrektywie. Aktualnie taka regulacja w ustawie o cudzoziemcach jest przewidziana w przepisach dotyczących udzielania zezwoleń na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, w związku z wdrożeniem dyrektywy 2005/71/WE. Zgodnie z projektem zatwierdzenie jednostek prowadzących studia, jednostek naukowych (w zmodyfikowanej postaci w stosunku do dotychczas przewidzianej), organizatorów stażu oraz jednostek organizacyjnych, na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusze, dla celów związanych z możliwością przyjmowania cudzoziemców w celach objętych dyrektywą 2016/801/UE, będzie następowało na ich wnioski w drodze decyzji ministra właściwego do spraw wewnętrznych po uzyskaniu informacji od określonych organów oraz po zasięgnięciu opinii właściwego ministra, na okres zasadniczo 5 lat (albo zasadniczo 2 lat w przypadku organizatora stażu oraz jednostki organizacyjnej, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz), z możliwością przedłużenia następnie tych okresów. Jako warunki zatwierdzenia przewidziano funkcjonowanie jednostek przyjmujących od co najmniej 5 lat oraz brak przeciwwskazań ze względów obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub z uwagi na interes Rzeczypospolitej Polskiej. Przewidziano także kryteria odmowy przedłużenia okresu zatwierdzenia lub cofnięcia zatwierdzenia jednostki przyjmujących, które będą miały charakter fakultatywny. Decyzje o odmowie zatwierdzenia, przedłużenia okresu zatwierdzenia lub o cofnięciu zatwierdzenia będą podlegały kontroli sądowno-administracyjnej.

Możliwość ustanowienia procedury zatwierdzania jednostek przyjmujących została przewidziana przez w/w dyrektywę w celu usprawnienia procedury przyjmowania cudzoziemców w celach objętych tą dyrektywą. Instytucja ta umożliwiła bowiem władzom państwa przyjmującego wcześniejsze, tj. odbywające się przed procedurą przyjęcia danych cudzoziemców, dokonanie sprawdzeń jednostek przyjmujących pod kątem ich wiarygodności jako podmiotów ściągających obywateli krajów trzecich w celach objętych dyrektywą i zatwierdzanie ich do tych celów na określony okres czasu. Rozwiązanie to pozwala jednocześnie władzom państwa przyjmującego na sprawowanie kontroli nad przyjmowaniem przez te jednostki obywateli krajów trzecich, w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom migracyjnym, jakie mogą towarzyszyć takiemu przyjmowaniu w ramach reżimu tej dyrektywy. Wymóg zatwierdzania jednostek przyjmujących dla celów przyjmowania cudzoziemców w celach objętych dyrektywą nie oznacza przy tym zatwierdzania tych podmiotów, w tym instytucji szkolnictwa wyższego, w zakresie samego funkcjonowania tych podmiotów. Nie stanowi zatem ingerencji w autonomię tych podmiotów, w tym autonomię uczelni wyższych. Obowiązek wystąpienia z wnioskiem o zatwierdzenie przynawane na okres 5 lat, a następnie o przedłużenie tego okresu na kolejne 5-letnie okresy sam w sobie nie będzie nadmiernie obciążający a zatem nie powinien wpłynąć negatywnie zwłaszcza na dotychczasowe rzetelne funkcjonowanie jednostek prowadzących studia oraz na proces umiędzynarodawiania polskiego systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Realizacja celów dyrektywy nie powinna oznaczać niekontrolowanego procesu migracyjnego kategorii cudzoziemców objętych tą dyrektywą oraz braku kontroli nad procedurami przyjmowania ich przez podmioty mające siedzibę na terytorium Polski. Możliwość ustanowienia procedury zatwierdzania jednostek przyjmujących w w/w zakresie została przewidziana w samej dyrektywie, co oznacza, że w celu zmniejszenia niekontrolowanego procesu migracyjnego wymogiem zatwierdzenia, zwłaszcza dla instytucji szkolnictwa wyższego, zwiększonego obciążenia dla tych instytucji po wejściu w życie ustawy, przewidziano jednocześnie, iż obowiązek zatwierdzenia nie będzie dotyczył uczelni akademickich, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a także uczelni zawodowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 tej ustawy, będących publicznymi uczelniami zawodowymi, uczelni wojskowych, uczelni służb państwowych oraz uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe. Przewidziano także szczególne przepisy przejściowe dotyczące wymogu zatwierdzenia jednostek prowadzących studia dla potrzeb przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, przewidujące opóźnienie stosowania tego wymogu do dnia 1 października 2019 r., tj. począwszy od roku akademickiego 2019/2020, tak aby ta znacząca zmiana stanu prawnego nie przyczyniła się negatywnie do przyjmowania studentów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Okres pomiędzy datą wejścia w życie ustawy nowelizującej a dniem 1 października 2019 r. ma być okresem, w którym jednostki prowadzące studia wystąpią z wnioskami o zatwierdzenie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych i stosowne postępowania będą mogły być zakończone. Zatwierdzenia jednostek naukowych na podstawie dotychczasowych przepisów przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowają natomiast ważność na okresy określone w tych decyzjach. Ponadto część przepisów ustawy wejdzie w życie wcześniej, tj. już po upływie 3 dni od dnia ogłoszenia. Są to przepisy zawierające regulację materialnoprawną i proceduralną dotyczącą zatwierdzania wszystkich rodzajów jednostek przyjmujących objętych nowelizacją. Przyspieszenie wejścia w życie tych przepisów na celu przede wszystkim umożliwienie jak najszybszego rozpoczęcia procesu zatwierdzania, tak aby ten zupełnie nowy wymóg nie spowodował uszczerbku w działalności tych jednostek, zwłaszcza w przypadku jednostek prowadzących studia.

Zmiany w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, ustawie z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawie z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich, ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry, ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej oraz w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce mają na celu uwzględnienie odpowiednich uprawnień cudzoziemców objętych zakresem dyrektywy 2016/801/UE, jak również ich ograniczeń, do jakich dopuszcza ta dyrektywa.

Projekt uwzględnia również zmiany w zakresie terminologii wprowadzonej ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawą z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w tym w zakresie siatki pojęciowej dotyczącej kształcenia doktorantów. Dotychczas studia doktoranckie były rozumiane jako studia trzeciego stopnia. Zgodnie zaś z nowymi regulacjami doktoranci kształcą się w szkole doktorskiej. Ponadto w projekcie przewiduje się zmiany w art. 344 i art. 345 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, które to przepisy regulują dwa wykazy stanowiące elementy składowe Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (art. 342 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). Proponowane zmiany w tych przepisach mają na celu zapewnienie dostępu do tych dwóch wykazów, tj. wykazu studentów oraz wykazu osób ubiegających się o stopień doktora, dla wojewodów, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, jak również Komendanta Głównego Straży Granicznej, komendantów oddziałów Straży Granicznej i komendantów placówek Straży Granicznej. Cele dostępu tych organów do danych zgromadzonych w tych wykazach wynika bezpośrednio z realizacji zadań ustawowych tych organów. W przypadku wojewodów jest to prowadzenie postępowań w sprawie udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy. W przypadku Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, który w stosunku do wojewodów w powyższych sprawach jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, cel zakreślono szerzej, albowiem odnosi się go również do prowadzenia postępowań w sprawie sprzeciwu od mobilności studenta oraz prowadzenia konsultacji wizowych. Natomiast w przypadku organów Straży Granicznej cel zapewnienia dostępu do określonych danych wynika z realizacji ustawowych zadań Straży Granicznej. W projekcie przewidziano dostęp w/w organów do wszystkich kategorii danych zgromadzonych w wykazie studentów oraz niektórych kategorii danych zgromadzonych w wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, kierując się adekwatnością związku pomiędzy istotą i znaczeniem tych kategorii danych a ich przydatnością w realizacji zadań ustawowych w/w organów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw ma na celu wdrożenie do polskiego porządku dyrektywy 2016/801. Wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, oprócz Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii, które nie uczestniczą w jej przyjęciu, są obowiązane do wdrożenia do swoich przepisów krajowych uregulowań wskazanej wyżej dyrektywy. Termin wdrożenia wyżej wymienionej dyrektywy przypadał na dzień 24 maja 2018 r. Z uwagi na powyższe brak jest jeszcze szczegółowych informacji o sposobie ich transpozycji do krajowych porządków prawnych poszczególnych krajów członkowskich i funkcjonowaniu tych krajowych przepisów w praktyce.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
cudzoziemcy		<p>Bardzo trudno oszacować liczbę cudzoziemców, którzy skorzystają z zaproponowanych w projekcie rozwiązań.</p> <p>Obecnie obowiązujące przepisy przewidują jedynie rozwiązania dotyczące legalizacji pobytu studentów, naukowców oraz członków rodziny naukowca.</p> <p>Prowadzona w przez Urząd do Spraw Cudzoziemców analiza trendów migracyjnych wskazuje na wzrost liczby wniosków w sprawach o legalizację pobytu w Polsce po wejściu w życie w dniu 1 maja 2014 r. nowych regulacji prawnych w obszarze legalizacji pobytu cudzoziemców. W 2014 r. o zezwolenie na pobyt czasowy ubiegało się 53 950 cudzoziemców, tj. o 45% więcej cudzoziemców niż rok wcześniej. W 2015 r. wnioski o zezwolenie na pobyt czasowy złożyło 92 935 cudzoziemców, czyli o 73% więcej niż w 2014 r. W 2016 r. odnotowano kontynuację trendu wzrostu liczby wniosków w sprawach o legalizację pobytu. Wówczas do wojewodów złożono</p>	<p>Zmiana przepisów dotyczących udzielania zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach oraz zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych.</p> <p>Wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych pozwalających na skorzystanie przez studenta objętego programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem pomiędzy przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego z mobilności do innego państwa członkowskiego UE oraz przez naukowca z mobilności krótkoterminowej i długoterminowej w ramach UE, z uwzględnieniem</p>

127 413 wniosków o zezwolenie na pobyt czasowy (o 37% więcej wniosków o zezwolenie na pobyt czasowy niż w 2015 r.). Natomiast w 2017 r. do wojewodów złożono w sumie 170 155 wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy (o ponad 33% więcej wniosków o zezwolenie na pobyt czasowy niż w 2016 r.).

możliwości wydania decyzji o sprzeciwie od takiej mobilności.
Stworzenie nowych przepisów pozwalających na legalizację pobytu stażystów i wolontariuszy w ramach programu wolontariatu europejskiego.
Wprowadzenie rozwiązań prawnych pozwalających na korzystanie przez członków rodziny naukowca z mobilności krótko i długoterminowej wraz z naukowcem.
Utworzenie podstawy prawnej udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu umożliwienia studentom oraz naukowcom poszukiwania pracy lub prowadzenia działań mających na celu doprowadzenie do rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej po zakończeniu studiów lub badań naukowych.
Wprowadzenie powszechnego wymogu zatwierdzania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych tzw. jednostek przyjmujących (w rozumieniu dyrektywy 2016/801/UE) dla celów związanych z możliwością przyjmowania cudzoziemców w ramach instytucji prawnych wdrażających dyrektywę:
– jednostek prowadzących studia;
– jednostek naukowych (zmiana kształtu instytucji zatwierdzania względem obecnego stanu prawnego);
– organizatorów stażu;
– jednostek organizacyjnych, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz.

województwie	16 wojewodów	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. poz. 603, z późn. zm.)	<p>Prowadzenie postępowań w pierwszej instancji w sprawie legalizacji pobytu cudzoziemców. Zmiana przepisów dotyczących udzielania zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach oraz zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych.</p> <p>Wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych pozwalających na skorzystanie przez naukowca z mobilności długoterminowej (nowy rodzaj zezwolenia na pobyt czasowy). Stworzenie nowych przepisów pozwalających na legalizację pobytu stażystów i wolontariuszy w ramach programu wolontariatu europejskiego.</p> <p>Wprowadzenie rozwiązań prawnych pozwalających na korzystanie przez członków rodziny naukowca z mobilności długoterminowej (nowy rodzaj zezwolenia na pobyt czasowy). Utworzenie podstawy prawnej udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu umożliwienia studentom oraz naukowcom poszukiwania pracy lub prowadzenia działań mających na celu doprowadzenie do rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej po zakończeniu studiów lub badań naukowych.</p>
Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców	1	Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r., poz. 2206, z późn. zm.)	Ewentualne prowadzenie postępowań odwoławczych, zażaleniowych oraz nadzwyczajnych i postępowań z ponaglą na bezczynność lub na przewlekłe prowadzenie postępowań wojewodów w sprawach legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce.

			<p>Pełnienie funkcji krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca, mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca, mobilności krótkoterminowej naukowca, mobilności długoterminowej naukowca i mobilności studenta.</p> <p>Przyjmowanie zawiadomień o zamiarze korzystania z w/w form mobilności przez cudzoziemców i ewentualne wydawanie decyzji o sprzeciwie. Ewentualne prowadzenie postępowań odwoławczych, zażaleniowych oraz nadzwyczajnych oraz postępowań z ponagleń na komendantów placówek Straży Granicznej oraz komendantów oddziałów Straży Granicznej w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu.</p>
<p>Organy Straży Granicznej</p>	<p>Komendant Główny Straży Granicznej komendanci oddziałów Straży Granicznej; komendanci placówek Straży Granicznej</p>	<p>Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2365, z późn. zm.)</p>	<p>Przeprowadzanie kontroli granicznej, przeprowadzanie kontroli legalności pobytu, kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców, powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom, oraz prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu.</p> <p>Udział Komendanta Głównego Straży Granicznej w postępowaniach w sprawie zatwierdzenia poszczególnych rodzajów jednostek przyjmujących, prowadzonych przez</p>

			ministra właściwego do spraw wewnętrznych, oraz w prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców postępowaniach w sprawie wydania decyzji o sprzeciwie w przypadku zawiadomień o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z określonej formy mobilności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
konsulowie	Według stanu na koniec 2016 r. zadania konsularne były realizowane przez 353 urzędników konsularnych ,w tym 122 konsulów wykonujących pracę w 36 konsulatach generalnych, 2 agencjach konsularnych, 48 referatach do spraw konsularnych oraz 14 samodzielnych stanowiskach do spraw konsularnych w ambasadach.	Raport Polskiej Służby Konsularnej za 2016r. sporządzony przez Departament Konsularny Ministerstwa Spraw Zagranicznych, maj 2017 r.	Wydawanie wiz krajowych w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, w celu odbycia stażu oraz w celu udziału w programie wolontariatu europejskiego.
jednostki naukowe	1700 jednostek naukowych	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyzszego	Zmiana przepisów dotyczących udzielania zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych, w tym nowe uregulowanie zatwierdzania jednostek naukowych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych pozwalających na skorzystanie przez naukowca z mobilności krótkoterminowej (z uwzględnieniem instytucji sprzeciwu) i długoterminowej w Unii Europejskiej, która ma umożliwić mu prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych w jednostkach naukowych w różnych krajach Unii Europejskiej. Stworzenie rozwiązań prawnych pozwalających na korzystanie przez

			<p>członków rodziny naukowca z mobilności krótkoterminowej (z uwzględnieniem instytucji sprzeciwu) i długoterminowej w UE wraz z naukowcem. Stworzenie podstawy prawnej udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu umożliwienia naukowcom poszukiwania pracy lub prowadzenia działań mających na celu doprowadzenie do rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej po zakończeniu badań naukowych.</p>
Jednostki prowadzące studia	521	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	<p>Zmiana przepisów dotyczących udzielania zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach. Wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych pozwalających na skorzystanie przez studenta objętego programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem pomiędzy przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego z mobilności w Unii Europejskiej w celu odbycia części studiów w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej. Utworzenie podstawy prawnej udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu umożliwienia absolwentom polskich uczelni nie tylko poszukiwania pracy na terytorium Polski, ale i prowadzenia działań mających na celu doprowadzenie do rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej na tym terytorium po zakończeniu studiów. Wprowadzenie powszechnego wymogu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia dla</p>

		<p>potrzeb przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów. Istotą tego wymogu jest to, że cudzoziemiec chcący podjąć lub kontynuować studia stacjonarne bądź kształcić się w szkole doktorskiej będzie mógł uzyskać w tym celu wizę krajową, zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach lub skorzystać w związku z tym instytucji mobilności studenta, pod warunkiem, że jednostka prowadząca studia, w której chce ten cel pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej realizować, będzie zatwierdzona przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie ustawowych kryteriów.</p>
<p>Korzystający ze świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy biorących udział w programie wolontariatu europejskiego</p>	<p>Trudno oszacować liczbę podmiotów, która może skorzystać ze świadczeń wolontariuszy biorących udział w programie wolontariatu europejskiego.</p>	<p>Stworzenie nowych przepisów pozwalających na legalizację pobytu w Polsce wolontariuszy biorących udział w programie wolontariatu europejskiego. Wprowadzenie powszechnego wymogu zatwierdzenia jednostki organizacyjnej, na rzecz której cudzoziemiec ma wykonywać świadczenia jako wolontariusz w ramach programu wolontariatu europejskiego. Istotą tego wymogu jest to, że cudzoziemiec chcący wykonywać takie świadczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie mógł uzyskać w tym celu wizę krajową, zezwolenie na pobyt czasowy dla wolontariusza, pod warunkiem, że jednostka organizacyjna, na rzecz której mają być realizowane takie świadczenia wolontariusza, będzie zatwierdzona przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na</p>

<p>minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki</p>	<p>1</p>	<p>Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 888, z późn. zm.)</p>	<p>podstawie ustawowych kryteriów.</p> <p>Wydawanie rozporządzeń wynikających z projektu ustawy.</p> <p>Współdziałanie z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych w postępowaniach w sprawie zatwierdzenia lub przedłużenia okresu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia dla potrzeb przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów oraz jednostki naukowej dla potrzeb przyjmowania cudzoziemców w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, poprzez wydawanie opinii w tych sprawach.</p>
<p>minister właściwy do spraw wewnętrznych</p>	<p>1</p>	<p>Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 888, z późn. zm.).</p> <p>§ 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 97), na mocy którego minister ten kieruje działem administracji rządowej: sprawy wewnętrzne</p>	<p>Wydawanie rozporządzeń wynikających z projektu ustawy.</p> <p>Prowadzenie postępowań mających za swój przedmiot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zatwierdzenie, przedłużenie okresu zatwierdzenia lub cofnięcie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia dla potrzeb przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów; - zatwierdzenie, przedłużenie okresu zatwierdzenia lub cofnięcie zatwierdzenia jednostki naukowej dla potrzeb przyjmowania cudzoziemców w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych; - zatwierdzenie, przedłużenie okresu zatwierdzenia lub cofnięcie zatwierdzenia organizatorów stażu dla potrzeb przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia stażu;

			<p>– zatwierdzenie, przedłużenie okresu zatwierdzenia lub cofnięcie zatwierdzenia jednostek organizacyjnych, na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusze dla potrzeb przyjmowania cudzoziemców jako wolontariuszy</p>
minister właściwy do spraw pracy	1	<p>Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 888, z późn. zm.).</p> <p>§ 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 2329)</p>	<p>Współdziałanie z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych w postępowaniach w sprawie zatwierdzenia lub przedłużenia okresu zatwierdzenia organizatorów stażu dla potrzeb przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia stażu oraz w postępowaniach w sprawie zatwierdzenia lub przedłużenia okresu zatwierdzenia jednostek organizacyjnych, na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusze dla potrzeb przyjmowania cudzoziemców jako wolontariuszy</p>
Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego	1	<p>Ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2017 r. poz. 1920)</p>	<p>Udział Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w postępowaniach w sprawie zatwierdzenia poszczególnych rodzajów jednostek przyjmujących, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, oraz w prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców postępowaniach w sprawie wydania decyzji o sprzeciwie w przypadku zawiadomień o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z określonej formy mobilności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.</p>

Komendant Główny Policji	1	Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067, z późn. zm.)	Udział Komendanta Głównego Policji w postępowaniach w sprawie zatwierdzenia poszczególnych rodzajów jednostek przyjmujących, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, oraz w prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców postępowaniach w sprawie wydania decyzji o sprzeciwie w przypadku zawiadomień o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z określonej formy mobilności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
minister właściwy do spraw zagranicznych	1	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 888, z późn. zm.) § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczełogółowego zakresu działania Ministra Spraw Zagranicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 98).	Udział w postępowaniach w sprawie zatwierdzenia poszczególnych rodzajów jednostek przyjmujących, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.
gminy	2478 (16, w których mieszczą się siedziby wojewodów)	Dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego za 2017 r.	Możliwy wzrost dochodów budżetów tych jednostek samorządu terytorialnego z tytułu opłat skarbowych w związku z udzielaniem przez wojewodów nowych rodzajów zezwoleń na pobyt czasowy, tj.: – zezwoleń na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej naukowca, – zezwoleń na pobyt czasowy dla stażysty, – zezwoleń na pobyt czasowy dla wolontariusza, – zezwoleń na pobyt czasowy w celu korzystania z mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca, – zezwoleń na pobyt czasowy dla absolwentów polskich

uczelnii, którzy poszukują pracy lub planują rozpocząć wykonywanie działalności gospodarczej na terytorium Polski, – zezwoleń na pobyt czasowy w celu umożliwienia naukowcom poszukiwania pracy lub prowadzenia działań mających na celu doprowadzenie do rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej na terytorium Polski po zakończeniu badań naukowych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został opracowany w resorcie spraw wewnętrznych. W celu wykonania wynikającego z przepisów obowiązującego prawa obowiązku zasięgnięcia opinii projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania następującym podmiotom:

- 1) Prokuratorowi Krajowemu – art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1767, z późn. zm.);
- 2) Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej – art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1184, z późn. zm.);
- 3) Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych – art. 60 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870, z późn. zm.);
- 4) Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego – art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 5, z późn. zm.);
- 5) Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych – art. 51 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000, z późn. zm.);
- 6) Radzie Dialogu Społecznego – art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240, z późn. zm.).

Ponadto projekt został przekazany do konsultacji:

- 1) wojewodom;
- 2) Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
- 3) Rzecznikowi Praw Dziecka;
- 4) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
- 5) Konfederacji „Lewiatan”;
- 6) Business Centre Club – Związkowi Pracodawców;
- 7) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej
- 8) Europejskiej Unii Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Klasy Średniej UNICORN;
- 9) Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM);
- 10) Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR);
- 11) Sekcji Praw Człowieka Uniwersyteckiej Poradni Prawnej UJ;
- 12) Stowarzyszeniu Amnesty International;
- 13) Fundacji Refugee.pl;
- 14) Instytutowi na Rzecz Państwa Prawa;
- 15) Stowarzyszeniu Interwencji Prawnej;
- 16) Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć;
- 17) Stowarzyszeniu „Emigrant”;
- 18) Caritas Polska;
- 19) Fundacji Panoptykon;
- 20) Fundacji Ocalenie;
- 21) Fundacji Multiocalenie;

- 22) Fundacji Rozwoju Oprócz Granic;
- 23) Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji;
- 24) Komisji Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców działająca przy Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu m.st. Warszawy;
- 25) Polskiej Organizacji Turystycznej;
- 26) Polskiej Izbie Turystyki;
- 27) Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”;
- 28) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 29) Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność”;
- 30) Forum Związków Zawodowych;
- 31) Związkowi Rzemiosła Polskiego.

W celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został umieszczony Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Dodatkowo projekt został opublikowany także na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Konsultacje publiczne zostały przeprowadzone w trakcie trwania uzgodnień międzyresortowych przedmiotowego projektu ustawy. W ramach konsultacji publicznych uwagę zgłosiła tylko Helsińska Fundacja Praw Człowieka. Jak wynika ze stanowiska Fundacji art. 1 pkt 31 projektowanej ustawy przewiduje uchylenie obecnie obowiązującego art. 149 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach. Przepis ten przewiduje, że postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia ze względu na studia prowadzi się z uwzględnieniem terminu rozpoczęcia nauki przewidzianego programem studiów oraz w sposób ułatwiający przyjmowanie cudzoziemców, którzy uczestniczą w programach UE, służących przemieszczaniu do UE jako obszaru docelowego lub w obrębie UE, w celu podjęcia lub kontynuowania studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zdaniem Fundacji nie ma uzasadnienia dla uchylenia tego przepisu. W sytuacji, gdy celem wnioskowanego zezwolenia ma być podjęcie przez cudzoziemca studiów, jest oczywiste, że zezwolenie to powinno być wydane z uwzględnieniem terminu rozpoczęcia tychże studiów. W opinii Fundacji dyrektywa 2016/801 wskazuje na potrzebę ułatwiania legalnej migracji, w tym także studentów. W motywie (6) wskazano, że powinna ona umożliwić lepszy wkład w globalne podejście do kwestii migracji i mobilności oraz towarzyszącego mu partnerstwa na rzecz mobilności, które oferują konkretne ramy dialogu i współpracy między państwami członkowskimi i państwami trzecimi, w tym również ułatwiają i porządkują legalną migrację. W motywie (44) wskazano, że dyrektywa ta ma na celu ułatwienie wewnątrzunijnej mobilności studentów i naukowców między innymi poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z mobilnością istniejących w wielu państwach członkowskich. A zatem, w opinii Fundacji, usuwanie przepisów ułatwiających studentom uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy jest niezgodne z zasadami wskazanej dyrektywy.

Stanowisko projektodawcy:

Uwaga została uwzględniona częściowo. W art. 149 ust. 1 zaproponowano skreślenie wyrazów:

„oraz w sposób ułatwiający przyjmowanie cudzoziemców, którzy uczestniczą w programach Unii Europejskiej, służących przemieszczaniu do Unii Europejskiej jako obszaru docelowego lub w obrębie Unii Europejskiej, w celu podjęcia lub kontynuowania studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

Dyrektywa 2016/801/UE wprowadziła specjalne środki służące mobilności wewnątrzunijnej studentów z krajów trzecich, poprzez uregulowanie instytucji mobilności studenta. Mobilność studenta dotyczy studentów objętych programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem pomiędzy przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego, przewidującym mobilność wewnątrzunijną przez okres do 360 dni w każdym państwie członkowskim, na podstawie zezwolenia udzielonego w pierwszym państwie członkowskim.

Brak uwag zgłosił Prokurator Krajowy, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Wojewoda Podkarpacki i Wojewoda Świętokrzyski.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]										
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Łącznie
Dochody ogółem	0,09	0,10	0,11	0,11	0,11	0,11	0,12	0,12	0,12	0,13	1,12
budżet państwa	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,09
JST	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,09
Narodowy Fundusz Zdrowia	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,18
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,08	0,08	0,08	0,71

Fundusz Pracy	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,06
Wydatki ogółem	0,45	0,26	0,26	0,27	0,28	0,28	0,29	0,30	0,31	0,31	0,31	3,01
budżet państwa niezbędne zmiany w systemie teleinformatycznym obsługującym krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców	0,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,20
budżet państwa zwiększenie zatrudnienia o 1 etat w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców	0,08	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,93
budżet państwa zwiększenie zatrudnienia o 2 etaty w MSWIA	0,16	0,17	0,18	0,18	0,18	0,19	0,19	0,20	0,20	0,21	0,21	1,86
budżet państwa wyposażenie stanowiska pracy w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców w sprzęt biurowy oraz komputery	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
Saldo ogółem	-0,35	-0,15	-0,16	-0,16	-0,17	-0,17	-0,17	-0,18	-0,18	-0,19	-0,19	-1,88
budżet państwa	-0,44	-0,25	-0,26	-0,26	-0,27	-0,27	-0,28	-0,29	-0,30	-0,30	-0,30	-2,92
JST	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,09
Narodowy Fundusz Zdrowia	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,2	0,18
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,08	0,08	0,08	0,08	0,71
Fundusz Pracy	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,06
Źródła finansowania	<p>W 2019 r. środki na wynagrodzenia dla 2 etatów w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych i dla 1 etatu w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców zostaną zapewnione z rezerwy celowej na zwiększenie wynagrodzeń wynikających ze zmian organizacyjnych i nowych zadań w państwowych jednostkach budżetowych.</p> <p>Koszty związane z modernizacją systemu teleinformatycznego obsługującego krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców zostaną sfinansowane w ramach środków własnych Urzędu do Spraw Cudzoziemców.</p>											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń:</p> <p>Podstawą szacunku były informacje przedstawione przez komórki organizacyjne Urzędu do Spraw Cudzoziemców.</p> <p>Kwotę wydatków dla budżetu państwa w kolejnych latach obliczono w oparciu o wskaźnik CPI – dynamika średnioroczna.</p> <p>Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanych regulacji dotyczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koniecznych zmian w systemie teleinformatycznym obsługującym krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, wynikających z konieczności wdrożenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach 											

wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze *au pair*, dotyczących zezwoleń na pobyt czasowy udzielanych cudzoziemcom, których przyjmowanie reguluje ta dyrektywa. Koszty niezbędnej modyfikacji ze strony Urzędu do Spraw Cudzoziemców wyniosą w sumie ok. 194 550 zł, z czego:

- 22 000 zł przypada na modyfikację systemu teleinformatycznego w zakresie już istniejących rejestrów;
- 73 800 zł przypada na modyfikację systemu teleinformatycznego w zakresie nowego rejestru sprzeciwów i zawiadomień dotyczących mobilności cudzoziemców;
- 98 750 zł przypada na modyfikację systemu teleinformatycznego w zakresie nowego narzędzia (modułu) umożliwiającego wymianę informacji pomiędzy Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców a Komendantem Głównym Straży Granicznej, Komendantem Głównym Policji oraz Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w postępowaniach mających za swój przedmiot ewentualne wydanie decyzji o sprzeciwie w przypadkach zamiaru korzystania przez cudzoziemców z różnych form mobilności.

Należy jednocześnie podkreślić, że są to koszty szacunkowe.

- Wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze *au pair*, przewidującej rozwiązania umożliwiające korzystanie przez cudzoziemców przyjętych w celu odbywania studiów oraz w celu prowadzenia badań naukowych, jak również dla członków rodzin naukowców, z mobilności wewnątrzunijnej do innych państw członkowskich w celu odbycia części studiów, lub przeprowadzenia części badań naukowych w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej oraz w celu towarzyszenia naukowcowi w drugim państwie członkowskim przez członka rodziny.

Dyrektywa przewiduje w związku z tym obowiązek wyznaczenia przez państwa członkowskie punktów kontaktowych, które mają zapewnić skuteczną współpracę z punktami kontaktowymi innych państw członkowskich i które będą odpowiedzialne za otrzymywanie i przekazywanie informacji niezbędnych do wprowadzenia w życie przepisów dyrektywy dotyczących mobilności wewnątrzunijnej w/w kategorii cudzoziemców.

W związku z tym projekt przewiduje w art. 22 ust. 1 pkt 8a rozszerzenie zadania Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców polegające na pełnieniu funkcji krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania przez cudzoziemców z mobilności, przez objęcie nim również mobilności w/w kategorii cudzoziemców. Zadanie to będzie obejmowało:

- udzielanie organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy dedykowanego mobilności długoterminowej naukowca oraz członka rodziny naukowca oraz informacji o cofnięciu wiz krajowych i zezwoleń na pobyt czasowy, które stanowią źródło mobilności w tych innych państwach członkowskich;
- uzyskiwanie informacji od organów innych państw członkowskich Unii Europejskich wskazujących na to, że cudzoziemiec, który uzyskał pierwotnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosowne zezwolenie na pobyt czasowy lub wizę krajową w stosownym celu, korzysta na terytoriach tych państw z mobilności (w zależności od przyjętych rozwiązań w krajowych porządkach prawnych tych państw członkowskich), jak również informacji o cofnięciu stosownych zezwoleń pobytowych lub wiz długoterminowych, które stanowią źródło mobilności cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- przyjmowanie zawiadomień stanowiących warunek korzystania z mobilności studenta (art. 149b ust. 1 pkt 5), mobilności krótkoterminowej naukowca (art. 156b ust. 1 pkt 3) oraz mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca (art. 169a ust. 1 pkt 3);
- przyjmowanie zawiadomień o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej – jeżeli dane państwo członkowskie przewidziało w swoim prawie krajowym obowiązek zawiadomienia dla potrzeb korzystania z danego rodzaju mobilności;
- informowanie organów innych państw członkowskich Unii Europejskiej o wydaniu przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji o sprzeciwie;
- przyjmowanie zawiadomień o sprzeciwie innego państwa członkowskiego wobec zamiaru korzystania z mobilności na ich terytorium przez cudzoziemca posiadającego stosowne zezwolenie na pobyt czasowy lub wizę krajową w stosownym celu;
- przekazywanie Komisji Europejskiej danych statystycznych;
- udzielanie organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej stosownych informacji dotyczących m. in. przepisów obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie mobilności.

W ramach praktycznej współpracy krajowych punktów kontaktowych konieczne będzie także dokonywanie sprawdzeń w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców oraz w centralnym rejestrze wizowym w celu potwierdzenia przyjęcia cudzoziemca na terytorium Polski zgodnie z dyrektywą 2016/801/UE oraz udzielanie odpowiedzi na zapytania punktów kontaktowych innych państw członkowskich w tym zakresie.

Dla potrzeb realizacji tych zadań w przepisach ustawy o cudzoziemcach przewidziano także przepisy dotyczące wzajemnych obowiązków informacyjnych Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców i innych organów administracji publicznej (województw, komendantów placówek Straży Granicznej, komendantów oddziałów Straży Granicznej i konsulów) oraz trybu przekazywania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców informacji organom innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Dodatkowo projekt przyznaje Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców nową kompetencję do wydawania decyzji o sprzeciwie od mobilności. W zakresie dyrektywy 2016/801/UE dotyczy to:

- mobilności studenta;
- mobilności krótkoterminowej naukowca;
- mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców w wypadku wniesienia do niego zawiadomienia o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z danego rodzaju mobilności:

- w przypadku mobilności studenta – od jednostki prowadzącej studia mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w przypadku mobilności krótkoterminowej naukowca – od jednostki naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w przypadku mobilności krótkoterminowej naukowca – od jednostki naukowej mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

będzie obowiązany do rozpatrzenia tego zawiadomienia oraz załączonych do niego dokumentów pod kątem ustalenia, czy zachodzą ustawowe przesłanki do wydania decyzji o sprzeciwie. Jednocześnie będzie obowiązany zwrócić się do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji oraz do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby do innych organów, o udzielenie stosownych informacji, w szczególności dotyczących tego, czy względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego wymagają wydania decyzji o sprzeciwie. Na całość postępowania od momentu wpływu zawiadomienia o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności do ewentualnego wydania decyzji o sprzeciwie Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie miał 30 dni (jest to maksymalny termin wynikający z poszczególnych przepisów dyrektywy 2016/801/UE). W każdym przypadku termin ten liczony będzie od momentu, gdy zawiadomieniu będą towarzyszyć wszystkie wymagane przez przepisy prawa dokumenty, i pod warunkiem dołączenia do nich tłumaczenia przysięgłego na język polski, jeżeli zostały sporządzone w języku obcym. W przypadku braku wydania w tym terminie decyzji o sprzeciwie cudzoziemiec będzie mógł korzystać z mobilności.

Trudno jest oszacować, jak wiele decyzji o sprzeciwie do wyżej wymienionych mobilności będzie wydawał Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, biorąc jednak pod uwagę stały wzrost zainteresowania cudzoziemców legalizacją pobytu w Polsce (liczby składanych w Polsce wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy pomiędzy rokiem 2014 a rokiem 2017 wzrosła o 215%) można również liczyć na duże zainteresowanie możliwością skorzystania w Polsce z instytucji mobilności. W szczególności w dalszej perspektywie czasowej można spodziewać się dużej liczby zawiadomień o chęci skorzystania z mobilności krótkoterminowej pracownika przenoszonego wewnątrz przedsiębiorstwa oraz mobilności studentów. Na powyższe wskazuje znaczny wzrost liczby udzielanych zezwoleń na pobyt czasowy i pracę oraz zezwoleń na pobyt czasowy w celu kształcenia na studiach. Dane statystyczne wyraźnie wskazują na rosnące w szybkim tempie zainteresowanie cudzoziemców wykonywaniem w Polsce pracy. W latach 2014–2017 r. liczba udzielonych zezwoleń w tym celu wzrosła o blisko 554%; w 2014 r. zezwolenie na pobyt czasowy i pracę uzyskało 10 593 cudzoziemców, w 2015 r. – 33 147, 2016 r. – 51 980, a 2017 r. – 69 275 cudzoziemców. Podobnie w latach 2014–2017 zaobserwowano wzrost liczby udzielanych zezwoleń na pobyt czasowy w celu kształcenia na studiach. W 2014 r. udzielono 7008 tego typu zezwoleń, w 2015 r. – 9570, 2016 r. – 1104, 2017 r. – 9970. Dla porównania w roku 2012 i 2013 wydano odpowiednio 4482 i 5342 zezwoleń. Pomiędzy rokiem 2012 a rokiem 2017 można zatem zaobserwować wzrost o 122% liczby udzielanych zezwoleń pobytowych dla studentów. Należy również zwrócić uwagę na specyficzny charakter postępowań administracyjnych dotyczących sprzeciwu. Przepisy dyrektywy 2016/801/UE nakładają na państwa członkowskie obowiązek wydania decyzji o sprzeciwie w terminie 30 dni od momentu wpływu zawiadomienia o korzystaniu z mobilności. Dyrektywa nie przewiduje możliwości

przedłużenia postępowania w wyżej wymienionej sprawie. Na szczególną uwagę zasługuje także fakt, iż w tak krótkim czasie Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie zobowiązany do oceny, czy ewentualny wjazd i pobyt cudzoziemca do Polski nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, po uzyskaniu wcześniej informacji od Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji oraz Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Konieczne jest zatem zapewnienie organowi prowadzącemu postępowanie odpowiedniego zaplecza kadrowego w celu szybkiego i sprawnego przeprowadzenia opisanych wyżej postępowań.

Projektowana ustawa wprowadza również nową instytucję zatwierdzania jednostek prowadzących studia, jednostek naukowych (w zmodyfikowanej postaci w stosunku do dotychczas przewidzianej), organizatorów stażu i jednostek organizacyjnych, na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusz. Zadanie to będzie realizowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, co powoduje konieczność zwiększenia zatrudnienia w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Można zakładać, iż wszystkie 1700 jednostek naukowych oraz wszystkie z tej części 521 jednostek prowadzących studia, które będą podlegały obowiązkowi zatwierdzenia, będzie zainteresowanych tymże zatwierdzeniem. Należy zatem przyjąć, iż minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie zobligowany do przeprowadzenia ok. 2000 postępowań w sprawie zatwierdzenia samych tylko jednostek prowadzących studia oraz jednostek naukowych. Trudno jest natomiast oszacować liczbę organizatorów stażu i jednostek organizacyjnych, na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusz, które będą chciały skorzystać z instytucji zatwierdzenia. Należy także podkreślić, iż oprócz samego postępowania w sprawie zatwierdzenia wyżej wymienionych instytucji, minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie obowiązany na bieżąco monitorować działalności wyżej wymienionych jednostek w celu oceny, czy nie zachodzą przesłanki do ewentualnego cofnięcia zatwierdzenia.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań wynikających z projektowanej ustawy konieczne jest zwiększenie zatrudnienia w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców o 1 etat.

W załączniku do OSR wskazano metodologię wyliczenia kosztów zatrudnienia dodatkowego pracownika w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców oraz kosztów utworzenia dla niego nowego stanowiska pracy.

W związku z nakładanymi na ministra właściwego do spraw wewnętrznych nowymi zadaniami związanymi z zatwierdzaniem jednostek prowadzących studia, jednostek naukowych, organizatorów stażu i jednostek organizacyjnych, na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusz konieczne jest również zwiększenie zatrudnienia w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Do wyliczenia kosztów zatrudnienia 2 dodatkowych pracowników w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych przyjęto takie same założenia jak przy wyliczaniu kosztów zatrudnienia dodatkowych pracowników w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców (bez uwzględniania kosztów związanych z utworzeniem stanowisk pracy).

Dodatkowych skutków finansowych nie wywołują projektowane zmiany w zakresie ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich, ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry, ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.

Skutki finansowe związane z projektowanymi zmianami w:

- 1) ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- 2) ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 3) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 4) ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

– są trudne do oszacowania z uwagi na to, że nie można określić, jaka liczba cudzoziemców skorzysta z wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, przewidzianą projektem, z zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, o którym mowa w art. 144 ustawy o cudzoziemcach, po modyfikacji tego przepisu, z mobilności studenta, z zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej naukowca, z mobilności krótkoterminowej naukowca, czy też z nowego rodzaju zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 7 ustawy o cudzoziemcach. Przewiduje się także niewielką skalę korzystania przez naukowców z krajów trzecich z odbywania w Polsce

studiów stacjonarnych w języku polskim na zasadach dotyczących obywateli polskich, z uwagi na wymogi dotyczące odbywania takich studiów, które będą musiały być odbywane jednocześnie z prowadzeniem w naszym kraju badań naukowych oraz biorąc pod uwagę konieczność znajomości języka polskiego.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zastrzeżono, iż świadczenia wynikające z tych ustaw nie będą miały zastosowania do cudzoziemców będących studentami lub naukowcami, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej, zgodnie z możliwością przewidzianą w art. 22 ust. 2 lit. b i ust. 3 dyrektywy 2016/801/UE.

Skutki finansowe związane z wejściem w życie zmian w:

- 1) ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- 2) ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 3) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 4) ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

zostaną sfinansowane w ramach limitów wydatków zaplanowanych na te cele dla poszczególnych dysponentów, w tym w ramach planu finansowego Funduszu Pracy, a wejście w życie projektowanych regulacji nie będzie stanowiło podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki oraz do wystąpienia o zmianę planu finansowego Funduszu Pracy na ten cel.

Możliwy jest wzrost dochodów budżetów jst z tytułu pobierania opłaty skarbowej w związku z udzielaniem przez wojewodów zezwoleń na pobyt czasowy, o których mowa w art. 151a ust. 1, art. 157a ust. 1, w art. 157g ust. 1, art. 161b ust. 1 i art. 186 ust. 1 pkt 7 ustawy o cudzoziemcach. Trudno natomiast oszacować liczbę cudzoziemców, którzy będą ubiegać się o powyższe nowe rodzaje zezwoleń na pobyt czasowy, i tym samym określić możliwy wzrost dochodów jst w ww. zakresie. Należy bowiem podkreślić, że przynajmniej częściowo z nowych instytucji zaczną korzystać cudzoziemcy już dzisiaj przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tyle że w oparciu o inne tytuły pobytowe.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki					
Czas w latach od wejścia w życie zmian		2019	2020	2021	2023	2028	Łącznie
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0,17	0,18	0,18	0,19	0,22	1,96
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Jak wynika z preambuły do dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair, dyrektywa powinna przyczynić się z napływu do Unii Europejskiej wysoko wykwalifikowanych obywateli państw trzecich, a w szczególności naukowców oraz studentów. Napływ kapitału ludzkiego odgrywa ważną rolę w zapewnianiu trwałego wzrostu gospodarczego Unii Europejskiej. Dodatkowo atrakcyjne mechanizmy przyjmowania naukowców oraz studentów do Unii Europejskiej mają sprawić, iż stanie się ona atrakcyjnym miejscem do badań i innowacji oraz zwiększać jej szanse w globalnej rywalizacji o talenty i w ten sposób prowadzić do poprawy ogólnej unijnej konkurencyjności i unijnych wskaźników wzrostu, a jednocześnie do tworzenia miejsc pracy w większej mierze przyczyniających się do wzrostu PKB. Otwarcie się Unii na obywateli państw trzecich, którzy mogą zostać przyjęci w celu prowadzenia badań naukowych, wpisuje się także w inicjatywę przewodnią „Unia innowacji”. Stworzenie otwartego rynku pracy dla naukowców unijnych i naukowców z państw trzecich zostało także potwierdzone jako jeden z kluczowych celów europejskiej przestrzeni badawczej – jednolitej przestrzeni, w której naukowcy mogą swobodnie się przemieszczać, a wiedza naukowa i technologie podlegają swobodnej wymianie.					

		<p>Niniejsza dyrektywa ma na celu również ułatwienie wewnątrzunijnej mobilności studentów i naukowców. W tym celu dyrektywa ustanawia szczególny system mobilności wewnątrzunijnej, w którym obywatel państwa trzeciego posiadający zezwolenie w celu prowadzenia badań naukowych lub odbycia studiów, wydane przez pierwsze państwo członkowskie, jest uprawniony do wjazdu, pobytu i prowadzenia części swojej działalności badawczej lub studiów na terytorium jednego lub większej liczby innych państw członkowskich zgodnie z przepisami regulującymi mobilność w ramach niniejszej dyrektywy. Przewiduje się także możliwość korzystania z mobilności przez członków rodziny naukowców w celu towarzyszenia naukowcowi korzystającemu z mobilności do innego państwa członkowskiego.</p> <p>Dodatkowo mechanizmy pozwalające studentom oraz naukowcom na pozostanie w Unii Europejskiej po zakończeniu studiów lub badań naukowych pozwolą na pozyskanie przez unijny rynek pracy potencjalnych pracowników o wysokich kwalifikacjach. W ramach działań mających zapewnić wykwalifikowaną siłę roboczą w przyszłości dyrektywa przewiduje, że studenci kończący studia w Unii powinny mieć możliwość pozostania na terytorium danego państwa członkowskiego przez określony okres w celu rozpoznania możliwości zatrudnienia lub założenia działalności gospodarczej. Również naukowcy powinni mieć taką możliwość po zakończeniu swojej działalności badawczej określonej w umowie o przyjęcie.</p> <p>Migracja w celach określonych w niniejszej dyrektywie powinna ponadto wspierać powstawanie oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności. Jest to korzystne zarówno dla zainteresowanych migrantów, kraju ich pochodzenia oraz zainteresowanego państwa członkowskiego, wzmacniając jednocześnie więzi kulturowe i zwiększając różnorodność kulturową.</p>
	<p>sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw</p>	<p>Uwagi jak wyżej.</p>
	<p>rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe</p>	<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 ma na celu także wspieranie celów wolontariatu europejskiego, aby rozwijać solidarność, wzajemne zrozumienie i tolerancję wśród młodych ludzi oraz w społeczeństwach, w których żyją, a jednocześnie przyczyniać się do zwiększania spójności społecznej i promowania aktywności obywatelskiej wśród młodzieży.</p>
<p>Niemierzalne</p>	-	
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu w ujęciu pieniężnym na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.</p> <p>Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.</p>	
<p>8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu</p>		
<p>nie dotyczy</p>		<p>nie dotyczy</p>
<p>Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).</p>	<p>☐ zmniejszenie liczby dokumentów</p> <p>☐ zmniejszenie liczby procedur</p> <p>☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy</p> <p>☐ inne:</p>	<p>☐ zwiększenie liczby dokumentów</p> <p>☐ zwiększenie liczby procedur</p> <p>☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy</p> <p>☐ inne:</p>
<p>Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.</p>	<p>nie dotyczy</p>	
<p>Komentarz:</p> <p>Przewidziana w projekcie możliwość korzystania przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności studenta przez okres do 360 dni lub z mobilności krótkoterminowej naukowca przez okres do 180 dni w dowolnym okresie liczącym 360 dni i z mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca przez okres nie przekraczający 180 dni – na podstawie odpowiedniego zezwolenia pobytowego lub wizego długoterminowej wydanej w innym państwie członkowskim, zwalnia cudzoziemców z konieczności uzyskania na ten okres czasu stosownej wizego lub zezwolenia na pobyt czasowy, wydawanych przez władze polskie.</p>		

W projekcie przewidziano wymóg oraz procedurę zatwierdzania jednostek prowadzących studia, jednostek naukowych (w zmodyfikowanej postaci w stosunku do dotychczas przewidzianej), organizatorów stażu oraz jednostek organizacyjnych, na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusze, dla celów związanych z możliwością przyjmowania cudzoziemców w celach objętych dyrektywą 2016/801/UE.

Projekt przewiduje także zawiadomienie o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta, mobilności krótkoterminowej naukowca oraz mobilności krótkoterminowej członka rodziny naukowca, wraz z obowiązkiem przesłania informacji oraz dowodów potwierdzających uprawnienie do korzystania przez cudzoziemca z tej mobilności, a także wydawanie decyzji o sprzeciwie wobec tej mobilności. Rozwiązania te zostały zastosowane również w odniesieniu do mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, uregulowanej w ustawie o cudzoziemcach.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanej ustawy może mieć wpływ na rynek pracy. W projekcie przewiduje się dostęp do polskiego rynku pracy nowych kategorii cudzoziemców, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca i mobilności długoterminowej członka rodziny naukowca – na podstawie odpowiedniego zezwolenia pobytowego lub wizy długoterminowej wydanej w innym państwie członkowskim. Dostęp taki przewidziany jest także dla cudzoziemców, którzy uzyskają zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 186 ust. 1 pkt 7 ustawy o cudzoziemcach, udzielane naukowcowi po zakończeniu badań naukowych lub prac rozwojowych, w celu poszukiwania na terytorium Polski pracy lub w związku z planowanym rozpoczęciem wykonywania działalności gospodarczej na tym terytorium. Powyższe zmiany mogą w pewnym stopniu przyczynić się do redukcji niedoborów siły roboczej na polskim rynku pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

- środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

- demografia
 mienie państwowe

- informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Brak wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie projektowanej ustawy proponuje się ustalić na 30 dni od dnia ogłoszenia. W ocenie projektodawcy jest to czas odpowiedni do przygotowania się przez organy władzy publicznej do stosowania nowych, czasami bardzo odległych od obecnie obowiązujących przepisów, rozwiązań prawnych. Taki zabieg pozwoli na dostosowanie systemu teleinformatycznego obsługującego krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców do nowych regulacji prawnych oraz pozwoli zarówno organom administracji publicznej, jak również cudzoziemcom na zapoznanie się z nowymi regulacjami prawnymi. Jednocześnie uznano, że zasadne jest wcześniejsze, tj. po 3 dniach od dnia ogłoszenia, wejście w życie przepisów dotyczących procedury zatwierdzania jednostek prowadzących studia, jednostek naukowych, organizatorów stażu i jednostek organizacyjnych na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusze, z uwagi na potrzebę przygotowania się tych jednostek przyjmujących do realizacji wymogu zatwierdzenia. Dodatkowo przewiduje się, że przepisy dotyczące sprzeciwów od mobilności wejdą w życie po upływie 90 dni od dnia ogłoszenia z uwagi na konieczność przygotowania się organów administracji publicznej do nowych zadań.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Zmiana ustawy o cudzoziemcach ma na celu dostosowanie polskiego porządku prawnego do prawa Unii Europejskiej. W związku z tym ewaluacja nie powinna dotyczyć przepisów projektowanej ustawy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

1. Załącznik – Metodologia wyliczenia kosztów zatrudnienia dodatkowego pracownika w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców oraz kosztów utworzenia nowego stanowiska pracy.

Załącznik – Metodologia wyliczenia kosztów zatrudnienia dodatkowego pracownika w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców oraz kosztów utworzenia nowego stanowiska pracy

Wersja z 05.11.2018 r.

Roczny koszt zatrudnienia pracownika

ZALOŻENIA

Dla mnożnika 2,2

KWOTA BAZOWA PRACOWNIK KSC	1 916,94
DODATEK ZA WYŚLUGĘ LAT MAX	
PRACOWNIK I ETAT MNOŻNIK:	20%
	2,2

STANOWISKO	PRACOWNIK MN. 2,2
WYN. ZASADNICZE MIESIĘCZNE	4 217,27
DODATEK ZA WYŚLUGĘ LAT	843,45
LICZBA ETATÓW	1,00
ROZNY KOSZT	60 728,66
ROZNY KOSZT PRACODAWCY (ZUS 19,64%)	11 927,11
ROZNY KOSZT CAŁKOWITY UTWORZENIA ETATÓW	72 655,77
ROZNY KOSZT UTWORZENIA ETATU	72 655,77

Załącznik – Metodologia wyliczenia kosztów zatrudnienia dodatkowego pracownika w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców oraz kosztów utworzenia nowego stanowiska pracy
 Wersja z 05.11.2018 r.

NAGRODA UZNANIOWA 3%

ZAŁOŻENIA	1 821,86
KWOTA NAGRODY	1 821,86
ROCZNY KOSZT	357,81
ROCZNY KOSZT PRACODAWCY (ZUS 19,64%)	2 179,67
<u>ROCZNY KOSZT PRYZYNIANIA NAGRÓD</u>	
<u>NAGRODY JUBILEUSZOWE I ODPRAWY - 3%</u>	2 179,67 zł

<u>ODPIS NA ZFŚS</u>	
KWOTA	SUMA ODPISÓW
1 229,30	1 229,30

<u>ROCZNY KOSZT UTWORZENIA I ETATU Z MNOŻNIKIEM 2,2</u>					
	NAGRODY A 3%	NAGRODY JUBILEUSZOWE I ODPRAWY	ODPIS	"13"	RAZEM
WYNAGRODZENIE	2 179,67 zł	2 179,67 zł	1 229,30	6 175,74	84 420,15 zł
72 655,77					

Załącznik – Metodologia wyliczenia kosztów zatrudnienia dodatkowego pracownika w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców oraz kosztów utworzenia nowego stanowiska pracy

Wersja z 05.11.2018 r.

<u>SKŁADKI PRACODAWCY WYSZCZEGÓLNIENIE SKŁADNIKÓW</u>			
PODSTAWA		64 372,38	
SKŁADKA EMERYTALNA	SKŁADKA RENTOWA	SKŁADKA WYPADKOWA	FUNDUSZ PRACY
9,76%	6,50%	0,93%	2,45%
6 282,74	4 184,22	598,66	1 577,12
			SUMA
			12 642,74

SZACUNKOWE ROCZNE PRZYCHODY JEDNOSTEK SFERY BUDŻETOWEJ Z TYTUŁU PREZENTOWANYCH WYNAGRODZEŃ

ZUS

SKŁADKI SPOŁECZNE	19 891,07
SKŁADKA ZDROWOTNA	4 999,22
FUNDUSZ PRACY	1 577,12

URZĄD SKARBOWY

PDOF	4 897,00

Dodatkowe skutki finansowe z tytułu wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego (tzw. "13")

KWOTA WYN. ROCZNEGO 8,5% (tzw. "13")	5 161,94
ROCZNY KOSZT	5 161,94
ROCZNY KOSZT PRACODAWCY (ZUS 19,64%)	1 013,80
<u>ROCZNY KOSZT</u>	6 175,74

Załącznik – Metodologia wyliczenia kosztów zatrudnienia dodatkowego pracownika w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców oraz kosztów utworzenia nowego stanowiska pracy
Wersja z 05.11.2018 r.

SZACUNKOWE ROCZNE PRZYCHODY JEDNOSTEK SFERY BUDŻETOWEJ Z TYTUŁU "13"

ZUS	
SKŁADKI SPOŁECZNE	1 595,04
SKŁADKA ZDROWOTNA	400,88
FUNDUSZ PRACY	126,47

URZĄD SKARBOWY

PDOF	457

Załącznik – Metodologia wyliczenia kosztów zatrudnienia dodatkowego pracownika w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców oraz kosztów utworzenia nowego stanowiska pracy

Wersja z 05.11.2018 r.

Metodologia wyliczenia kosztów utworzenia nowych stanowisk pracy w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców

Koszt zakupu wyposażenia biurowego

Kontener mobilny z 3-szafkami	600,00 zł
Krzesła biurowe	590,00 zł
Biurko	730,00 zł
Szafa aktowa	700,00 zł
Komputer – stacja robocza	5.308,68 zł
Drukarka	2.099,00 zł
Skaner	359,00 zł

Urząd	Liczba zestawów biurowych: kontener, krzesło, biurko i szafa Koszt 2.620 zł	Liczba komputerów	Liczba zestawów: drukarka i skaner (po 1 sztuce na 2 stanowiska pracy) Koszt 2.458 zł	Suma
Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców 1 etat	1 x 2.620,00 zł = 2.620,00 zł	Koszt 5.308,68 zł 1 x 5.308,68 zł = 5.308,68 zł	1 x 2.458 zł = 2.458,00 zł	10.386,68 zł

RAPORT Z KONSULTACJI PUBLICZNYCH I OPINIOWANIA PROJEKTU USATWY O ZMIANIE USTAWY O CUDZOZIEMCACH ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW

1. Informacje ogólne

Zgodnie z § 36 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekty założeń projektów ustaw, projekty ustaw lub projekty rozporządzeń przedstawia się do konsultacji publicznych, w tym konsultacji z organizacjami społecznymi lub innymi zainteresowanymi podmiotami albo instytucjami w celu przedstawienia ich stanowiska. Niniejszy dokument stanowi wypełnienie obowiązku, o którym mowa w § 51 ust. 1 Regulaminu, zgodnie z którym organ wnioskujący sporządza raport z konsultacji obejmujący omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projektowana ustawa została udostępniona na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz na stronie Rządowego Centrum Legislacji. Dodatkowo projekt został skierowany do podmiotów, które w ocenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji mogły być nim zainteresowane.

2. Przebieg konsultacji

W ramach konsultacji publicznych projekt został przekazany:

- 1) wojewodom;
- 2) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
- 3) Konfederacji „Lewiatan”;
- 4) Business Centre Club – Związkowi Pracodawców;
- 5) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) Europejskiej Unii Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Klasy Średniej UNICORN;
- 7) Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM);
- 8) Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR);
- 9) Sekcji Praw Człowieka Uniwersyteckiej Poradni Prawnej UJ;
- 10) Stowarzyszeniu Amnesty International;
- 11) Fundacji Refugee.pl;
- 12) Instytutowi na Rzecz Państwa Prawa;
- 13) Stowarzyszeniu Interwencji Prawnej;
- 14) Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć;
- 15) Stowarzyszeniu „Emigrant”;

- 16) Caritas Polska;
- 17) Fundacji Panoptykon;
- 18) Fundacji Ocalenie;
- 19) Fundacji Multiocalenie;
- 20) Fundacji Rozwoju Oprócz Granic;
- 21) Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji;
- 22) Komisji Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców działająca przy Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu m.st. Warszawy;
- 23) Polskiej Organizacji Turystycznej;
- 24) Polskiej Izbie Turystyki;
- 25) Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”;
- 26) Związkom zawodowym (NSZZ Solidarność, Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Związek Rzemiosła Polskiego).

W celu wykonania wynikającego z przepisów obowiązującego prawa obowiązku zasięgnięcia opinii projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania następującym podmiotom:

- 1) Prokuratorowi Krajowemu;
- 2) Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej;
- 3) Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych;
- 4) Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 5) Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 6) Radzie Dialogu Społecznego;
- 7) Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
- 8) Rzecznikowi Praw Dziecka.

3. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania uwagę zgłosiła tylko Helsińska Fundacja Praw Człowieka. Jak wynika ze stanowiska Fundacji art. 1 pkt 31 projektowanej ustawy przewiduje uchylenie obecnie obowiązującego art. 149 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach. Przepis ten przewiduje, że postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia ze względu na studia prowadzi się z uwzględnieniem terminu rozpoczęcia nauki przewidzianego programem studiów oraz w sposób ułatwiający przyjmowanie cudzoziemców, którzy uczestniczą w programach UE, służących przemieszczaniu do UE jako obszaru docelowego lub w obrębie UE, w celu podjęcia lub kontynuowania studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zdaniem Fundacji nie ma uzasadnienia dla uchylenia tego przepisu. W sytuacji, gdy celem wnioskowanego zezwolenia ma być podjęcie przez cudzoziemca studiów, to oczywistym jest, że zezwolenie to powinno być wydane z uwzględnieniem terminu rozpoczęcia tychże studiów. W opinii Fundacji dyrektywa 2016/801 wskazuje na potrzebę ułatwiania legalnej migracji, w tym także studentów. W motywie (6) wskazano, że powinna ona umożliwić

lepszy wkład w globalne podejście do kwestii migracji i mobilności oraz towarzyszące mu partnerstwa na rzecz mobilności, które oferują konkretne ramy dialogu i współpracy między państwami członkowskimi i państwami trzecimi, w tym również ułatwiają i porządkują legalną migrację. W motywie (44) wskazano, że dyrektywa ta ma na celu ułatwienie wewnątrzunijnej mobilności studentów i naukowców między innymi poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych związanych z mobilnością istniejących w wielu państwach członkowskich. A zatem, w opinii Fundacji, usuwanie przepisów ułatwiających studentom uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy jest niezgodne z zasadami wskazanej dyrektywy.

Stanowisko projektodawcy:

Uwaga została uwzględniona częściowo. W art. 149 ust. 1 zaproponowano jedynie skreślenie wyrazów:

„oraz w sposób ułatwiający przyjmowanie cudzoziemców, którzy uczestniczą w programach Unii Europejskiej, służących przemieszczaniu do Unii Europejskiej jako obszaru docelowego lub w obrębie Unii Europejskiej, w celu podjęcia lub kontynuowania studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

Dyrektywa 2016/801/UE wprowadziła specjalne środki służące mobilności wewnątrzunijnej studentów z krajów trzecich, poprzez uregulowanie instytucji mobilności studenta. Mobilność studenta dotyczy studentów objętych programem unijnym lub programem wielostronnym obejmującym środki w zakresie mobilności lub porozumieniem pomiędzy przynajmniej dwiema instytucjami szkolnictwa wyższego, przewidującym mobilność wewnątrzunijną przez okres do 360 dni w każdym państwie członkowskim, na podstawie zezwolenia udzielonego w pierwszym państwie członkowskim.

4. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia go właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

5. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku

Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.